

**Комунальний заклад Сумської обласної ради –
обласний центр позашкільної освіти та
роботи з талановитою молоддю**

З В І Т

про пішохідний похід І категорії складності Українськими Карпатами 7 – 14 серпня 2019 року

за маршрутом:

**сmt. Славське – г. Високий Верх – пер. Торунський - оз. Синевир -
г. Озірна – пер. Синевирський - сmt. Міжгір'я – пол. Кук –
пер. Присліп – г. Магура – г. Великий Верх – сmt. Воловець**

**Маршрутна книжка № 14П/19
Керівник: Бацман Жанна
Григорівна
Адреса: 40010, м. Суми,
вул. Баранівська, буд. 197
Контактний телефон: 0664636004**

**Заступник керівника:
Лапа Наталя Ігорівна
Адреса: 40007, м. Суми,
пров. Богуна, буд. 5, кв. 8
Контактний телефон: 0666900245**

**Маршрутно-кваліфікаційна комісія розглянула звіт і вважає, що похід може бути
зарахований усім учасникам та керівнику, як похід першої категорії складності**

Суми – 2019

З М І С Т

1. Довідкові відомості про похід	3
2. Склад групи	4
3. Відомості про район походу	6
4. Оглядова карта району походу	16
5. Графік руху	17
6. Технічний опис маршруту	19
7. Висотний графік маршруту	91
8. Опис краєзнавчої роботи на маршруті	92
9. Підсумки, висновки, рекомендації	98
10. Додатки	99
11. Список використаної літератури	104
12. Електронна версія звіту. Маршрутна документація. Робоча карта	105

У звіті використовуються такі скорочення:

буд.	будинок
вдсп.	водоспад
вул.	вулиця
г.	гора
год.	година
зх., сх.	захід, схід
пн., пд.	північ, південь
км	кілометри
КРС	контрольно-рятувальна служба
м	метри
м.	місто
М.	малий
оз.	озеро
п.	потік
пер.	перевал
пол.	полонина
р.	річка
с.	село
смт.	селище міського типу
т/б	туристична база
ур.	урвище
хр.	хребет
Ц.	центральний
н/р	напрямок руху

ДОВІДКОВІ ВІДОМОСТІ ПРО ПОХІД

Вид туризму: пішохідний

Категорія складності: перша категорія складності

Район походу: Українські Карпати.

Строки проведення походу: 7 - 14 серпня 2019 року

Нитка маршруту: смт. Славське – г. Високий Верх – пер. Торунський – оз. Синевир – г. Озірна – пер. Синевирський – хр. Кичера – смт Міжгір'я – пол. Кук – пер. Присліп – г. Магура – г. Великий Верх – смт. Воловець

Довжина активної частини маршруту: 135 км (коефіцієнт 0,2)

Тривалість походу: 8 днів
активна частина подорожі – 7 днів
кількість днів відпочинку – 1 день
тривалість під'їзду та від'їзду – 2 дні
краєзнавча та екскурсійна робота – під час активної частини походу

Запасний варіант маршруту: смт. Славське – г. Високий Верх – пер. Торунський – оз. Синевир – с. Синевирська Поляна – пер. Синевирський – смт. Міжгір'я – пол. Кук – пер. Присліп – г. Магура – г. Великий Верх – смт. Воловець

Аварійні варіанти виходу з маршруту:

1. від г. Великий Верх до смт. Воловець;
2. від г. Гимба до с.Пилипець;
3. від пол. Кук до смт. Міжгір'я;
4. від г. Високий Верх до смт. Славське.

Назва та шифр МКК:

Первинний розгляд документів здійснювала МКК комунального закладу Сумської основної ради – обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю

Шифр: 218-00-1Н012000

Адреса: 40007, м. Суми, вул. Серпнева, 14-А

Телефон: 0542-33-11-85

*Учасники походу –
вихованці комунального закладу Сумської обласної ради –
обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю*

ВІДОМОСТІ ПРО РАЙОН ПОХОДУ

Загально-географічна характеристика району

Українські Карпати – це фізико-географічний край, який охоплює гірську частину Карпат та їх північно-східне й південно-західне рівнинні передгір'я. Край лежить на заході України і затиснутий у трикутник між державним кордоном України та умовною лінією Чернівці – Івано-Франківськ – Яворів, яка відділяє його від Східноєвропейської рівнини. Площа Українських Карпат у цих межах становить майже 40 тис. км². Українські Карпати – складова великої Карпатської фізико-географічної країни, що поширюється на території кількох європейських держав. Цей край поділяють на три частини, які мають значні відмінності у природних умовах: Передкарпаття, гірські Карпати і Закарпаття.

Рельєф і геологічна будова. Гірська система Українських Карпат простягається смугою завдовжки 280 км і завширшки 100 км. Гори – здебільшого середньовисотні з пересічними висотами 1 000 - 1 500 м, тільки окремі вершини здіймаються більш як на 2 000 м. За віком вони належать до молодих гір (утворені в альпійську епоху горотворення), проте зовнішньо нагадують старі гори з пологими схилами та округлими вершинами. Це пов'язано з тим, що в їх геологічній будові переважають осадові породи (пісковики, глини, глинисті сланці), їх нагромадження відбувалося в морському басейні, який існував на місці гір, шарами: породи по черзі змінювали одна одну інколи сотні разів. Так виник фліш, який у вигляді зім'ятих складок утворює схили гір, і який легко піддається руйнуванню зовнішніми силами.

Водночас широкі карпатські хребти з м'якими обрисами подекуди порізані глибокими (понад 1 000 м) поперечними долинами із стрімкими схилами. Вони утворилися внаслідок розломів під час новітніх тектонічних процесів і поглибилися річками.

Гірська система Українських Карпат простягається кількома паралельними пасмами, що розмежовані видовженими міжгірними долинами. Північно-східне пасмо називають Зовнішніми (або Скибовими) Карпатами, які підносяться над Передкарпатською височиною крутим уступом. Гірські складки насунуті в бік Передкарпаття, розчленовані чисельними річками і мають вигляд окремих скиб. Вони охоплюють різні гірські масиви. Горгани (з г. Сивуля, 1 818 м) – центральний найвищий масив, де поширені скелясті урвища. Бескиди і Покутсько-Буковинські Карпати нижчі і мають більш зруйновані хребти.

Вододільна – Верховинські Карпати – середня вісь Українських Карпат. Хоча вони і не найвищі в гірській системі (максимальні абсолютні висоти сягають 1 700 м), проте є головним карпатським вододілом між басейнами річок Дністра і Тиси. Там пролягають найважливіші перевали (Ужоцький, Яблуницький), через які проходять шляхи, що сполучають Передкарпаття із Закарпаттям.

Полонинсько-Чорногорські Карпати – найвищі. Вони охоплюють Полонинський хребет, порізаний долинами річок на окремі масиви – полонини (Рівна, Боржава, Красна), гірські масиви Свидовець і Чорногора та Гринявські гори. Висоти найвищих вершин сягають максимальних значень на Чорногорі, де

шість з них здіймаються вище 2 000 м над рівнем моря. Там височить і найвища вершина України – г. Говерла (2 061 м). У цих горах збереглися сліди давнього гірського зледеніння – льодовикові форми рельєфу (цирки і кари).

На південь від Чорногори здіймається Мармароський масив – єдина частина Українських Карпат, де на поверхню виходять тверді кристалічні породи (гнейси, сланці). Масив охоплює Чивчинські і Рахівські гори. Це найдавніша (хоча й не надто висока) частина Карпат, яка зберігає ознаки, притаманні молодим і високим горам альпійської складчастості. Там поширені гостроверхі, пікоподібні вершини, стрімкі й скелясті схили, дуже глибокі річкові долини, виразні льодовикові форми рельєфу. Недарма Рахівські гори здавна називають Гуцульськими Альпами.

З боку Закарпаття підноситься Вулканічний (Вигорлат-Гутинський) хребет. Він височить над низовиною окремими конусами згаслих вулканів, об'єднаних лавовими потоками у масиви, між якими пролягли долини стрімких закарпатських річок.

Клімат. Клімат Українських Карпат визначається географічним положенням гір та їх висотою над рівнем моря. У горах він холодніший і вологіший, ніж на прилеглих територіях.

Із підняттям на кожні 100 м літо запізнюється на 10 днів і на 5 днів раніше закінчується. Важке холодне повітря нерідко може застоюватися в міжгірних зниженнях, тому температура повітря там буває набагато нижчою, ніж у навколишніх горах. В Українських Карпатах випадає найбільша кількість опадів в Україні. Якщо у передгір'ях вона становить не більш як 800 мм за рік, то в найвищих масивах – понад 1 500 мм. Найбільше опадів – влітку, найменше – навесні і взимку. Часто бувають грози, завірюхи, навесні сходять снігові лавини. Під впливом текучих вод утворюються селі – грязьо-кам'яні потоки, які виникають в руслах гірських річок. Вони з'являються раптово внаслідок злив або інтенсивного танення снігу і швидко рухаються, набираючи катастрофічного характеру, спричиняючи руйнування.

Внутрішні води. У Карпатах сформувалася найбільш густа річкова мережа в Україні. Головний карпатський вододіл розділяє басейни річок різних напрямків. На північ і північний схід течуть Дністер і його притоки – Стрий, Свіча, Тисмениця, Бистриця, Лімниця і притоки Дунаю – Сере та Прут із Черемошем, а на південь і південний захід – притока Дунаю Тиса, в яку впадають Тересва, Терєбля, Ріка, Боржава, Латориця, Уж. Долини карпатських річок пролягли здебільшого в поздовжніх міжгірних улоговинах і поперечних розломах хребтів. Усі річки мають стрімку течію. Нерідко утворюються водоспади – окраса місцевих краєвидів. Навесні і на початку літа внаслідок танення снігу в горах і великих злив на річках бувають повені і паводки. Вода часто виходить з берегів і завдає значної шкоди населеним пунктам, дорогам, господарським об'єктам. Карпатські річки несуть велику кількість уламкового матеріалу, який відкладають у своїх пониззях. На схилах гір у долинах річок трапляються зсуви.

У Карпатах чимало озер. Вони, як правило, невеликі за площею, але дуже мальовничі. Найбільшим з них є озеро Синевир, що виникло у верхів'ї р. Терєблі внаслідок завалу в горах. Воно лежить на висоті майже 990 м, має глибину 24 м. Доволі поширеними є озера льодовикового походження – найбільш високогірні в

Україні: Бребенескул, Несамовите, Марічейка. Глибокі озера утворилися у бічних кратерах згаслих вулканів Вигорлат-Гутинського хребта.

Похід був проведений по двом ландшафтним областям Українських Карпат – «Зовнішні Карпати» та «Половинсько-Чорногірська область».

Зовнішні Карпати. Ця ландшафтна область включає *Східні Бескиди, Горгани* та *Покутсько-Буковинські Карпати*. Це низькі й середньовисотні, як правило, асиметричні, гірські хребти, що являють собою тектонічні скиби. В їх будові беруть участь флішові породи крейдового і палеогенового віку: глинисті сланці, пісковики, аргіліти й алевроліти. Вони різко дислоковані, розбиті розломами та насувами. Це визначає морфо структурні особливості. Рельєф ускладнюється скульптурними формами рельєфу.

Найвищий хребет піднімається вище 1800 м (*г. Сивуля Велика, 1 836 м, г. Сивуля Мала, 1 818 м*). Від Передкарпаття область відокремлюється уступом у 200 - 400 м. Середньовисотні скидові хребти Горган мають гострі гребені, круті схили з кам'яними осипищами, розчленовані глибокими, добре терасованими долинами. Відносні висоти сягають 800 - 950 м. Покутсько-Буковинські Карпати досягають висоти 900 - 1 000 м, мають пологі схили, куполоподібні вершини, перетинаються долинами Пруту, Черемошу, Серету, Рибниці та ін. Клімат прохолодний, вологий; у низькогір'ях випадає 700 - 800, а в Горганах – 1 000 - 1 100 мм опадів на рік. У Горганах виявляється інтенсивний площинний змив.

Панівними ґрунтами є різні види буроземних і буроземно-підзолистих щебенюватих ґрунтів. Поширені також дерново-підзолисті ґрунти в комплексі з лучними опідзоленими. Близько 60 % території покрито лісами і чагарниками. Найбільші площі займають грабово-букові, смереково-букові та смереково-ялицеві ліси.

Високі вирівняні ділянки покриті чагарниками і субальпійськими луками.

Зовнішні Карпати характеризуються *вертикальною поясністю ландшафтів*. Основними ландшафтними місцевостями є: низькогірсько-горбисті, середньовисотні моноклінальні хребти, котловинно-терасові, горганські та верховинські.

Основними природоохоронними об'єктами області Зовнішніх Карпат є: *Карпатський національний природний парк* (входить його північна частина), *заповідник Горгани*, який включає Джурдійський ландшафтний заказник (754 га), ландшафтний заказник Садки (995 га) та ботанічний Тавпиширківський заказник (424 га). Всі вони знаходяться в Надвірнянському районі Івано-Франківської області.

Половинсько-Чорногірська область. Ця ландшафтна область займає найбільш високу частину Українських Карпат і складається з *Полонинського хребта*, гірських масивів *Свидовець, Чорногора, Гринєва*. Середні висоти – 1 400 - 1 600 м, максимальні – 2 061 м (г. Говерла).

Область складена флішовими породами крейдового і палеогенового віку. На південному схилі Полонинського хребта між долинами Тересви і Терєблї виділяються скелясті пасма з крейдових і юрських конгломератів, юрських вапняків. У сучасному рельєфі важливу роль відіграють полонинські поверхні вирівнювання, структурно-денудаційні форми, давньо льодовикові (кари, цирки), глибокі річкові долини. У кліматичних умовах яскраво виявляється вертикальна зональність, тут є всі термічні зони Українських Карпат. Середні температури

січня на Полонинах досягають $-6...-7^{\circ}\text{C}$, а липня не перевищують $+11^{\circ}\text{C}$. Річна кількість опадів становить 1 300 - 1 600 мм. Літо на полонині коротке, прохолодне з частими дощами й туманами. Взимку випадає багато снігу, який іноді буває також і влітку. Осінь тут холодна і дощова, іноді з сильними вітрами.

У *структурі ландшафтів* Полонинсько-Чорногірської області чітко виявляється вертикальна зональність, і основну роль відіграють полонинські, верховинські, низько- і середньо гірські, долинно-терасові, субальпійські та альпійські ландшафтні місцевості.

Полонини являють собою вирівняні, злегка хвилясті, високо підняті безлісі поверхні з гірсько-лучними і торф'янистими ґрунтами, покритими трав'янистою рослинністю (біловус, папороть, вівсяниця, осока, ситник та ін.), чагарниками (сосна, жереп, зелена вільха, ялівець, рододендрон), мохами і лишайниками. Природна рослинність представлена субальпійськими видами. Полонини широко і довго використовують як літні пасовища та сіножаті. Найбільші за розмірами полонини: *Рівна* (1 482 м), *Боржава* (1 679 м) і *Красна* (1 568 м).

Частка верховинських ландшафтних місцевостей в області незначна. Значну роль відіграють низько- й особливо середньо гірські ландшафтні місцевості, які займають схили гірських хребтів і масивів. До висоти 1 200 м переважають букові ліси, а вище, до висоти 1 600 м, домінують буково-смерекові та смереково-ялицеві ліси на буроземних і дерново-буроземних ґрунтах. Ці ландшафти значно поширені у Свидовецько-Чорногірському районі, де добре виявляється вертикальна зональність.

Долинно-терасові місцевості характерні для терасованих долин верхів'я Пруту, Білої Тиси, Шопурки, де спостерігається до 8 терасових рівнів. На них поширені широколистяні та мішані ліси, чагарники і луки, частина зайнята під сінокоси та сільськогосподарські угіддя. В окремих місцях зустрічаються долинно-ущелинні місцевості.

Субальпійські ландшафтні місцевості поширені в межах висот 1 500 - 1 800 м. У рослинному покриві переважають чагарники, різнотрав'ї луки, осоки, сфагново-мохові угруповання. Вони характерні й для полонин.

Альпійські місцевості займають найбільш високі гірські масиви з давньольодовиково-денудаційними формами рельєфу (льодовикові цирки, моренні вали, кари), із ситниковими луками, осокою, примулою, ломикаменем, рододендромом.

Земельні угіддя Полонинсько-Чорногірської області розподіляються так: ліси і чагарники – майже 60 %, пасовиська – 23, сінокоси – понад 12, орні землі та городи – 4,5 %.

У цій області міститься значна кількість природоохоронних об'єктів. Тут знаходиться велика частина *Карпатського біосферного заповідника*, зокрема Чорногірський масив (9 293 га); функціонує Чорногірський географічний стаціонар Львівського національного університету ім. Івана Франка.

Туристська характеристика району походу

Похід проходить з смт Славського через Торунський перевал до перлини Карпат – озера Синевир та через Синевирський перевал по хребту Кичера до смт. Міжгр'я. Далі по найдовшому хребту Українських Карпат – Боржава, з радіальним виходом до водоспаду Шипіт, до смт. Воловець.

Маршрут походу добре освоєний туристами. Майже скрізь добре маркований. На всіх стоянках були дрова та вода.

Слід зазначити складність пересування під час непогоди. Наявність завалів дерев та ділянок з багнюкою сильно ускладнює рух групи.

Невідкладну медичну допомогу можна отримати в смт. Міжгр'я, с. Пилипець.

Під час руху в районі походу є можливість поповнення продуктами харчування в смт. Міжгр'я, та вході до озера Синевир, де крім сувенірних лавочок є продуктовий магазин, а також у смт. Воловець, де закінчується маршрут.

Відділення зв'язку працюють у смт. Міжгр'ї, с. Пилипець.

У районі походу наявні такі підрозділи спеціалізованих аварійно-рятувальних служб з розшуку та надання допомоги туристам, як Воловецький, Міжгірський та Славський ГПРП.

У разі аварійної ситуації можливість дострокового припинення подорожі та евакуація групи забезпечується через зв'язок з рятувальними службами.

На маршруті добре працює мережа Київстар, з МТС трапляються проблеми. В долинах зв'язок слабкий, тому треба підійматися на верхівки схилів. Можливість зарядження акумуляторних батарей є у смт. Міжгр'ї, на базах поблизу озера Синевир.

Даний маршрут є досить освоєним туристами, про що свідчать наявність нового маркування, вказівних знаків, достатня відповідність картографічного матеріалу дійсності. На цій території є можливість проведення пішохідних туристичних походів I-II категорії складності, лижних і велосипедних походів.

Краєзнавча характеристика району походу

Маршрут походу проходить в районі заповідних територій Українських Карпат, перебування в яких вимагає дотримання особливих вимог: організовувати табір тільки в спеціально відведених місцях; не рубати зелене насадження; не руйнувати гнізда птахів, мурашники; не робити надписів на скелях; не засмічувати територію заповідників; не полювати на тварин; не збирати лікарські рослини, ягоди та гриби.

До природних пам'яток належать водоспад Шипіт – один із найкрасивіших водоспадів Карпат (фото 1), озеро – легенда Синевир (фото 2), полонина Боржава – найдовша карпатська полонина (фото 3), джерело «Писана криниця» (фото 4).

Серед історичних пам'яток слід відзначити діючу метеостанцію на г. Плай (фото 5), (фото 6).

Шипіт – один з найкрасивіших водоспадів України. Навколо нього ліс, прохолода і тиша. Шумить "Шипіт", струмені води зриваються з 14-метрової висоти декілька каскадів і красиві бризки розсіюються хмарою крапель. Водоспад утворився місці виходу стійких пісковиків палеогену й гравелітів з тонкими шарами сланців.

Шипітський водоспад давно став невід'ємною частиною більшості туристичних маршрутів Закарпаття та й всього Карпатського регіону. Щороку, побачити та помилуватися ним приїжджають десятки тисяч подорожуючих. У кожному пору року, Шипіт красивий по своєму. Так би мовити, кожна пора року дає йому свою родзинку. Щоправда взимку, до водоспаду трошки тяжче добратися, через сніги та холод, але бажаючих побачити водоспад взимку, природні катаклізми не зупиняють.

Особливо мальовничий водоспад навесні, коли на схилах Гемби тануть сніги. Сюди організують спеціальні автобусні екскурсії із санаторіїв і пансіонатів Закарпаття і Прикарпаття. За 300 метрів від водоспаду розташований гірськолижний підйомник (це служить орієнтиром для охочих відвідати водоспад).

Щорічно, починаючи з 1993 року, неподалік від водоспаду на початку липня проходить неформальний фестиваль, на який приїжджають хіпі та представники різних субкультур з України, Білорусі та інших країн. Кульмінацією святкувань є Свято Івана Купала в ніч на 7 липня з місцевими традиціями й колоритом. Події на Шипоті описав у книзі «Трохи п'тьми» український письменник Любко Дереш.

Синевир – найбільше озеро Українських Карпат. Розташоване в Міжгірському районі Закарпатської області, в гірському масиві Внутрішні Горгани. Входить до складу Національного природного парку «Синевир».

Озеро вважається найцікавішим об'єктом Національного природного парку «Синевир» і є однією з візитних карток Українських Карпат. Воно розташоване на висоті 989 метрів над рівнем моря, має середню площу 4-5 га, його середня глибина становить 8-10 м, максимальна – 24 м. Через висоту над рівнем моря і порівняну глибоководність навіть у найтепліші дні прогріваються лише верхні 1-2 метри озера.

Краєвиди відзначаються надзвичайною мальовничістю й величністю. Стрімкі схили, вкриті стрункими ялинами, вік яких становить 140-160 років, спадають прямо до водної поверхні. Посередині озера розмістився, немов зіниця блакитного ока, невеликий острівцею площею всього кілька метрів. Звідси і народна назва озера – Морське Око. Озеро утворилося внаслідок перекриття гірського потоку кам'янистими породами після землетрусу 10-11 тисяч років тому. Площа водного плеса становить 4-5 га, його глибина – 8-10 м (найбільша глибина сягає 22 м. Озеро поповнюється поверхневими та атмосферними водами, з нього витікає невеликий струмок (басейн р. Терембі). Вода в озері – слабо мінералізована, чиста, прозора. На невеликому півострові озера стоїть 13-метрова дерев'яна композиція "Синь і Вир": кажуть, тут був убитий пастух Вир, якого кохала графська донька Синь, – саме її сльози після загибелі коханого стали озером...

Найдовший гірський масив Карпат – це полонина Боржава, довжина якої сягає більше 50 кілометрів, ширина 3-4 кілометри (інколи навіть до 10), а найвища точка – 1681 метр. Масив розкинувся в Закарпатській області між річками Латориця та Ріка. Загалом, полонина дуже простора й приємна для опановування. Це рай не лише для парашутистів, лижників, парапланеристів та дельтапланеристів, а й для звичайних любителів природи та відпочинку за містом.

Хребет не є дуже високий, як здається, а досить розлогий. Південні та східні схили – пологі, покриті лугами, північні – тягнуться вниз крутими прірвами, ну а вже західні схили круті, вкриті буковими та хвойними лісами.

Три найвищі вершини масиву:

- гора Стій (1681 м) (колись тут були військові антени);
- гора Великий Верх (1598 м);
- гора Магура-Жиде (1518 м).

Весь масив складається з гір, річок, полонин, букових лісів й чотирнадцятиметрового водоспаду Шипіт, що у підніжжя гори Гемби. Водоспад швидкий, складається з п'яти каскадів – загалом, дуже гарний.

До того ж, на теренах Боржави є три природоохоронні території та пам'ятки природи:

- заказник Річанський (площа 2408 га);
- заказник Росішний (площа 461 га, на схилах гори Стій);
- заказник Потік Оса (площа 500 га).

Колись Боржава була одним із районів відгінного вівчарства, а зараз – це популярний, проте маловідомий район туризму.

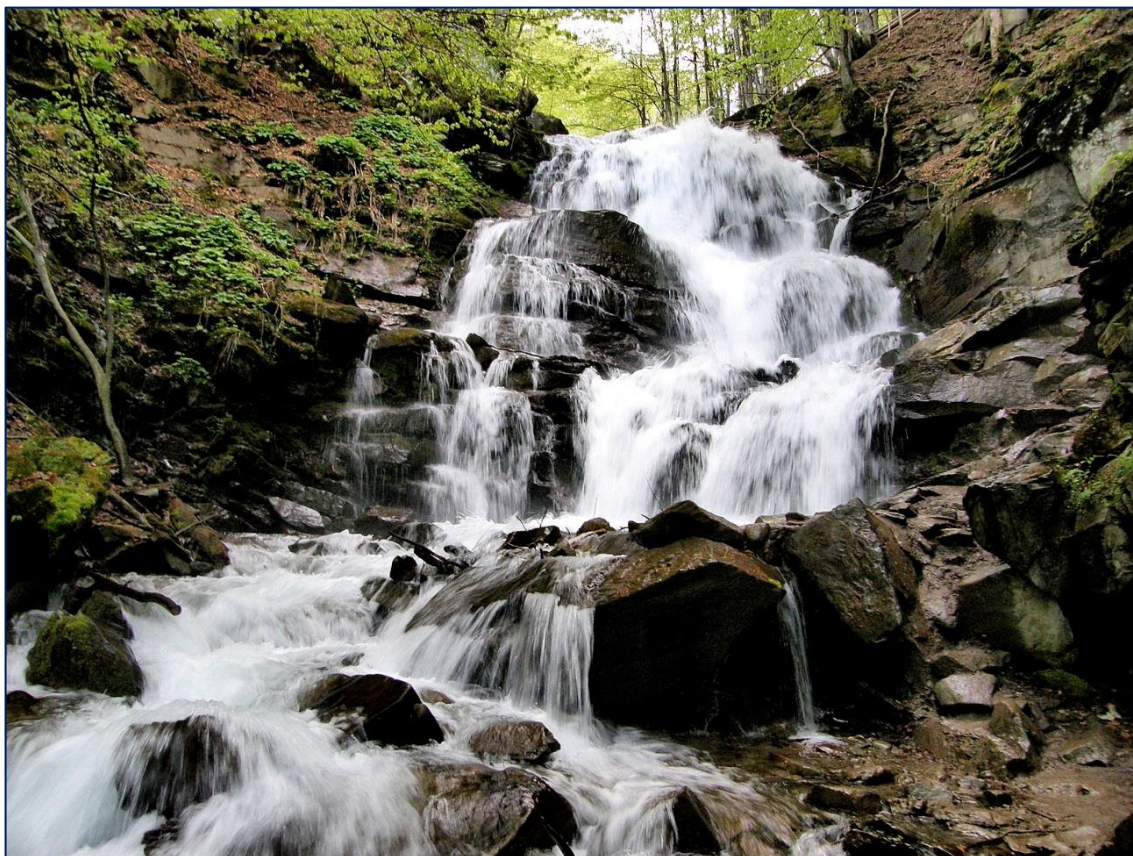

Фото 1. Водоспад Шипіт

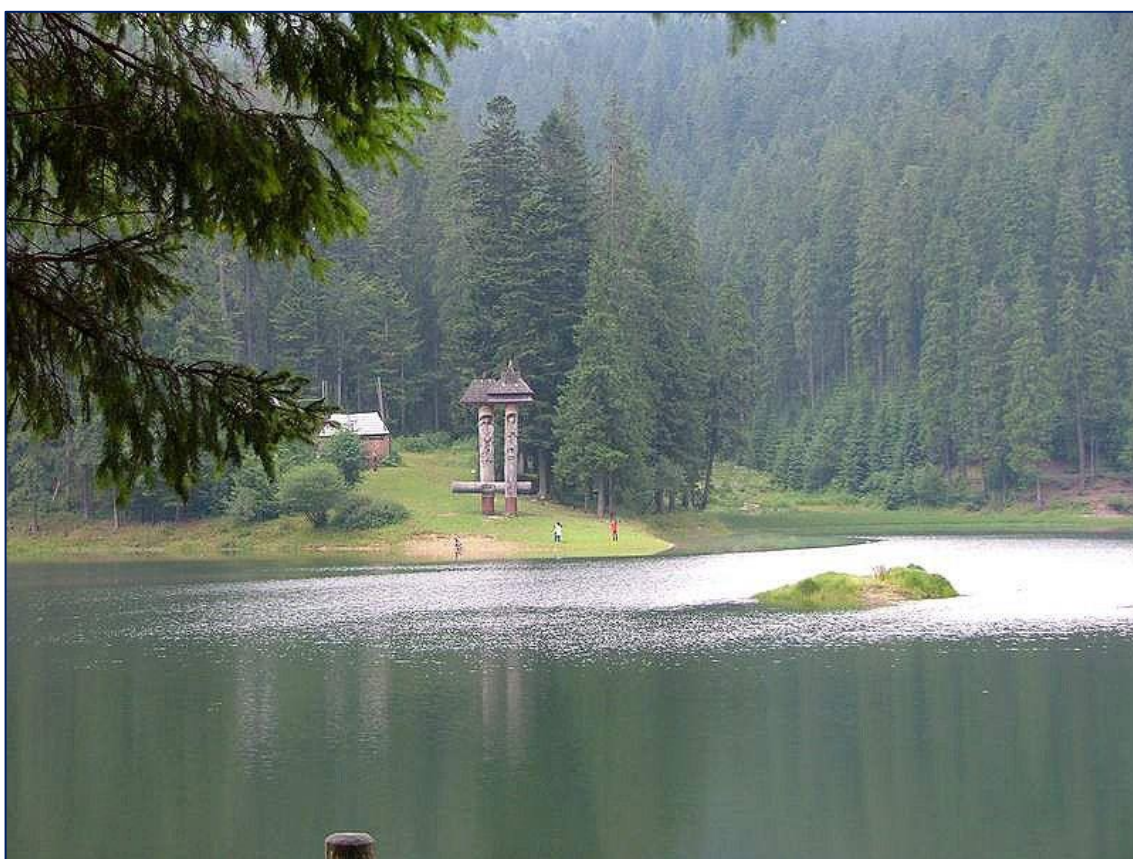

Фото 2. Озеро Синевир

Фото 3. Полонина Боржава

Фото 4. Джерело «Писана криниця»

Фото 5. Метеостанція на г. Плай

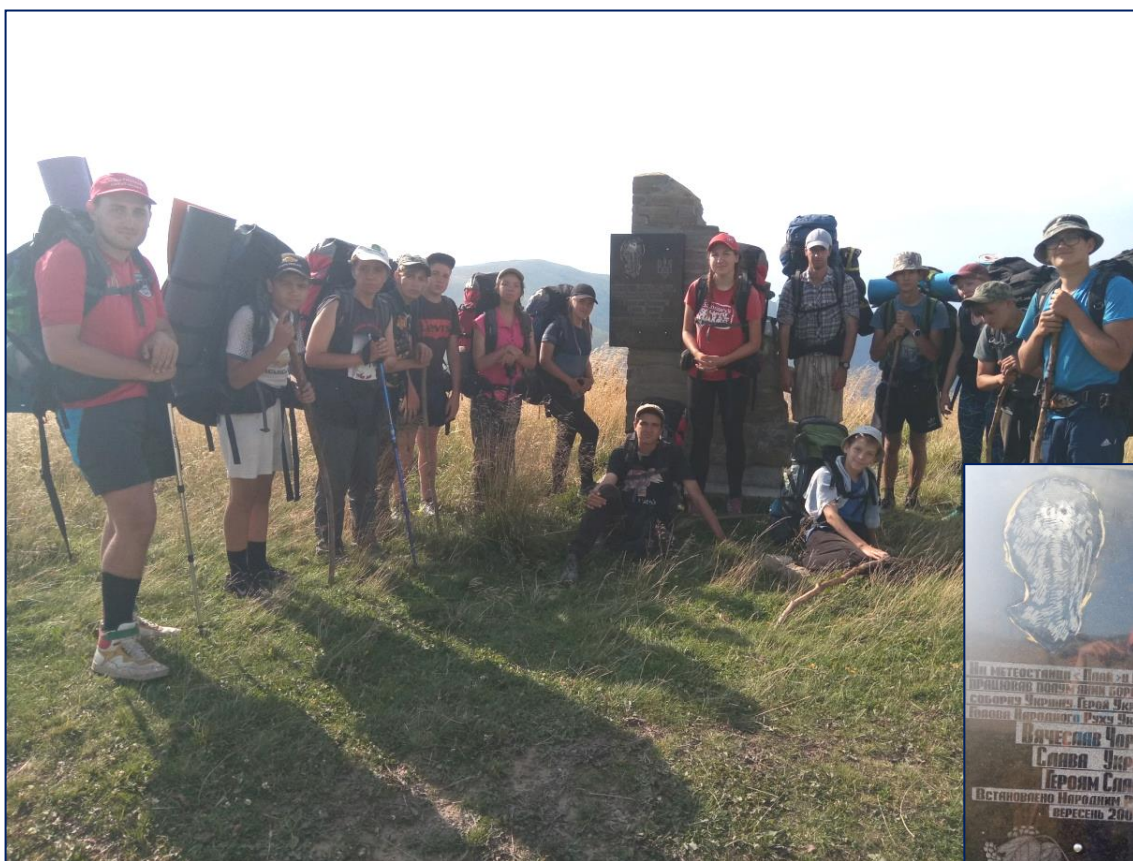
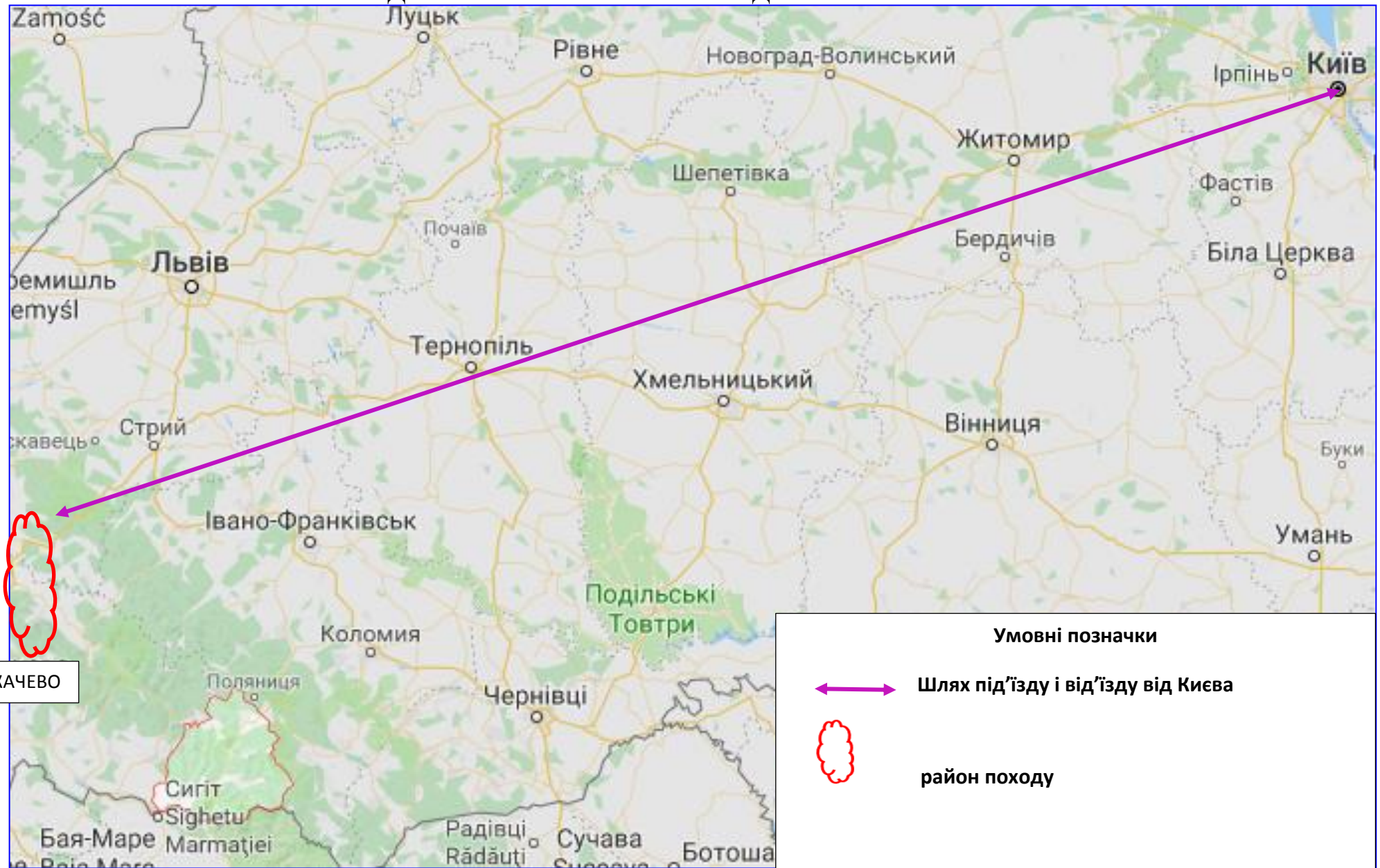

Фото 6. Пам'ятник В. Чорноволу на метеостанції

ОГЛЯДОВА КАРТА РАЙОНУ ПОХОДУ

М 1: 1 800 000

ГРАФІК РУХУ

День походу	Дата	Відрізок шляху	Від-стань (км)	Ходовий час (год.)	Перепад висот (м)	Природні та штучні перешкоди
1.	07.08	сmt. Славське – джерело «Писана криниця» – стоянка під підйомником	9	5	530	2,6 км асфальтованими вулицями селища. Підйом ґрунтовою дорогою до сироварні (500 м). Початок червоного маркування. 5,6 км вгору лісовими розмитими, місцями крутими стежками до джерела «Писана криниця», 300 м по полонині стежкою до місця стоянки.
2.	08.08	стоянка під підйомником – г. Високий Верх – г. Чорна Ріпа –хр. Перехрестя – хр. Острий Верх – Торунський перевал	26	8	688	Маршрут гребеневий, з невеликими перепадами висот. Рух ускладнюють ділянки сильно розмитої дороги. Стоянка на Торунському перевалі в облаштованому місці.
3.	09.08	Торунський перевал – г. Магура – г. Залом – г. Горган Присліп – присілок Красний – комплекс «Арніка»	16	6	730	Від місця стоянки 8 км до г. Горган Присліп з поступовим набором висоти. Маркування маршруту червоне, добре проглядається. Зустрічаються кам'яністі ділянки. Далі 1,5 км стрімкого кам'янистого спуску до розвилки в лісі, від якої 5 км спуску вздовж струмка Красний, та 500 м асфальтованою дорогою до КПП. Стоянка на території комплексу «Арніка»
4.	10.08	Днювання				

5.	11.08	комплекс «Арніка» – оз. Синевир – г. Озінна – пол. Буковинка – г. Кам'янка – пер. Синевирський	16	8	1304	1,2 км плавного підйому асфальтованою дорогою до оз. Синевир. Далі 1,5 км крутою розмитою стежкою до виходу на хребет. 2.4 км гребеневого маршруту лісовою стежкою. Ділянки заростей сосни альпійської. Долаємо 200 м завалу та 500 м кам'яного осипу. 4,5 км підйому полониною та 500 м крутого підйому заростями сосни альпійської до г. Кам'янка. 1 км траверсом через зарості та 4,2 км спуску лісовою стежкою та 800 м крутим кам'янистим осипом до підйомника. 200 м до стоянки на облаштованому місці відпочинку.
6.	12.08	пер. Синевирський – хр. Кичера – смт Міжгр'я – пол. Кук	23	8	1660	12 км гребневим маршрутом по хр. Кичера до смт Міжгр'я. Далі 11 км затяжного підйому лісовою стежкою на пол. Кук.
7.	13.08	пол. Кук – пер. Присліп – г. Кругла – г. Кичера – г. Магура- г. Гимба – ур. Криві Путі	26	8	1475	26 км гребневим маршрутом по хр. Боржава з невеликими підйомами та спусками на вершини. Стоянка на схилі біля джерела на спуску до вдсп. Шипіт.
8.	14.08	ур. Криві Путі – г. Великий Верх – г. Плай – стоянка на р. Волівчик	17	8	2509	Радіальний вихід до водоспаду Шипіт – 3 км крутого спуску по лісовій стежці, що переходить в лісову тропу біля водоспаду. Від місця стоянки 2,3 км підйому на вершину г. Великий Верх. 2,2 км спуску та 1,7 км підйому на г. Плай. Маршрут гребневий. 1,5 км кам'янистого спуску до залишків сироварні та 6,3 км ґрунтовою лісовою дорогою до р. Волівчик перед смт Воловець.
9.	15.08	стоянка на р. Волівчик – залізнична станція смт Воловець	2	1		Ґрунтовими та асфальтованими вулицями селища.
Усього			135			

ТЕХНІЧНИЙ ОПИС МАРШРУТУ

День перший

7 серпня 2019 року

смт Славське – джерело «Писана криниця» – стоянка під підйомником

Ходовий час 5 годин

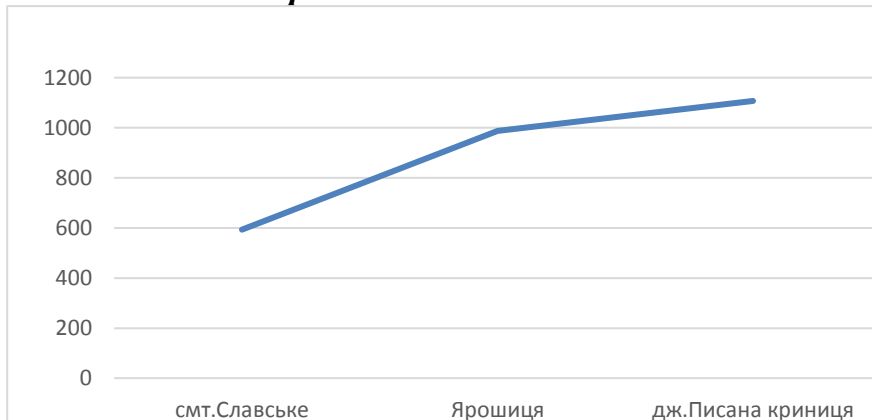
Пройдено 9 км

Погодні умови: сонячно, ввечері злива.

Вихід о 11.00

Стали на ночівлю о 18.00

Перепад висот – 530 м

Наш похід розпочався з смт Славське, куди ми приїхали потягом Лисичанськ – Ужгород о 10.35. Місто зустріло нас теплою сонячною погодою. Зареєструвалися в контрольно-рятувальній службі, що знаходиться по вул. Устиновича, 2. З'ясувалося, що ми перша група з м. Суми, яка розпочинає свій маршрут зі смт Славське.

Починаємо свій рух із залізничного вокзалу, напрямом руху пд.-сх. 100 м (Фото 1, 1а).

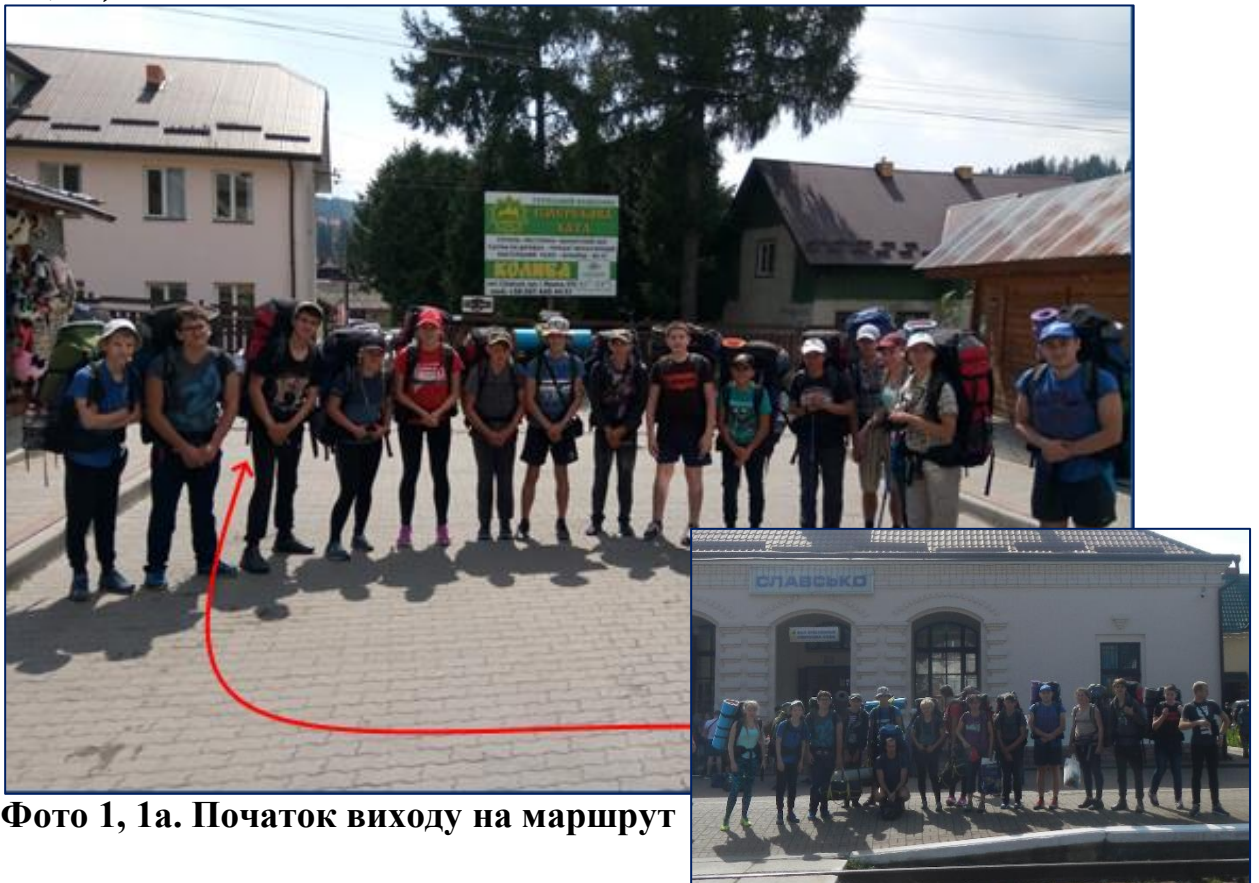

Фото 1, 1а. Початок виходу на маршрут

Проходимо сувенірні крамниці, залишаємо зліва аптеку, парк, в якому розташований пам'ятник Т.Г. Шевченку.

Через 300 м, 10 хв, підходимо до траси, повертаємо на захід і переходимо міст через р. Опір (Фото 2). Йдемо вздовж дороги 500 м, 20 хв, до повороту ліворуч – напрям руху південний. (Фото 3).

Фото 2. Переходимо міст через р. Опір

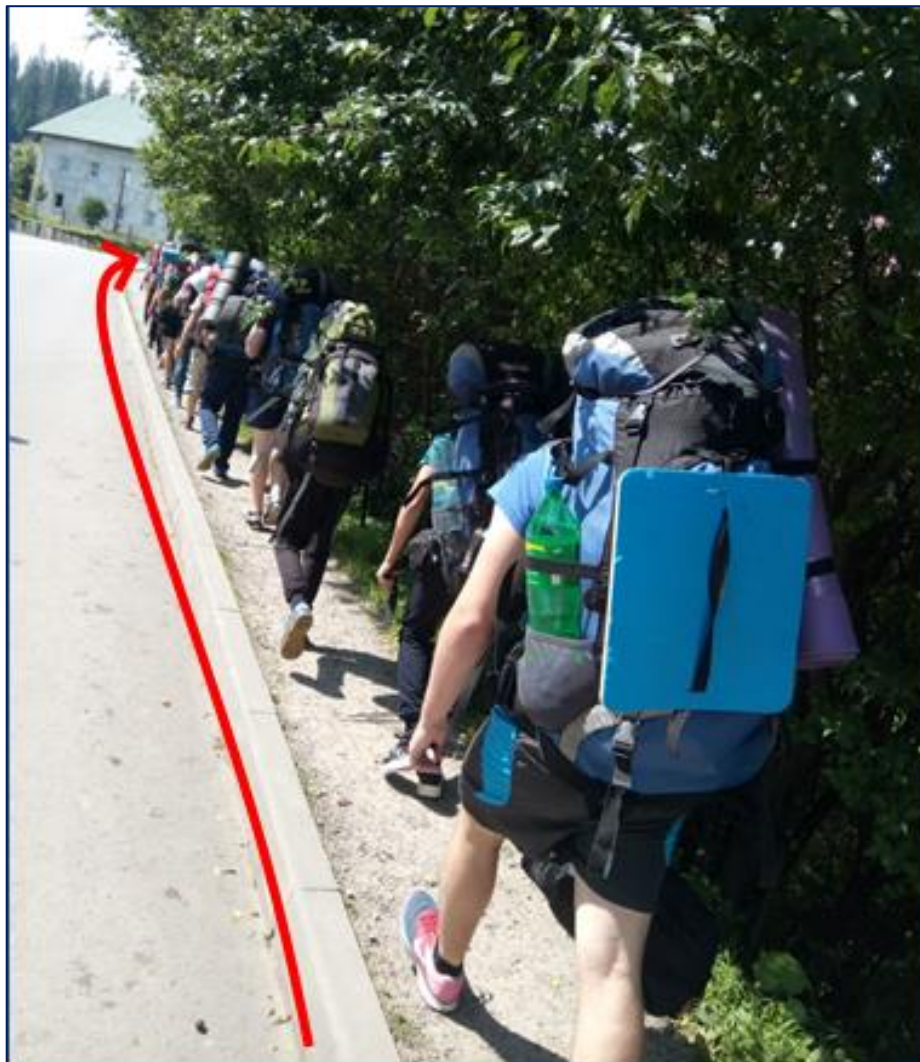

Фото 3. Рух в смт. Славське обабіч дороги

На повороті розташований будиночок по вул. Устиновича, 2, у якому працює контрольно-рятувальна служба (Фото 4).

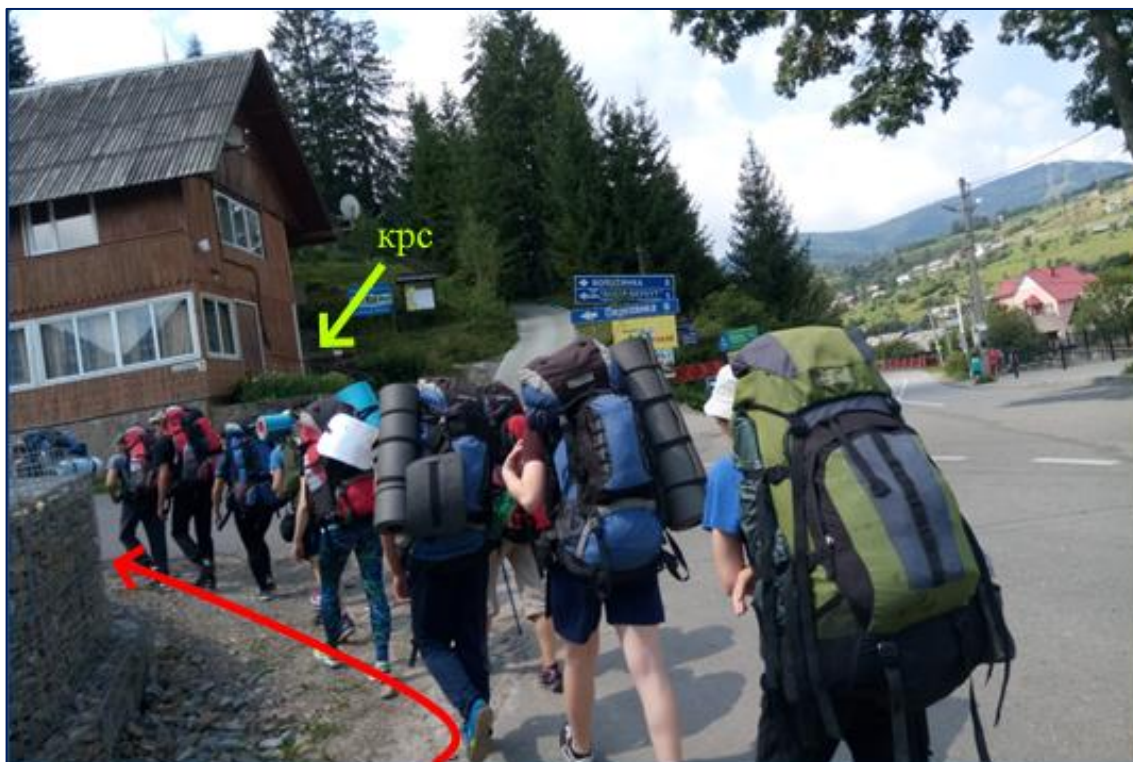

Фото 4. Проходимо будинок, в якому розташована КРС

Продовжуємо рух узбіччям асфальтованого шосе 1,5 км, 30 хв., (Фото 5) до приватної садиби «Карпатський чан».

Фото 5. Рух узбіччям асфальтованого шосе

Дорога прямо веде до бази відпочинку «Захар Беркут», а ми повертаємо ліворуч (напрямок руху – півд.-сх.) (Фото 6).

Фото 6. Поворот біля садиби «Карпатський чан»

Від крайніх хат починається підйом ґрунтовою дорогою. Навкруги відкриваються чудові краєвиди (Фото 7).

Фото 7. Перший підйом на маршруті

Піднімаємося 500 м до залишків старої сироварні (Фото 8). Підйом зайняв 20 хвилин. Тут ведеться будівництво по відновленню споруди.

Фото 8. Залишки сироварні

Від сироварні починається червоне маркування на г. Високий Верх та крутий підйом.

Через 100 м підйому зустрічаємо вказівник, що вказує напрямок ліворуч, на захід. З'ясувалося, що поворот вказано неправильно, адже дорога вперлася в приватну садибу. Повертаємо на 50 м до вказівника і продовжуємо підйом прямо (напрямок руху пд.-сх.) (фото 9).

Фото 9. Неправильний вказівник

Йдемо відкритою місцевістю вгору 30 хв. Підходимо до вказівника з позначкою Високий Верх 5,6 км (Фото 10).

Фото 10. Продовження підйому

Від вказівника йдемо 700 м, 20 хв, розмитою грязькою дорогою, дотримуючись червоного маркування (напряв руху пд.) (Фото 11).

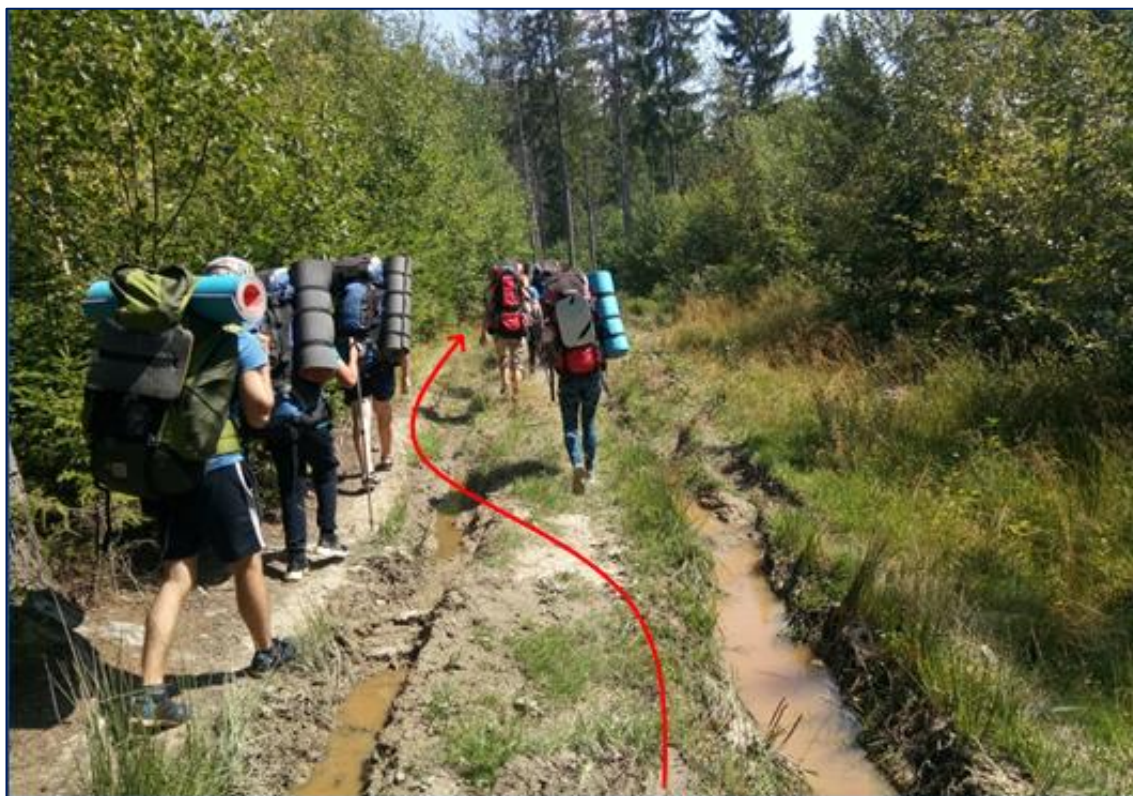

Фото 11. Рух грязькою дорогою

Вздовж дороги зарості малини та ожини (Фото 12).

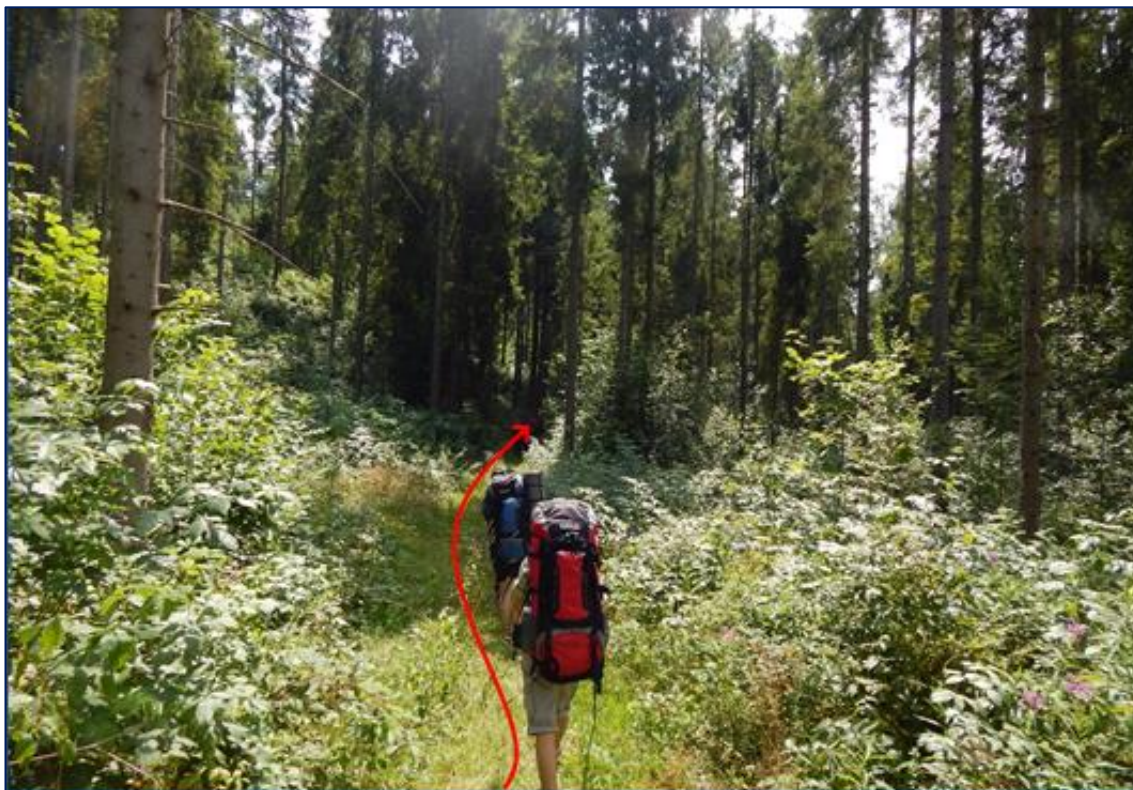

Фото 12. Зарості малини та ожини

Починається крутий підйом 500 м, 25 хв. (Фото 13).

Фото 13. Крутий підйом

Виходимо на рівну ділянку. Ліворуч відкривається чудовий вид на полонину. 200 м руху з чудовим видом на полонину змінюються 500 м крутого підйому, який долаємо 25 хв. Виходимо до вказівника «Писана криниця» (Фото 14).

Фото 14. Проходимо вказівник

Знову підйом 1,9 км (напряом руху пд.-сх.). Час на підйом 50 хв. Останні 400 м особливо важкі, кут підйому становив майже 45° (Фото 15).

Фото 15. Важкий підйом

Підходимо до гідрологічної пам'ятки «Писана криниця» та через 100 м піднімаємося на полонину (Фото 16) (н/р зх.).

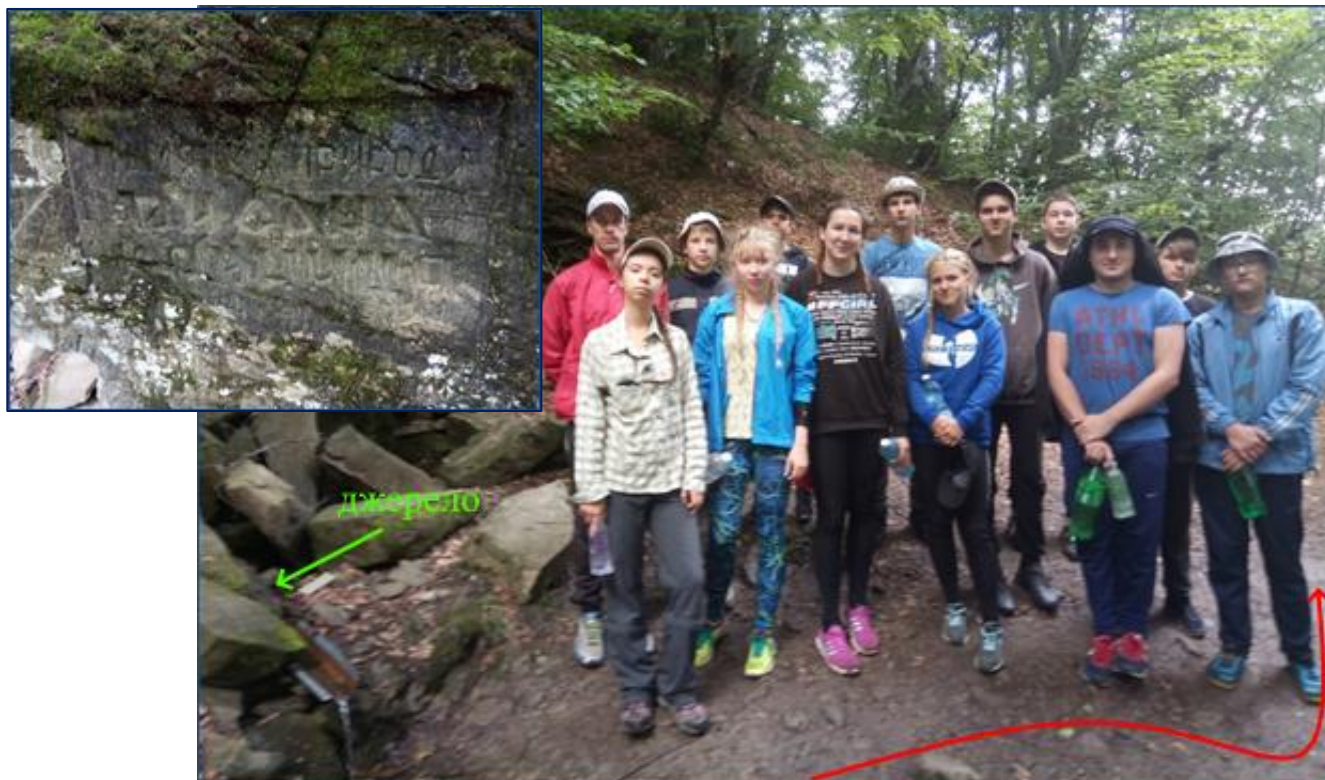

Фото 16. Біля «Писаної криниці»

Зупиняємося на ночівлю вище криниці на 200 м на полонині (Фото 17). Вода поруч. Дров достатньо. Позаду видні підйомники та вежа зв'язку. Ввечері прохолодно. Близько 20.00 пішов дощ, що вночі перетворився у справжню зливу зі шквальними поривами вітру.

Фото 17. Місце ночівлі

День другий

8 серпня 2019 року

**Стоянка під підйомником – г. Високий Верх – г. Чорна Ріпа –
хр. Перехрестя – хр. Острий Верх – Торунський перевал**

Ходовий час 8 годин

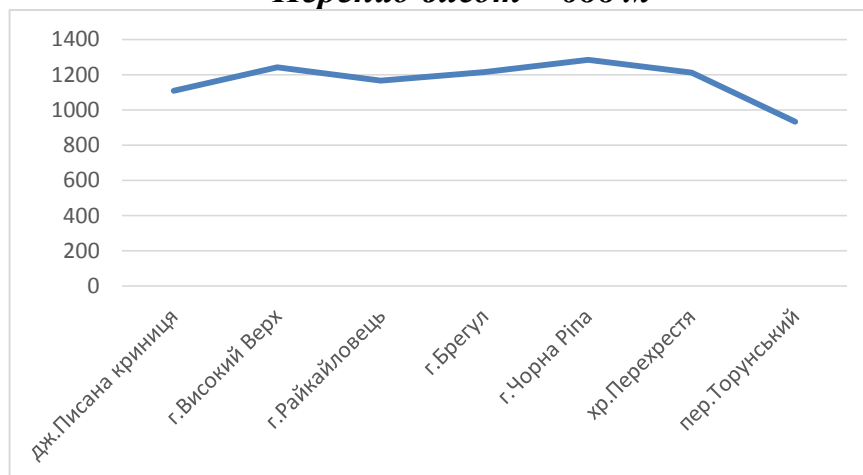
Пройдено 26 км

Погодні умови: похмуро, без опадів.

Вихід о 9.00

Стали на ночівлю о 18.00

Перепад висот – 688 м

Ранок порадував відсутністю дощу. Прохолодно. Снідаємо. Сьогодні сніданок святковий – у нашій групі іменинниця (Фото 18).

Фото 18. Привітання іменинниці

Збираємо намети та вирушаємо на маршрут о 9.10. (Фото 19). Від місця ночівлі піднімаємося 100 м до підйомників у пд.-сх. напрямку, який зберігається до вершини г. Високий Верх. (Фото 20).

Фото 19. Вихід на маршрут

Фото 20. Біля підйомника

Через 20 хв. виходимо на г. Високий Верх. Поруч вежа зв'язку (висота 1243 м) (Фото 21).

Фото 21. Вихід на г. Високий Верх

Рушаємо за вказівниками до г. Чорна Ріпа (висота 1285 м) (Фото 22).

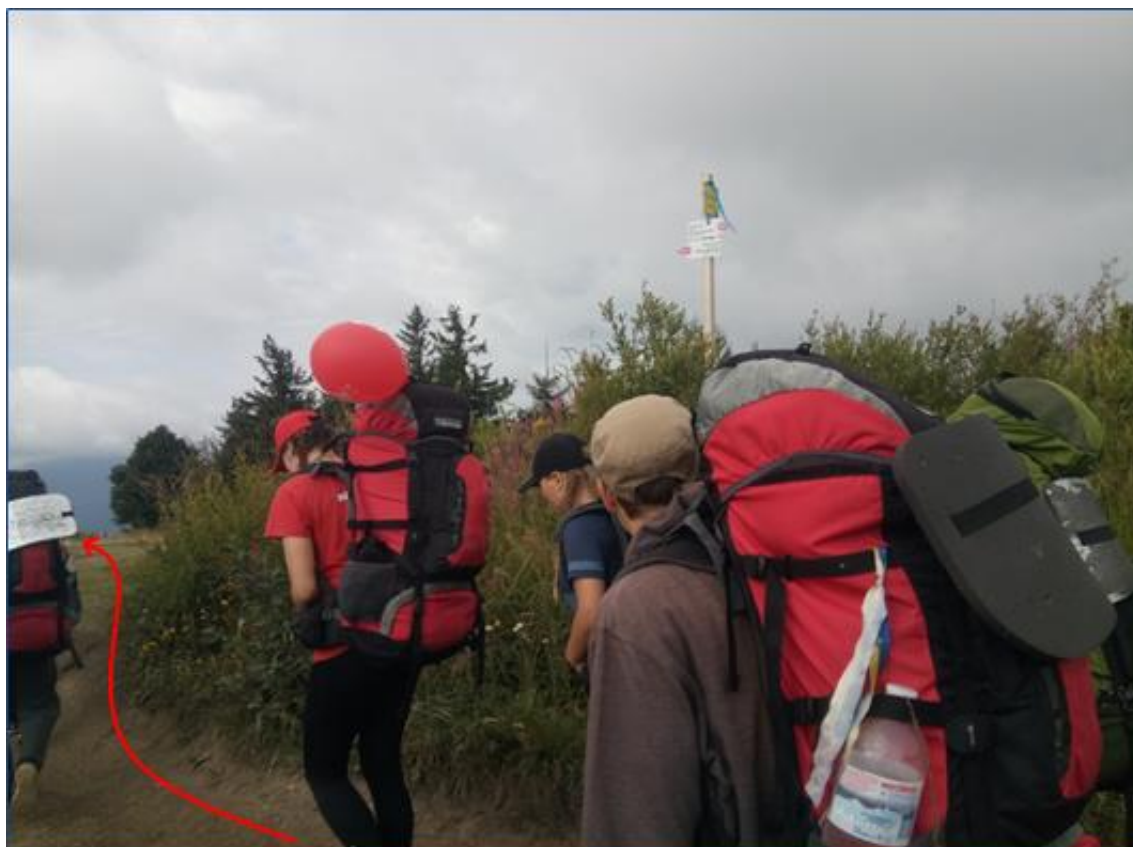

Фото 22. Напрямок руху – г. Чорна Ріпа

Невеликий спуск 500 м до розвилки (н/р півд.-зх.) (Фото 23).

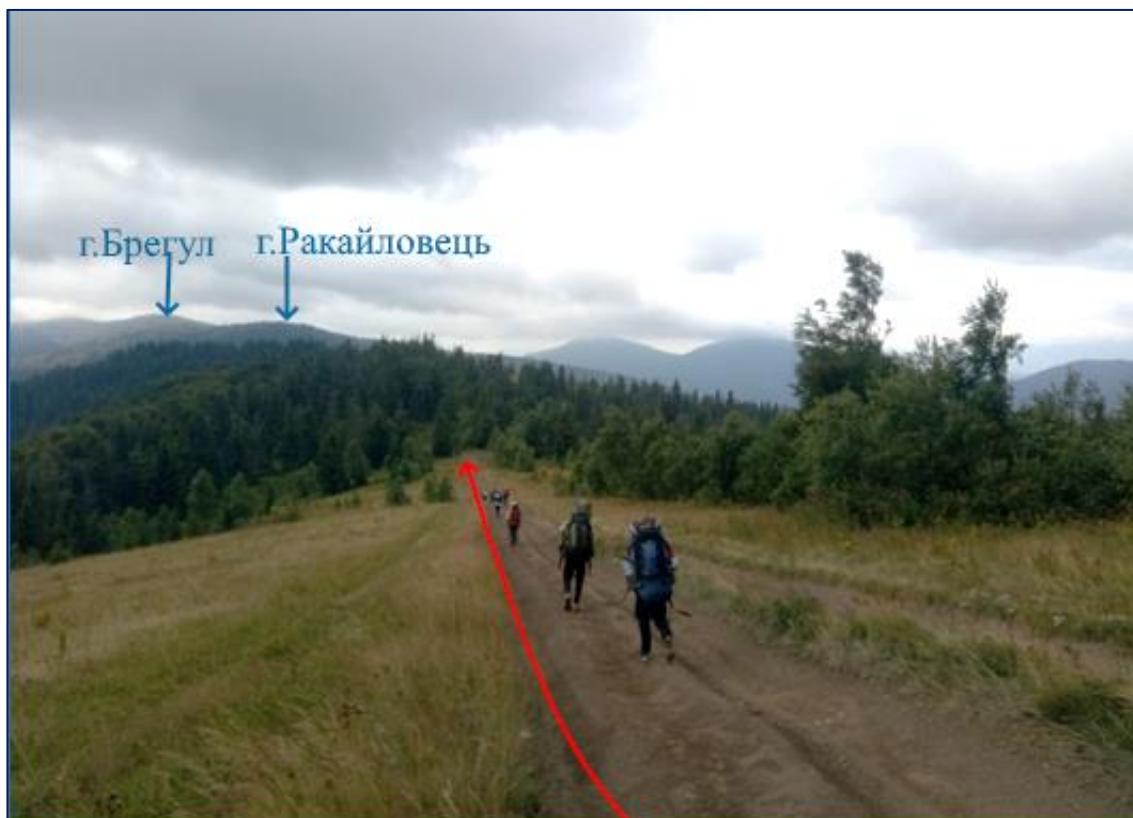

Фото 23. Спуск до розвилки

На перехресті доріг йдемо праворуч (напряв руху пд.) (фото 24).

Фото 24. На перехресті доріг

Зміни підйомів, траверсу та спусків до висоти Брегул (Помірки) 1215 м (фото 25). Йдемо 1,5 км 40 хв. у південному напрямку.

Фото 25. Підйом на г. Брегул

Рухаємося 4 км 1,5 год. гребневим маршрутом до підніжжя г. Чорна Ріпа через хребет Обнова (напрямок руху пд.-сх.). Долаємо 200 м підйому, 10 хв. руху, на вершину гори Чорна Ріпа (фото 26).

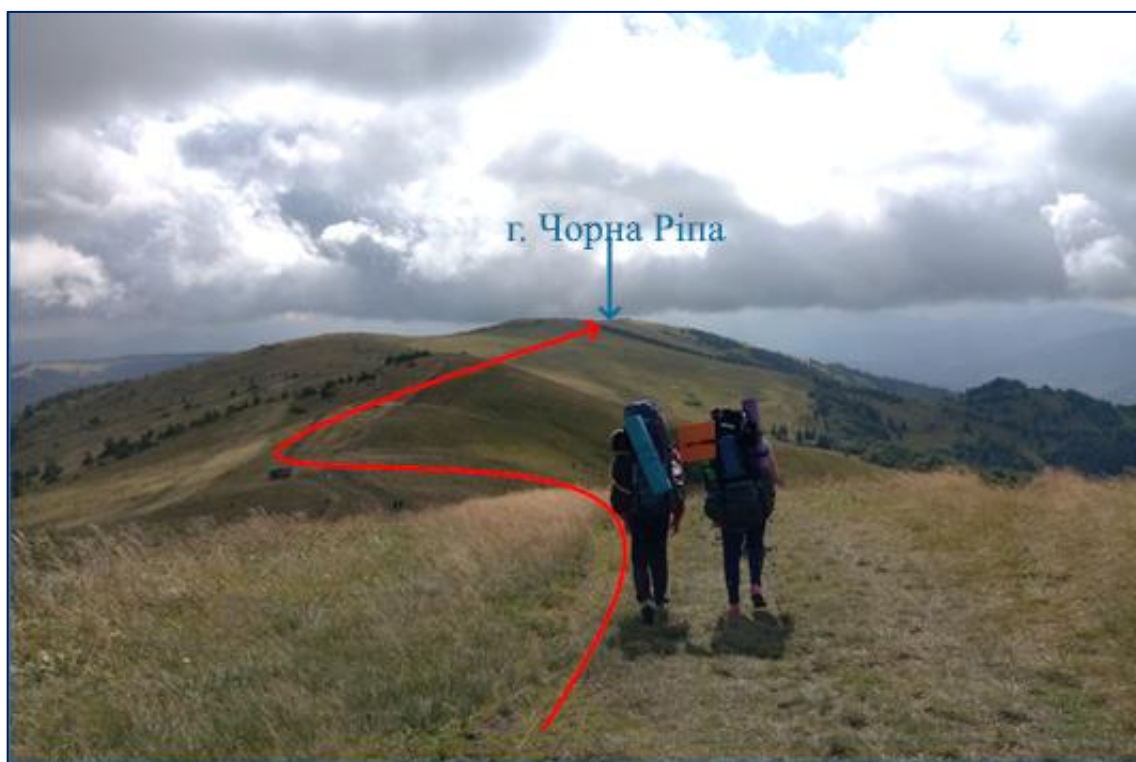

Фото 26. По хребту Обнова на г. Чорна Ріпа

Далі проходимо 2 км, 50 год., по хребту. Напрямок руху східний (фото 27).

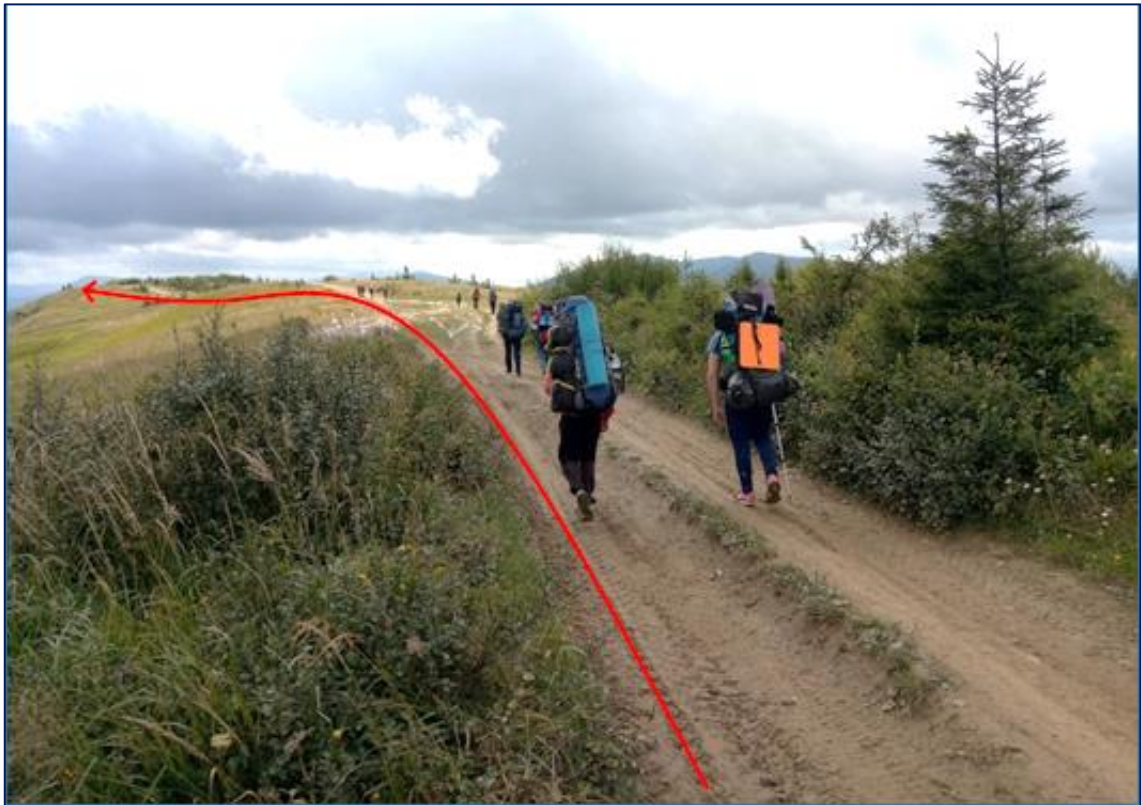

Фото 27. По хребту Перехрестя

Виходимо до вказівника на межу областей (фото 28).

Фото 28. Біля вказівника

Звідси починається зтяжний спуск 1 км, 30 хв. руху, полониною до початку лісу (напряв руху сх.) (фото 29).

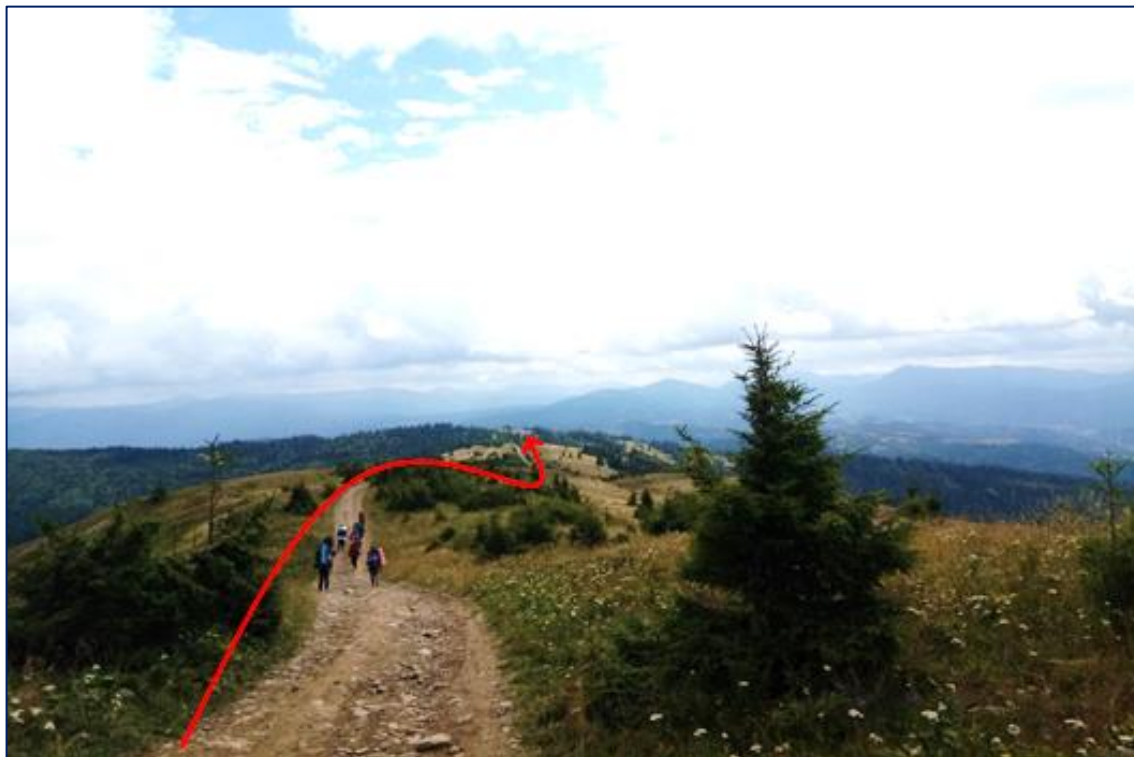

Фото 29. Спуск полониною

Йдемо 500 м вгору грязькою лісовою дорогою та 500 м відкритою місцевістю 50 хв. Місцями на дорозі зустрічаються виходи на поверхню гірських складчастих порід (фото 30).

Фото 30. Виходи гірських порід

Йдемо розмитою дощами дорогою, що веде вниз у східному напрямку (фото 31).

Фото 31. Лісовою дорогою

Спустилися на 100 м та розпочався дощ. Зупиняємося біля повороту на Менчіл. Звернули в лісок ліворуч на перекус (30 хв.) (Фото 32).

Фото 32. Привал на обід

Після обіду напрямок руху східний (Фото 33). Орієнтуємося на синє маркування, що давно не поновлювалося і дуже погано проглядається.

Фото 33. Спуск від привалу

Через 1,3 км, 40 хв. руху, спускаємося на розвилку. Тропа з синім маркуванням іде ліворуч в північно-східному напрямку на село Сенечів, а ми рухаємося прямо, дорогою на схід. Використовуємо GPS для визначення правильно напрямку руху. Проходимо 200 м та минаємо поворот праворуч, на південь, на село Завілку (фото 34).

Фото 34. Поворот на с. Завілку

Ми продовжуємо рух прямо в південно-східному напрямку 1,5 км, 40 хв., розмитою дорогою (Фото 35) з незначними підйомами та спусками до розвилки.

Фото 35. Рух розмитою дорогою

Беремо ліворуч (напряв руху пн.-сх.) та виходимо на галявину з роздоріжжям (Фото 36).

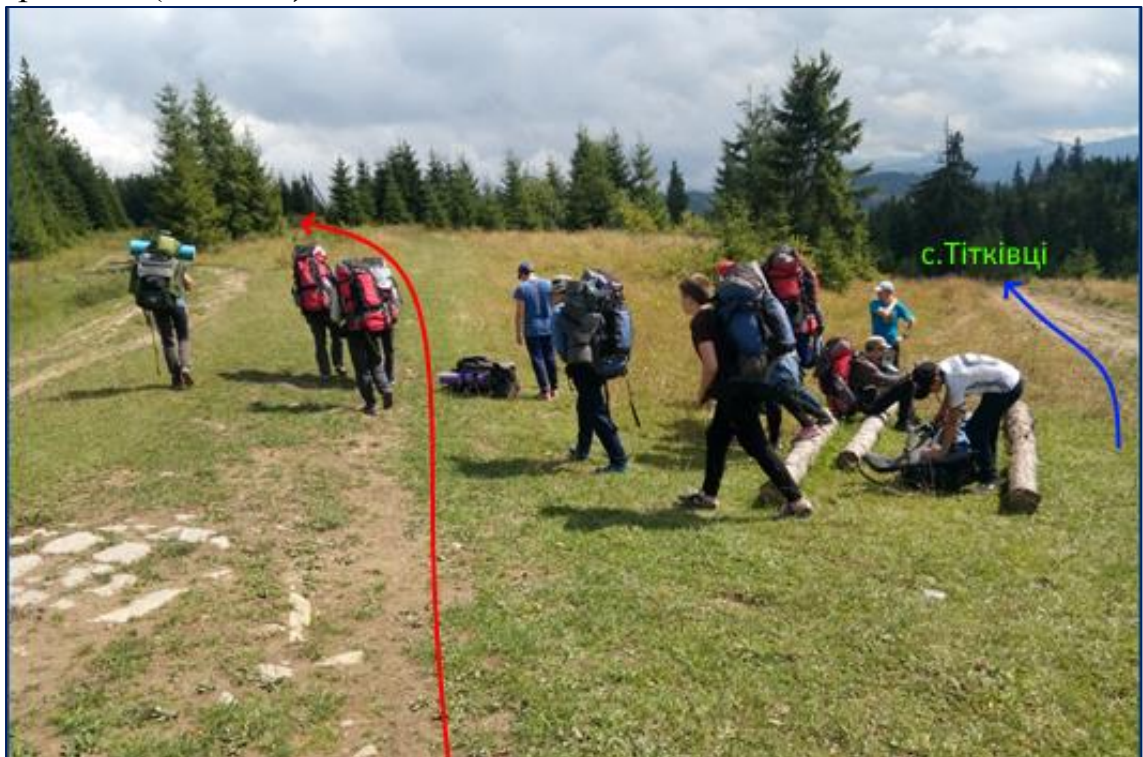

Фото 36. Галявина з роздоріжжям

Праворуч на південь проходить дорога на село Тітківці. Ми обираємо дорогу ліворуч на схід, проходимо 60 м і знову виходимо на роздоріжжя. Дотримуємося східного напрямку та виходимо на 14 маршрут з жовтим маркуванням. Дорога кам'янисто-глиняста, розмита дощами. Починається спуск 1,5 км, 50 хв., у східному напрямку до вивіски «Етиленопровід Калуш – Західний кордон» (Фото 37).

Фото 37. Біля вивіски «Етиленовід Калуш – Західний кордон»

Ліворуч дорога вгору в північно-східному напрямку на село Вишків. А ми йдемо праворуч на схід вздовж дерев'яної огорожі (фото 38).

Фото 38. На роздоріжжі

Починається 500 м підйому дуже розмитою дорогою, 30 хв. руху. (Фото 39). Продовжуємо рух на південь хребтом Острий Верх.

Фото 39 . Рух розмитою дорогою

Після підйому рухаємося 500 м до розвилки, де беремо ліворуч (Фото 40).

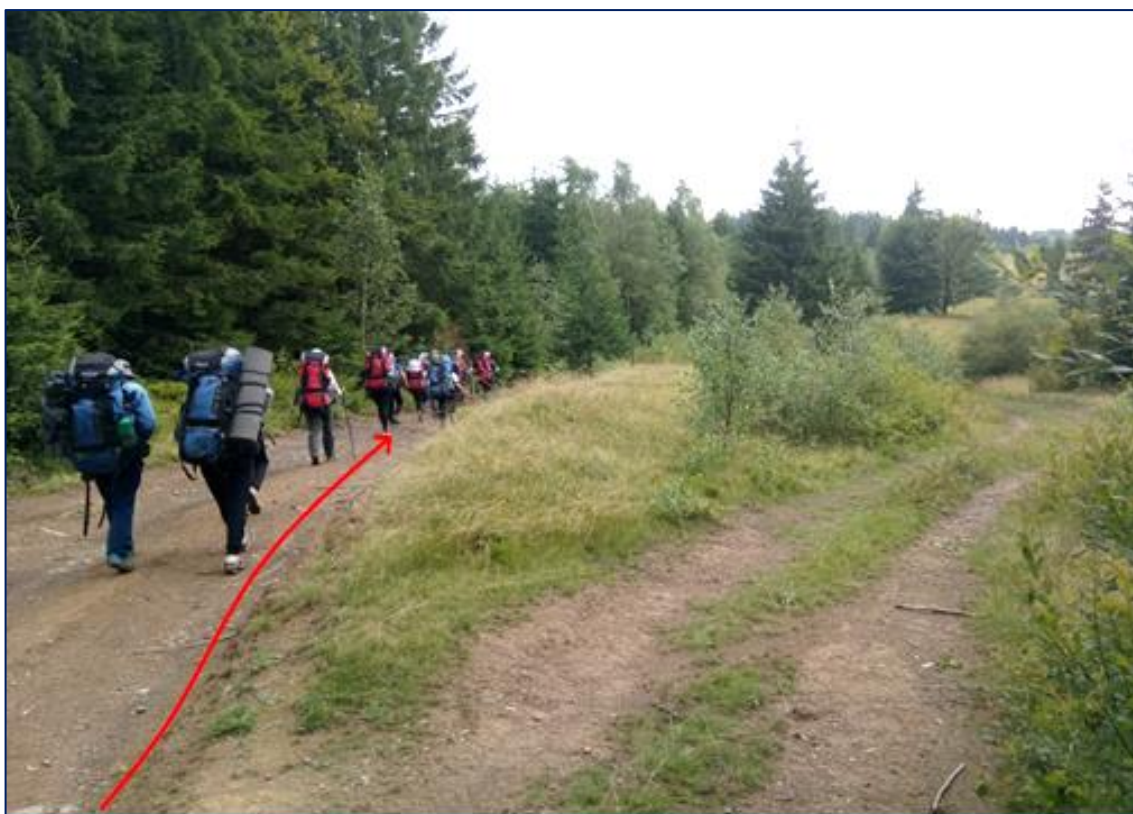

Фото 40. Від розвилки

На шляху іноді зустрічається жовте маркування (фото 41).

Фото 41. Маркування на маршруті

Проходимо 2,5 км у східному напрямку місцями сильно розмитою дорогою (фото 42) та виходимо до вирубки (фото 43).

Фото 42. Рух розмитою дорогою

Фото 43. Спуск по вирубці

Йдемо вирубкою вниз на схід 1 км, 30 хв. руху, та виходимо до ЛЕП (фото 44). Відпочиваємо та продовжуємо рухатися розмитою дорогою.

Фото 44. Привал поблизу ЛЕП

Через 500 м руху у південно-східному напрямку проходимо військове кладовище та виходимо на Торунський перевал (фото 45).

Фото 45 . Військове кладовище

Тут знаходиться межа трьох областей: Закарпатської, Львівської та Івано-Франківської. Це територія Лопушанського лісництва (фото 46).

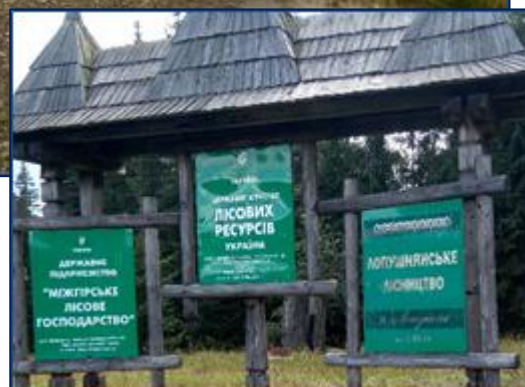
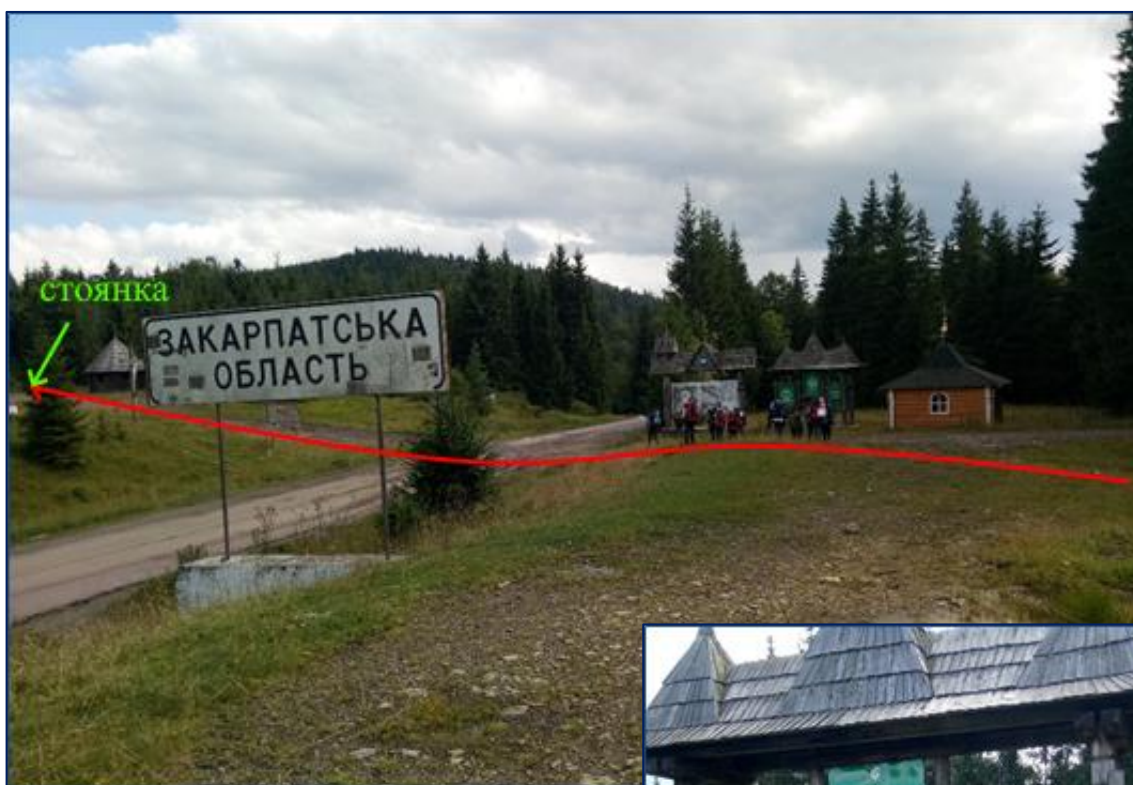

Фото 46. На Торунському перевалі

Переходимо автомобільну трасу Долина – Міжгір'я та виходимо до облаштованого місця для стоянки: альтанки, столи, місця для багаття, проте сміттєзвалище поруч у ярку. Джерело в ярку ліворуч від стоянки на відстані 30 м. Вода мутна, можливо через дощ. Набираємо кружками. Дров достатньо. Стаємо на ночівлю о 18.00 (фото 47).

Фото 47. Ночівля на Торунському перевалі

День третій
9 серпня 2019 року
Торунський перевал – г. Магура – г. Горган Присліп – потік Красний –
комплекс «Арніка».

Ходовий час 6 годин

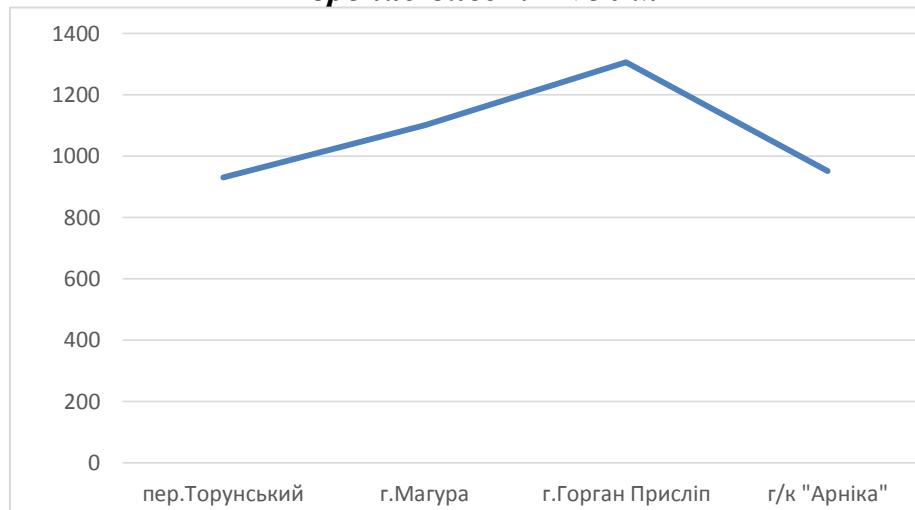
Пройдено 16 км

Погодні умови: похмуро, короткочасний дощ.

Вихід о 9.20

Стали на ночівлю о 18.00

Перепад висот – 730 м

Підйом чергових о 6.30, підйом табору – о 7:30. Погода тепла, дощу немає, але небо затягнуте хмарами. Виходимо на маршрут о 9:20 (Фото 48).

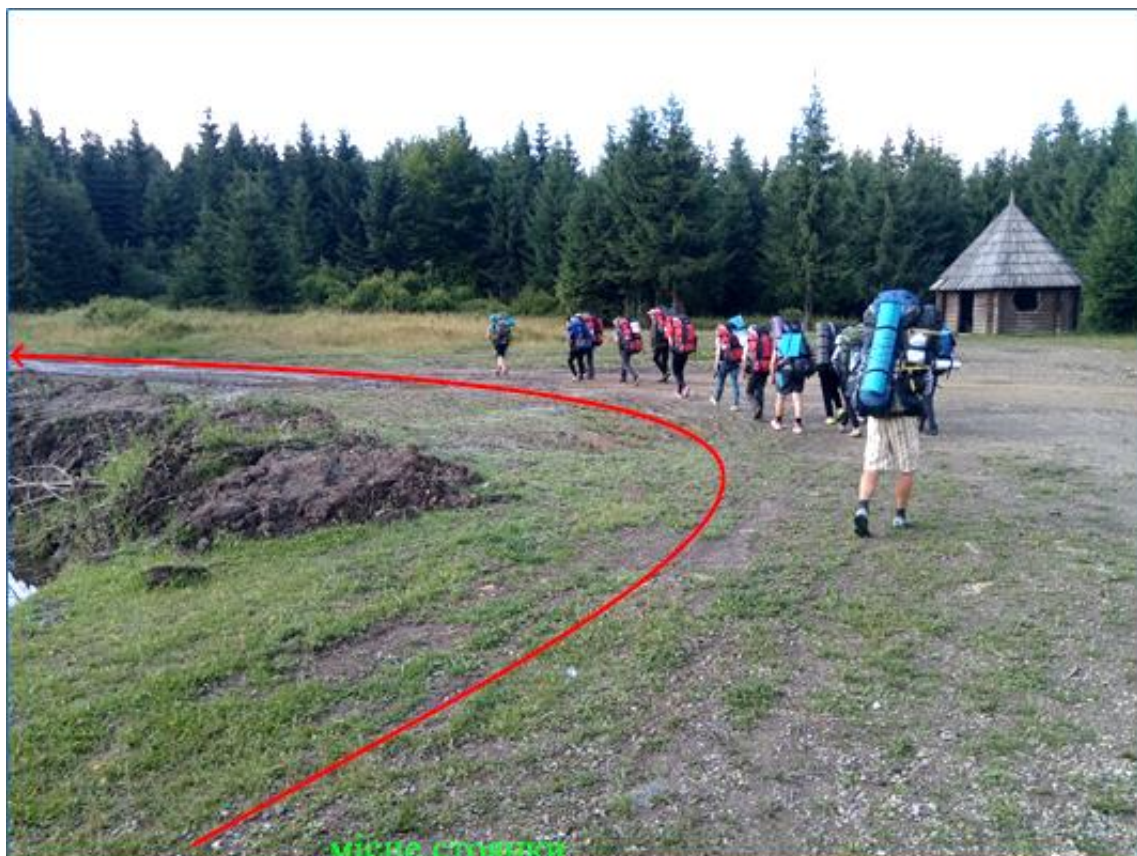

Фото 48. Вихід на маршрут

Від місця ночівлі рухаємося вгору 500 м в південно-східному напрямку та 2 км у південному напрямку (50 хв.) розмитою дорогою з великими калюжами. Маркування маршруту червоне. Долаємо 600 м, 20 хв., у південно-східному напрямку крутого підйому на вершину г. Магура (фото 49).

Фото 49. Підйом на гору Магура

Далі рухаємося 1 км (н/р півд.-сх.) хребтом до розвилки (фото 50).

Фото 50. Рух по хребту

Виходимо на перетин маршрутів червоного та синього маркування (Фото 51).

Фото 51. Перетин маршрутів

Йдемо 1 км (напряв руху пд.-сх.), 30 хв, розмитою дорогою з плавним набором висоти. Піднімаємося на висоту 1206 м. З'являється жовте маркування (Фото 52).

Фото 52. Маркування маршруту

Спуск кам'яним осипом 700 м (напряв руху пд.) змінюються таким же кам'яним підйомом 800 м (напряв руху сх.) на гору Залом (1247 м). Маркування синьо-червоне. Знову 500 м кам'янистого спуску (фото 53) (напряв руху пд.-сх.). Час руху 1 год.

Фото 53. Спуск з гори Залом

Розпочався й швидко закінчився дощ. Долаємо 40 хв. 1 км крутого підйому (напряму руху пд.-сх.) до вершини гори Горган Присліп (1306 м) (Фото 54).

Фото 54. Крутий підйом на г. Горган Присліп

Йдемо 500 м дуже розмитою дорогою зі спусками та підйомами до перетину маршрутів перед горою Вишківський Горган (напрям руху пд.) (фото 55).

Фото 55. Рух розмитою дорогою

Робимо привал на обід та радіальний вихід на вершину гори Вишківський Горган (1440 м) (40 хв.) (Фото 56, 57).

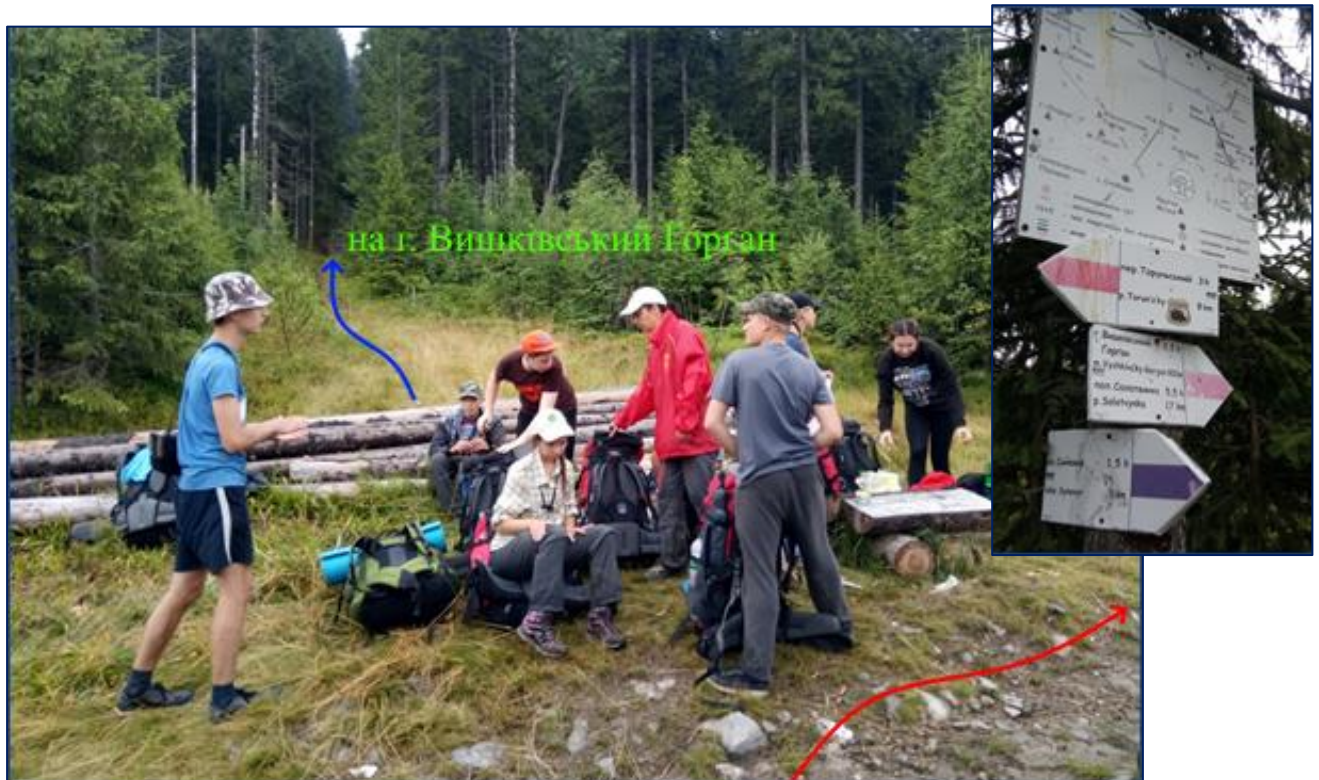

Фото 56. Привал на обід

Фото 57. На вершині Вишківського Горгану

Рушаємо на о. Синевир (5 км) (напряв руху півд.-зх.). Затяжний спуск кам'яним осипом 2 км (синє маркування) долаємо 40 хв. (Фото 58). З заходу відкривається панорама на гору Плавуч.

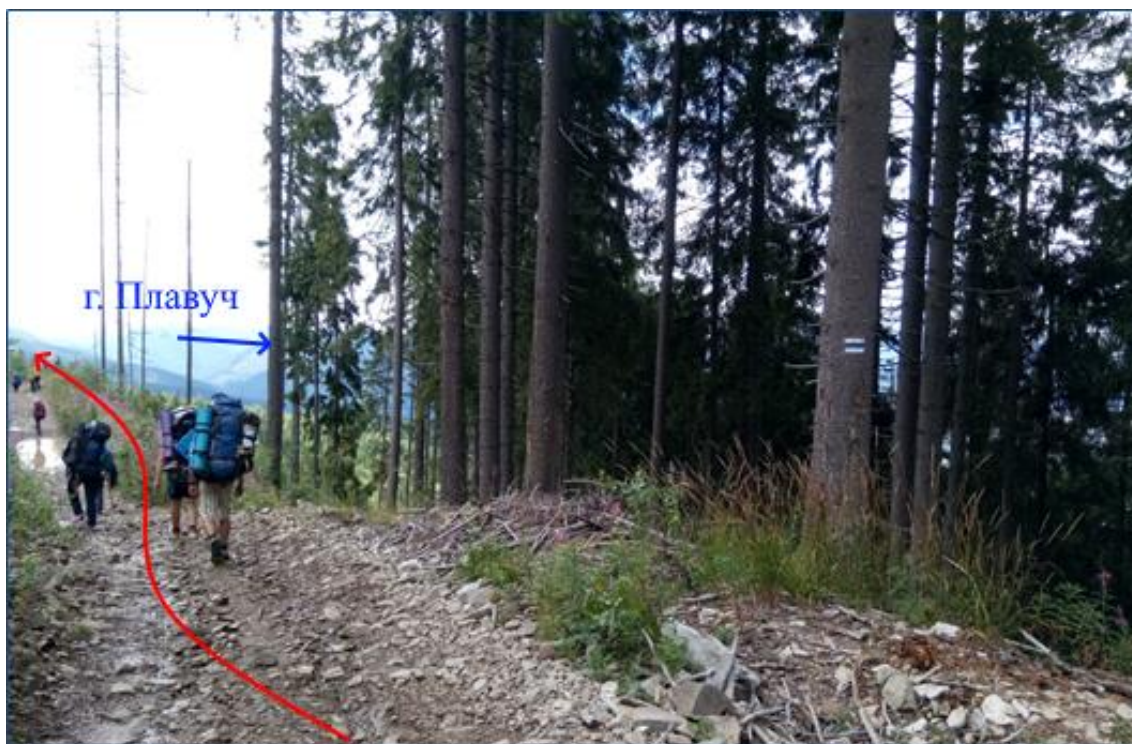

Фото 58. Затяжний спуск

Зупинилися на привал біля розваленної хатинки (Фото 59). Біля неї біжить струмочок.

Фото 59. Привал біля розваленної хатинки

Рушаємо 1,2 год., кам'янистою дорогою, що йде вниз, 4 км (напряму руху пд.-сх.). Маленький струмочок набирає сили і поступово перетворюється в потік Красний (фото 60).

Фото 60. Потік Красний

Йдемо вздовж річечки й виходимо на присілок Красний (фото 61), а ще через 500 м на автомобільну трасу.

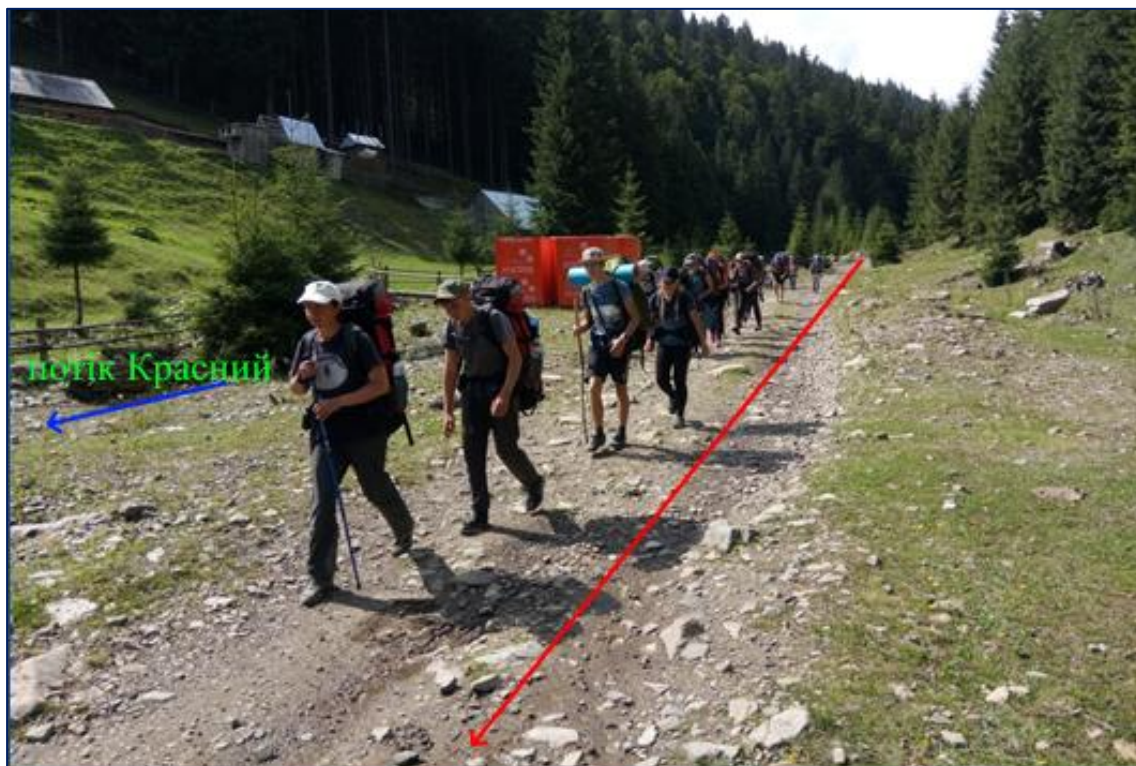

Фото 61. Присілок Красний

Повертаємо праворуч (напрям руху пд.) і йдемо вздовж дороги 500 м, обабіч якої готельні комплекси та новобудови (фото 62).

Фото 62. Вздовж дороги з готельними комплексами

Повертаємо на захід і підходимо до КПП на оз. Синевир (фото 63). Починається короткочасна злива. Оплачуємо за вхід 25 грн з дорослого та 10 грн з дитини.

Навколо оз. Синевир – заповідна зона, тому зупиняємося на стоянці готельного комплексу «Арніка» (фото 64). Воду беремо в готельному комплексі, готуємо на газу.

Фото 63. КПП до озера Синевир

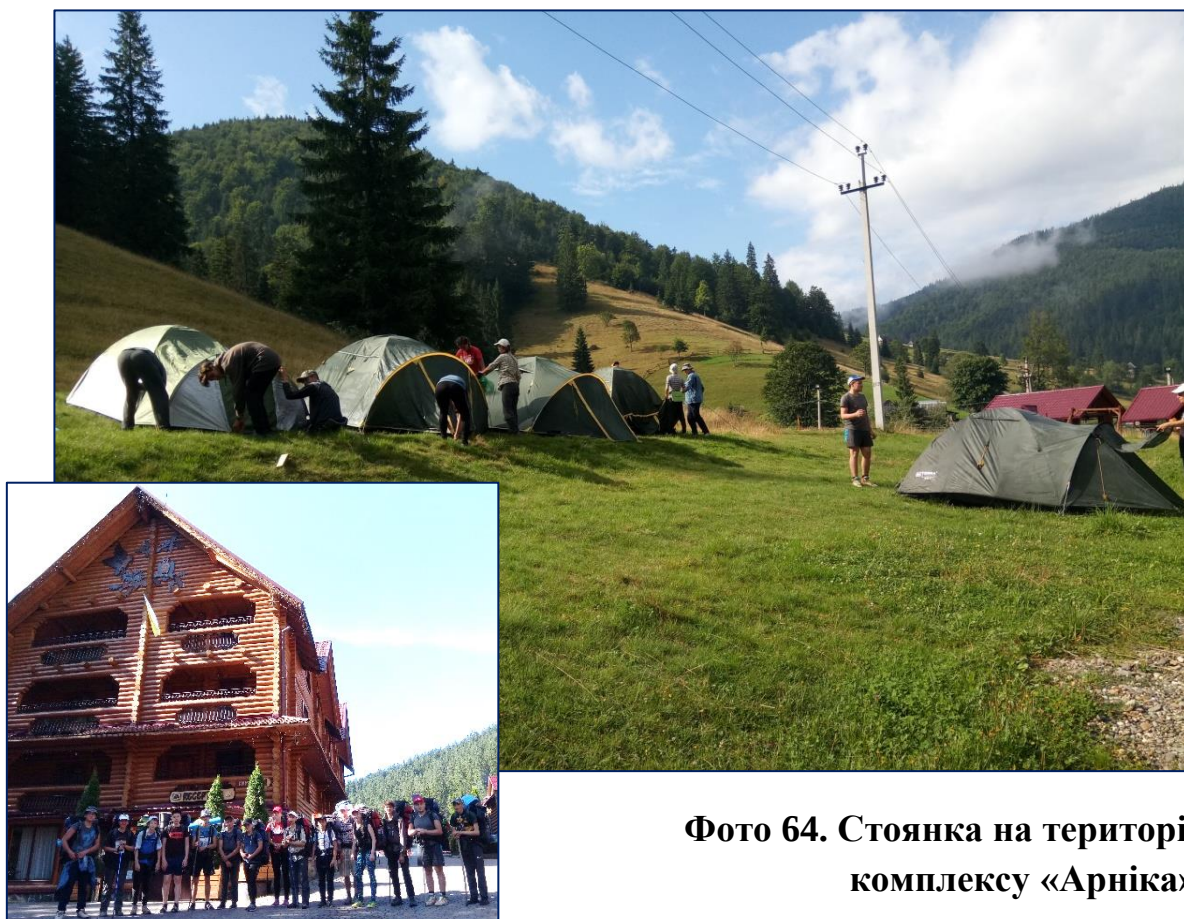

Фото 64. Стоянка на території комплексу «Арніка»

День четвертий

10 серпня 2019 року

Днювання

Відпочиваємо (фото 65, 66). На базі є можливість прийняти душ, замовити баньку, сходити в кафе. Поряд сувенірні крамнички.

Фото 65, 66. Днювання

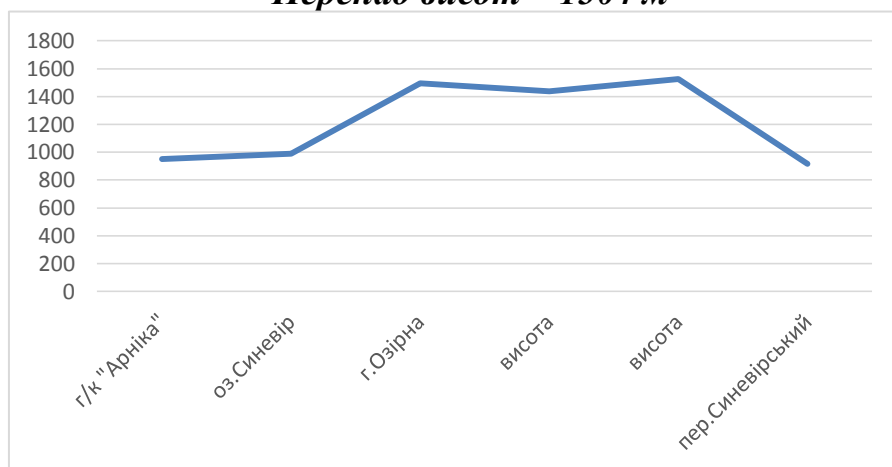
День п'ятий
11 серпня 2019 року
Комплекс «Арніка» – оз. Синевир – г. Озінна – пол. Буковинка –
траверс г. Кам'янка – Синевирський перевал
Ходовий час 8 годин **Пройдено 16 км**

Погодні умови: сонячно.

Вихід о 10.30

Стали на ночівлю о 18.00

Перепад висот – 1304 м

Вийшли на маршрут о 10:30. Погода чудова: тепло, сонячно (фото 67).

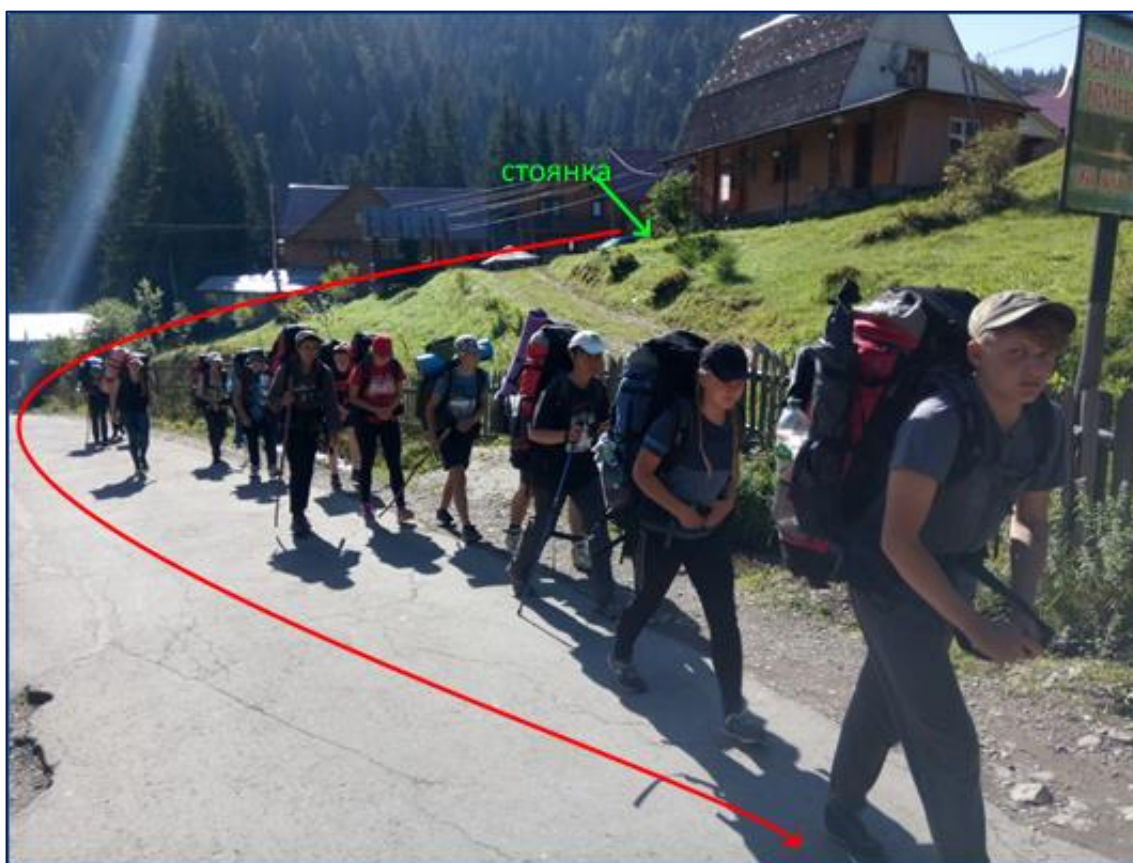

Фото 67. Підйом до озера Синевир

Від готельного комплексу виходимо на асфальтовану дорогу, якою піднімаємося 1200 м, 30 хв., до оз. Синевир (напря́м руху зх.). Обходимо озеро з лівого боку (пд.-зх.) (фото 68) та фотографуємося біля статуї Синь і Вира (фото 69).

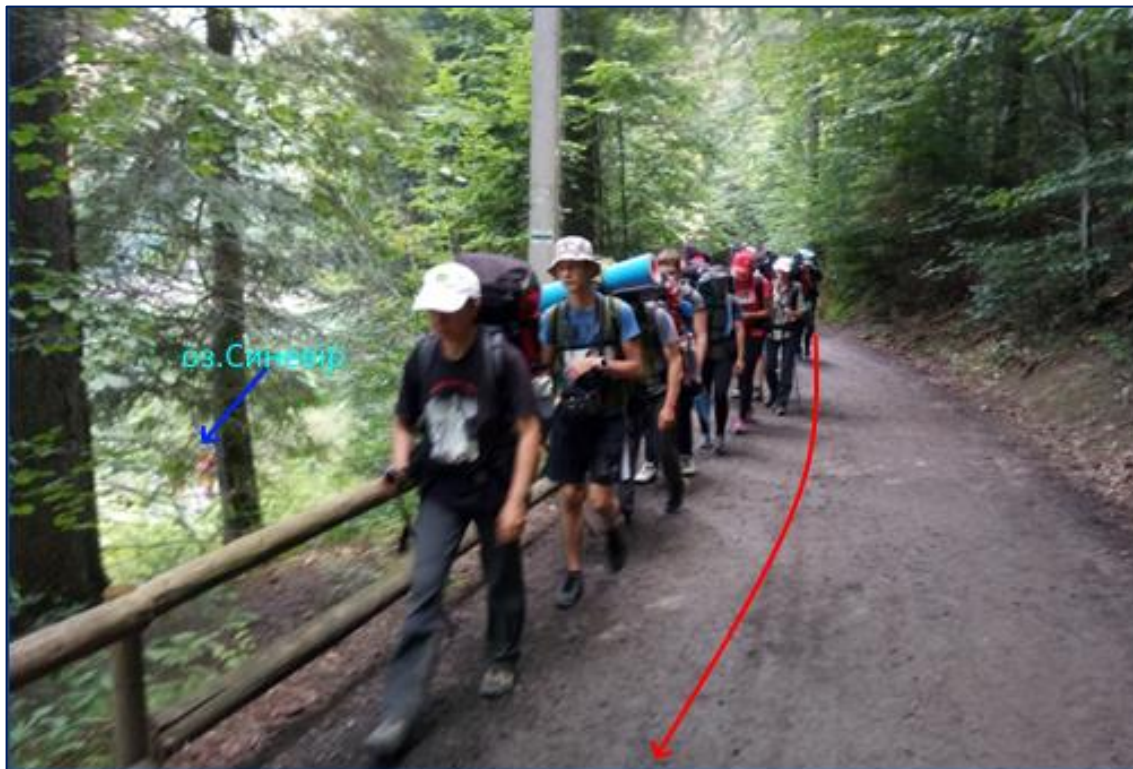

Фото 68. Біля оз. Синевир

Фото 69. Біля легендарних скульптур

Продовжуємо маршрут по зеленому маркуванні. Піднімаємося круто вгору глинистою стежкою 500 м, 20 хв. (напря́м руху півд.-зх.) (Фото 70).

Фото 70. Крутий підйом глинистою стежкою

Виходимо на полонину, на якій косарі заготовляють сіно, та милуємося краєвидами (фото 71). Проходимо 800 м полониною.

Фото 71. Відпочинок на полонині

За полониною стежка невеликим серпантином веде через ліс (500 м) (фото 72). Час руху 1 год.

Фото 72. Лісовою стежкою вгору

Піднімаємося 50 хв. на висоту, з якої відкривається чудова панорама на оз. Синевир. Зверху добре видно, що воно має форму трапеції з острівком «оком» посередині (фото 73).

Фото 73. Вид згори на озеро Синевир

Підйомна стежка вузька та крута (фото 74). Через 400 м (н/р півн.-зх.) виходимо на хребет.

Фото 74. Крутою стежкою

Далі продовжуємо рух лісом, поступово набираючи висоту. Продовжуємо підйом 800 м, 20 хв., на вершину гори Озірна (напрям руху пд.) (фото 75).

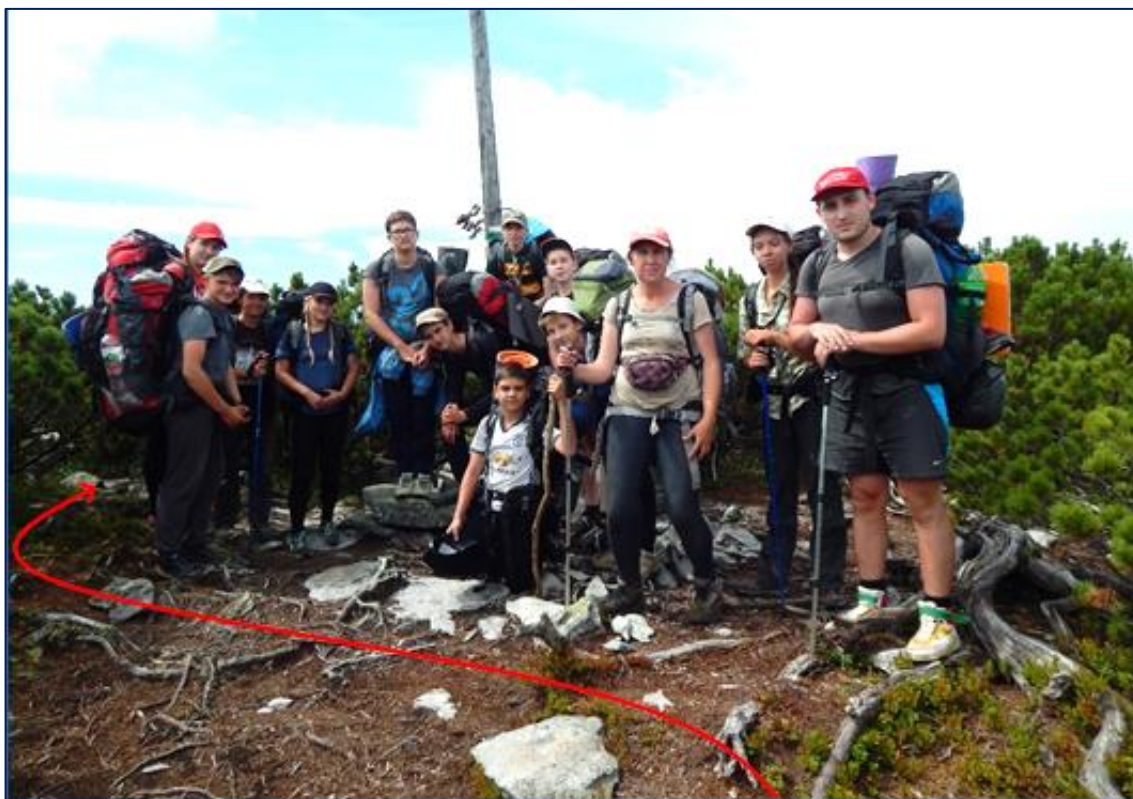

Фото 75. На вершині гори Озірна

Маркування маршруту добре проглядається (фото 76).

Фото 76. Рух лісом по маркуванню.

Стежка проходить 2,4 км по хребту (напряг руху пд.), вкритому лісом, який змінюється ділянками з заростями сосни альпійської (фото 77). Час руху 1,1 год.

Фото 77. В заростях сосни альпійської

Ліс закінчується і ми виходимо на вирубку, що уявляє собою справжнє екологічне лихо: нікому не потрібні повалені сухі дерева заважають дорозі і не дають можливість для розвитку молодій порослі. На перехід завалу шириною приблизно 200 м витрачаємо 30 хв. часу (фото 78, 79).

Фото 78. Подолання завалу

Фото 79. Наслідки природного лиха

Подолавши справжню природну перепону, спускаємося 500 м (напряму руху пд.-зх). 10 хв. кам'янистим осипом (фото 80) та робимо привал на обід (фото 81).

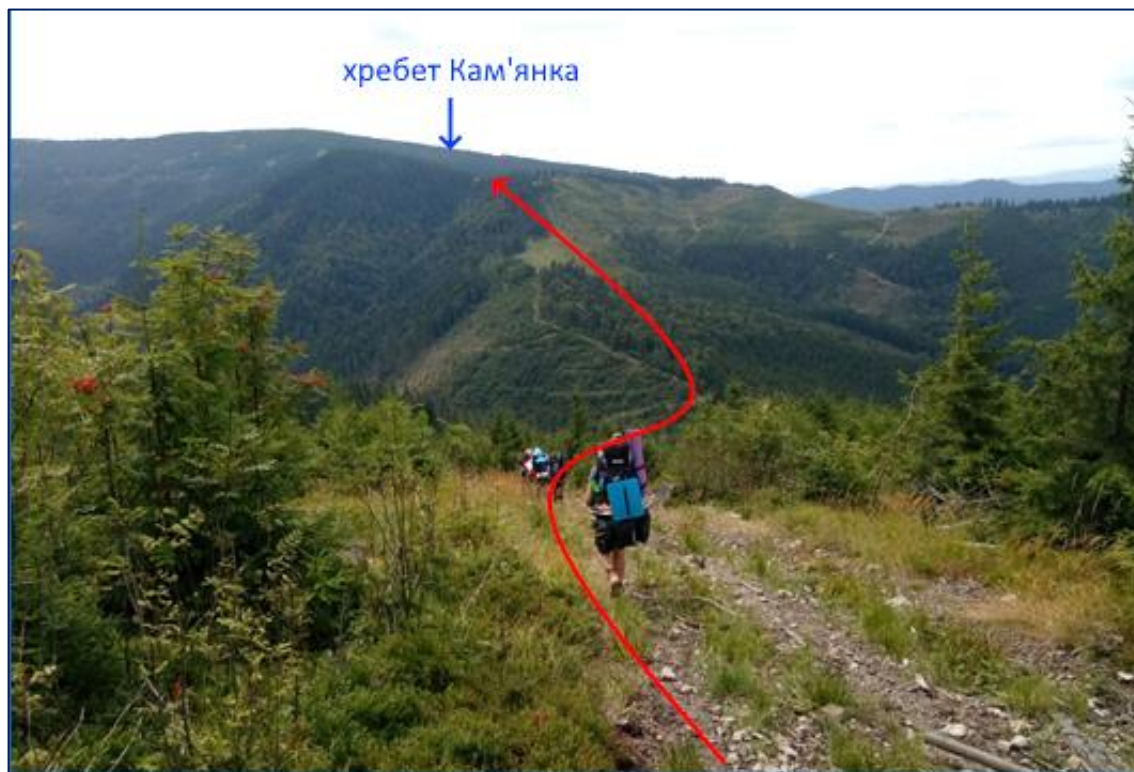

Фото 80. Затяжний спуск кам'яним осипом

Фото 81. На привалі

По обіду продовжуємо підйом у західному напрямку (фото 82).

Фото 82. Підйом на полонину

Зустрічаємо велике стадо кіз, частина яких вирушає за нами справжнім туристським ланцюжком по одному (фото 83).

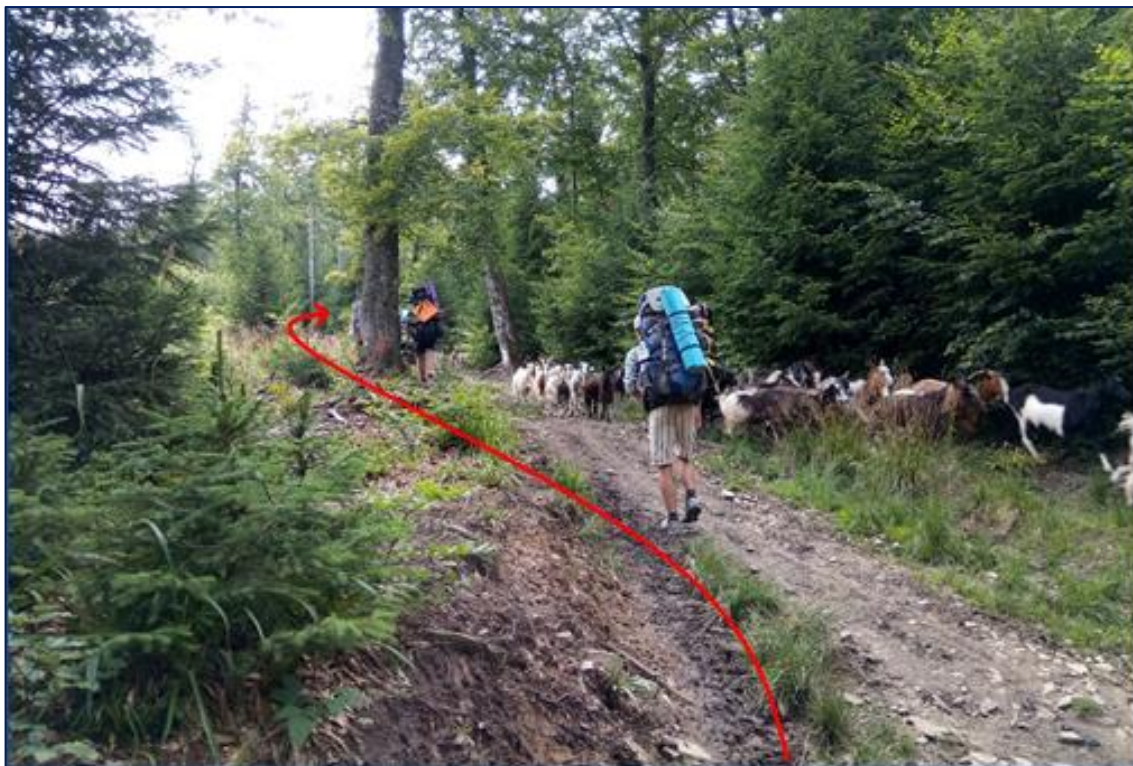

Фото 83. Попутчики

Через 2 км виходимо на полонину Буковинка, на якій чабани заготовлюють сир, передаємо їм кіз, що відбилися, і продовжуємо підйом 1 км у південно-західному напрямку. Невеликий спуск 500 м (напряв руху пд.-зх), що знову змінюється підйомом (фото 84). Час руху 1,3 год.

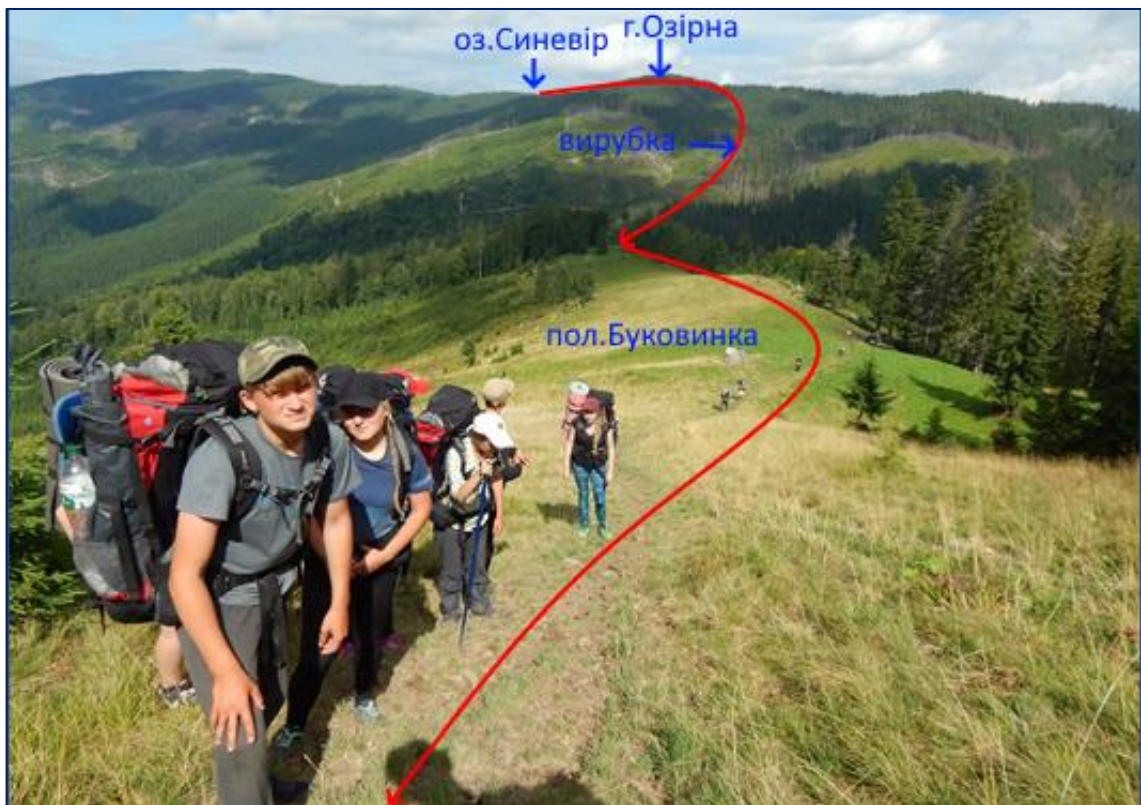

Фото 84. Панорама пройденого шляху

Через 2,5 км, 1 год., виходимо під гору Кам'янка (напря́м руху пд.). Далі йдемо 500 м тропою між заростами чорниці та сосни альпійської (фото 85).

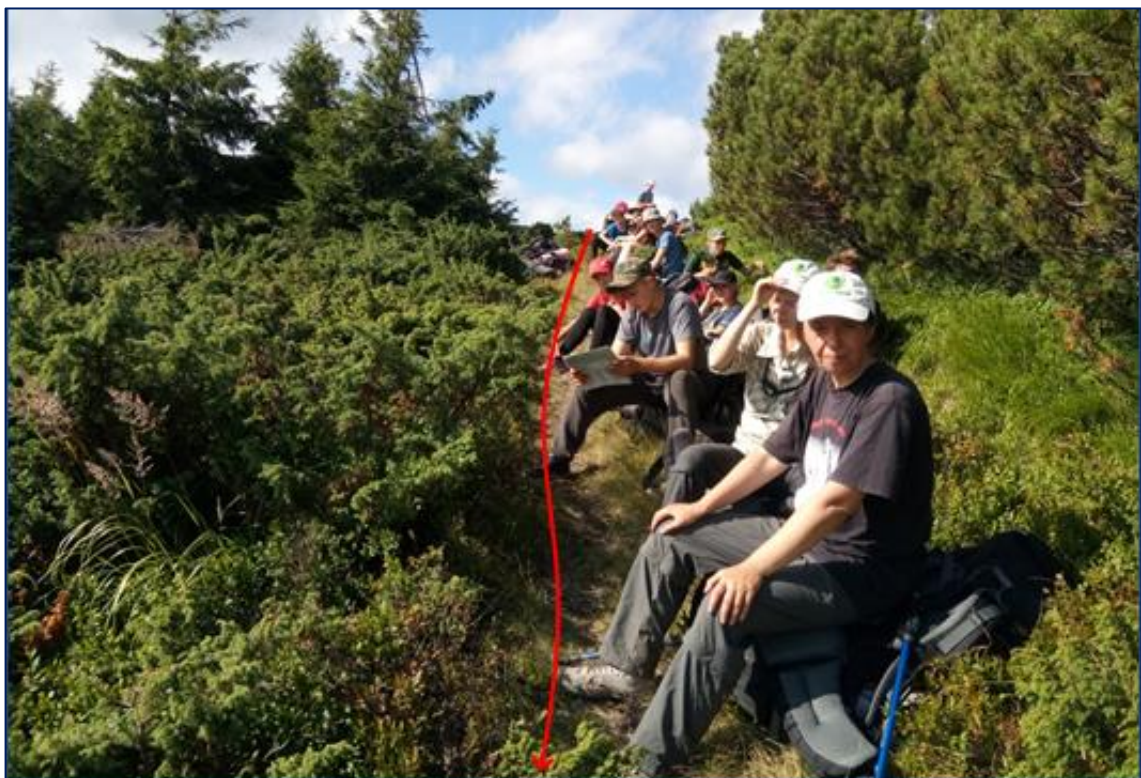

Фото 85. Відпочинок між заростями чорниці та сосни альпійської

Відкривається чудовий краєвид на хребти – Горгани зі сходу, та Боржаву з заходу. Траверсуємо 1,5 км 40 хв. гору Кам'янка (напряом руху півд.) (фото 86).

Фото 86. Траверс гори Кам'янка

Починаємо спуск на Синевирський перевал (напряом руху пд.-зх.). Йдемо 1,3 км 40 хв. відкритою місцевістю, зустрічаючи отари овець та кіз. Стежка крута та кам'яниста (фото 87).

Фото 87. Спуск з г. Кам'янка

Виходимо на роздвоєння стежини, беремо напрямок на південь і ледь помітною стежкою заходимо в ліс на зелене маркування (фото 88).

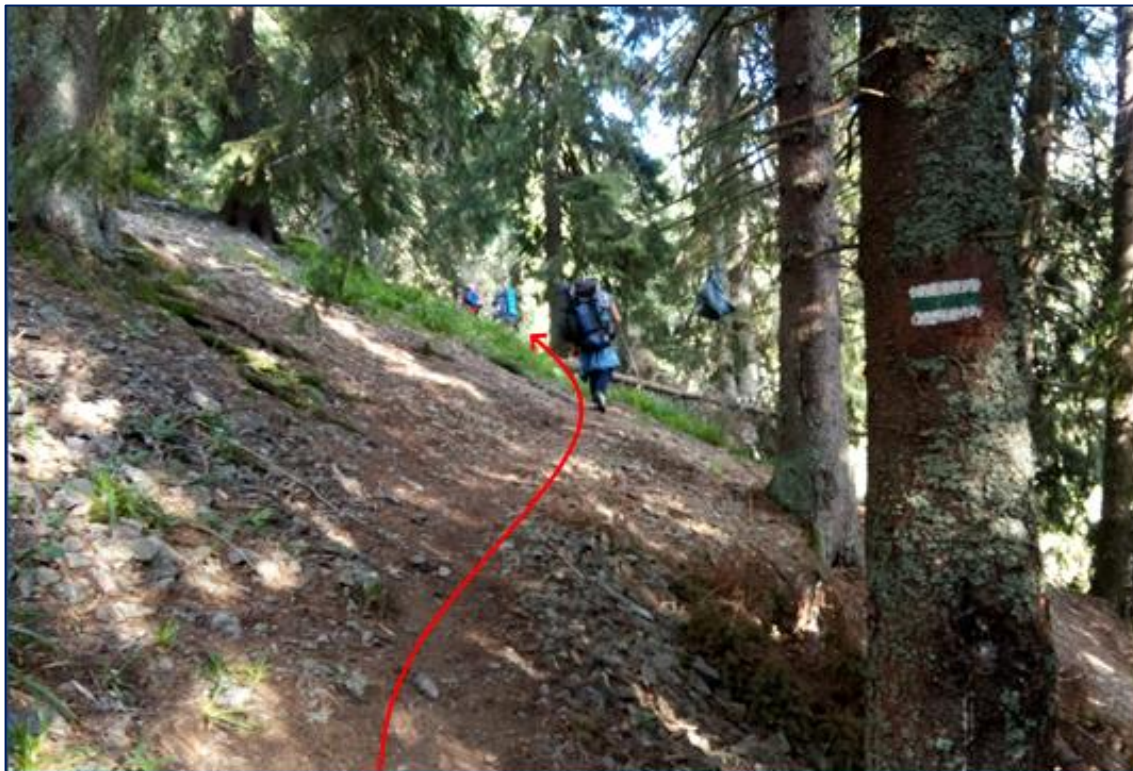

Фото 88. Вихід на зелене маркування

Продовжуємо спуск через ліс. Через 500 м зустрічаємо джерельце (фото 89), де набираємо воду та продовжуємо спускатися ще 2 км (напрямок руху пд.-зх.) 40 хв. (фото 90).

Фото 89. Біля джерела

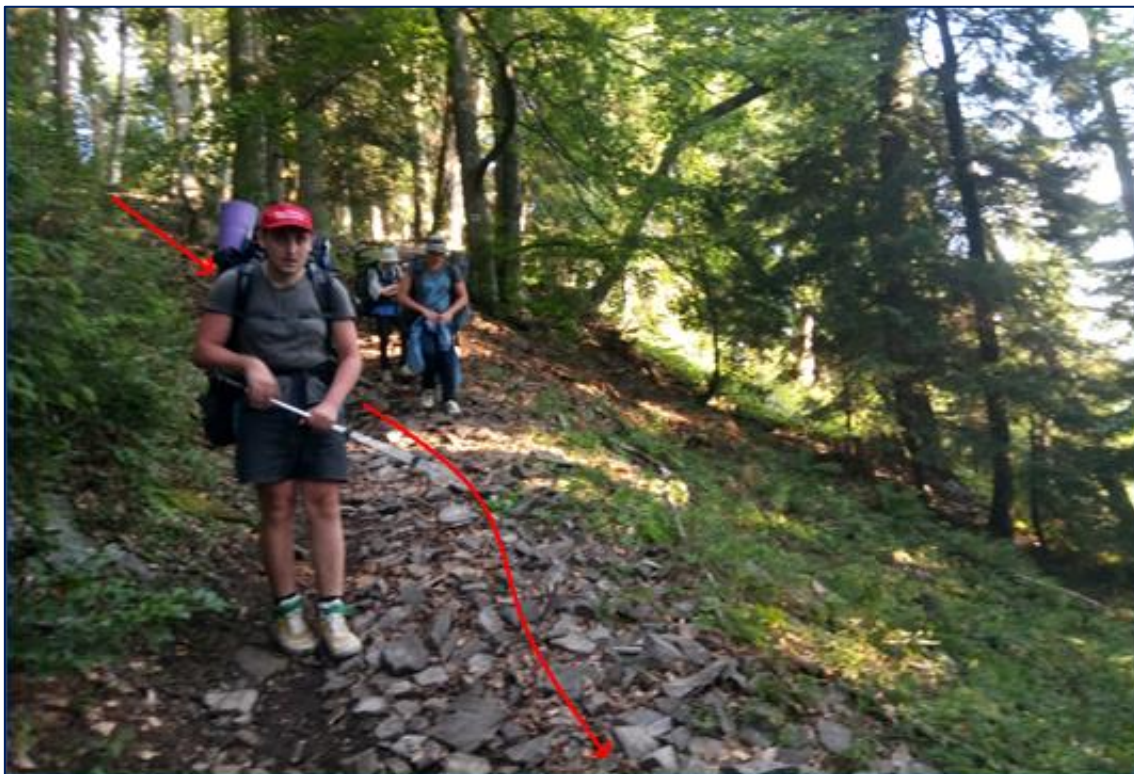

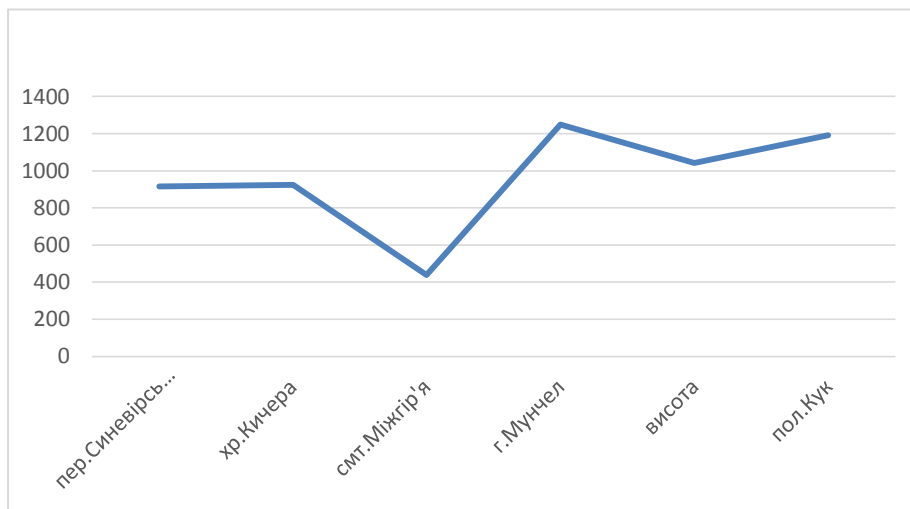
Фото 90. Тривалий спуск

Долаємо 700 м важкопрохідного кам'яного осипу (напряв руху пд.) і виходимо до підйомника, де і стаємо на ночівлю в облаштованому місці (фото 91). Джерело поруч, у 20 м. Дров удосталь.

Фото 91. Стоянка перед Синевирським перевалом

День шостий
12 серпня 2019 року
Синевирський перевал – хр. Кичера – смт. Міжгір'я – г. Мунчел – пол. Кук
Ходовий час 8 годин **Пройдено 23 км**
Погодні умови: сонячно.
Вихід о 9.30 **Стали на ночівлю о 19.00**
Перепад висот – 1660 м

На маршрут вийшли о 9:30. (фото 92). Від місця ночівлі повертаємо на південь, дотримуючись зеленого маркування йдемо 300 м (напрямок руху пд.) і виходимо на автомобільну трасу через 10 хв. (фото 93).

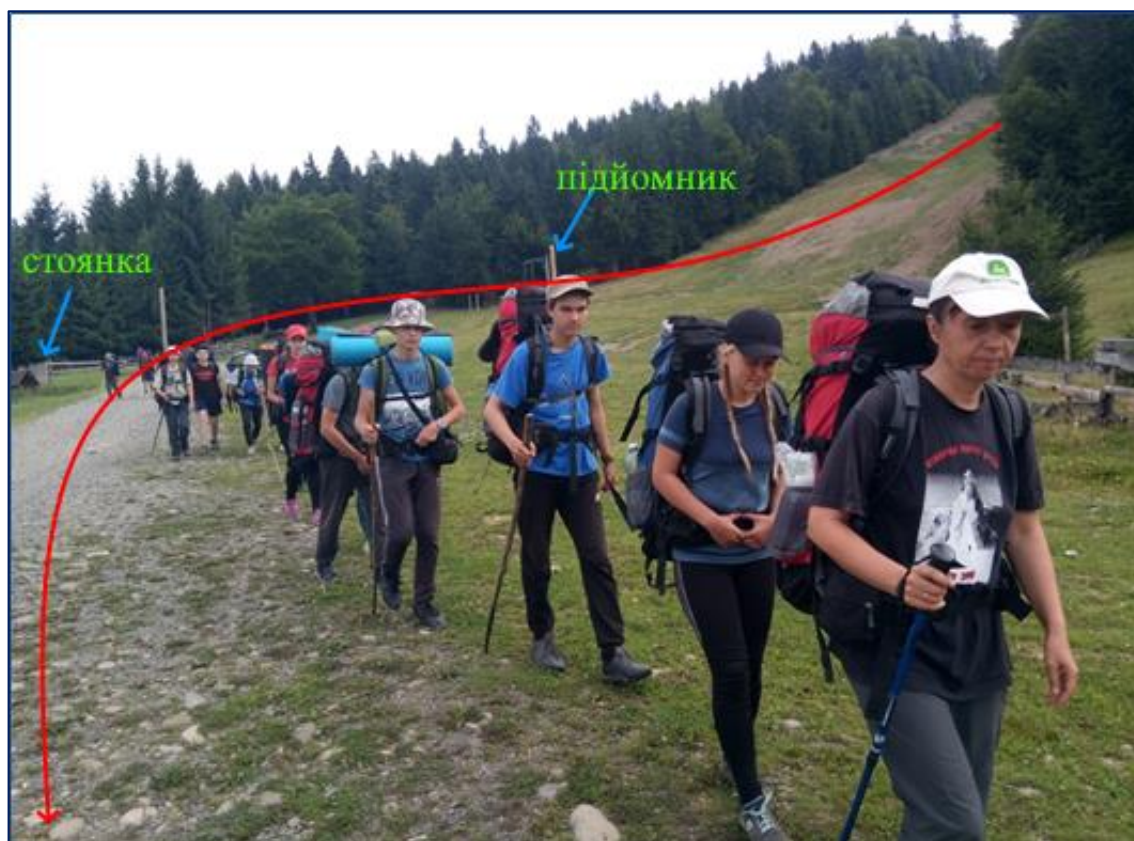

Фото 92. Вихід до автомобільної траси

Фото 93. Вказівник маршруту на Синевирський перевал

Піднімаємося вгору 300 м лівою стороною дороги (напрям руху пд.) та виходимо на екскурсійні локації Синевирського перевалу (фото 94).

Фото 94. На Синевирському перевалі

Продовжуємо рух 400 м на південь до перехрестя маркованих доріг і повертаємо на захід на червоне маркування. Підйом 50 м, поворот праворуч і за хатами виходимо на хребет Кичера (фото 95) (напрям руху зх.). Час руху 30 хв.

Фото 95. Вихід на червоне маркування

Маршрут гребеневий з невеликими перепадами висот (фото 96). Рухаємося 7 км 1 год. З обох сторін відкривається чудові краєвиди. Зберігається червоне маркування (напрямок руху зх.).

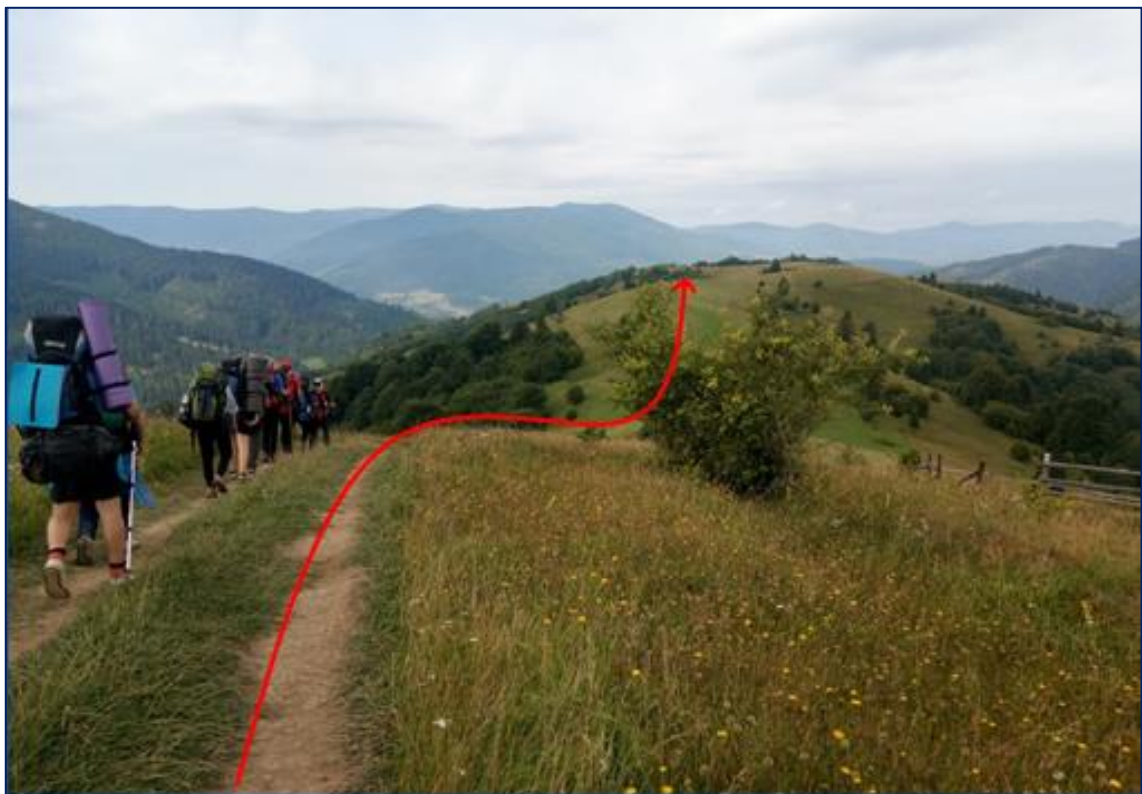

Фото 96. Гребеневий маршрут

Фото 97. Спуск до смт Міжгір'я

Спускаємося 1 год у західному напрямку 3,5 км (фото 97) до смт Міжгір'я та виходимо на центральну площу містечка до фонтану (фото 98). Годину відпочиваємо і поповнюємо запаси хліба.

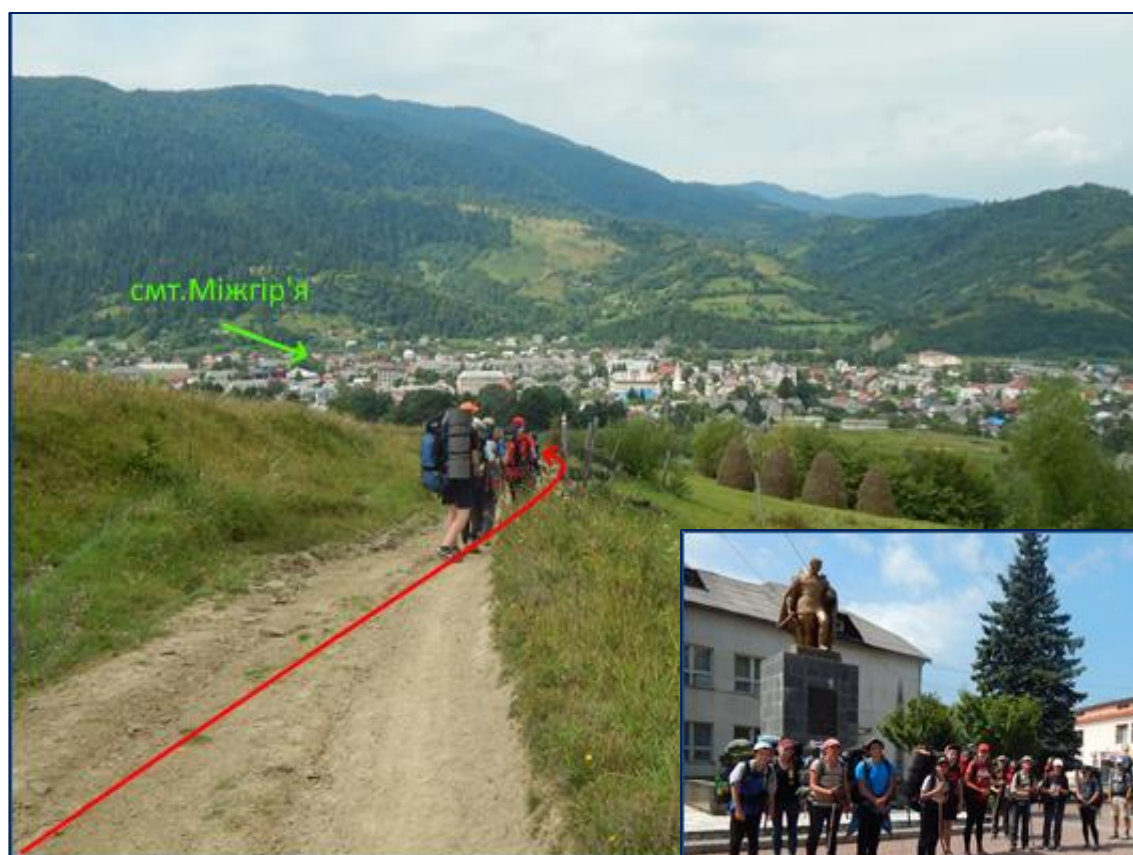

Фото 98. У Міжгір'ї

Дотримуючись червоного маркування, 15 хв. рухаємося вулицями Міжгір'я (700 м), перетинаємо річку через місток та виходимо за межі поселення (фото 99).

Фото 99. Міст через річку Ріка

Відразу починається крутий підйом (фото 100). Сильна спека, йти важко. Рухаємося 1 год. 1 км на захід, а потім на південно-західний 1,5 км.

Фото 100. Вихід з Міжгір'я

Зупиняємося на обід біля джерела (фото 101).

Фото 101. Відпочинок біля джерела

Після відпочинку з новими силами долаємо крутий затяжний підйому у лісовій прохолоді 500 м на південь та 2.5 км на захід (фото 102). Час руху 1 год.

Фото 102. Затяжний підйом

Виходимо на красиву полонину перед горою Мунчел (фото 103). 2 км підйому (напря́м руху зх.) полониною – і ми на вершині Мунчел.

Фото 103. Полониною на г. Мунчел

Через 500 м спуску заходимо в прохолоду лісу (фото 104).

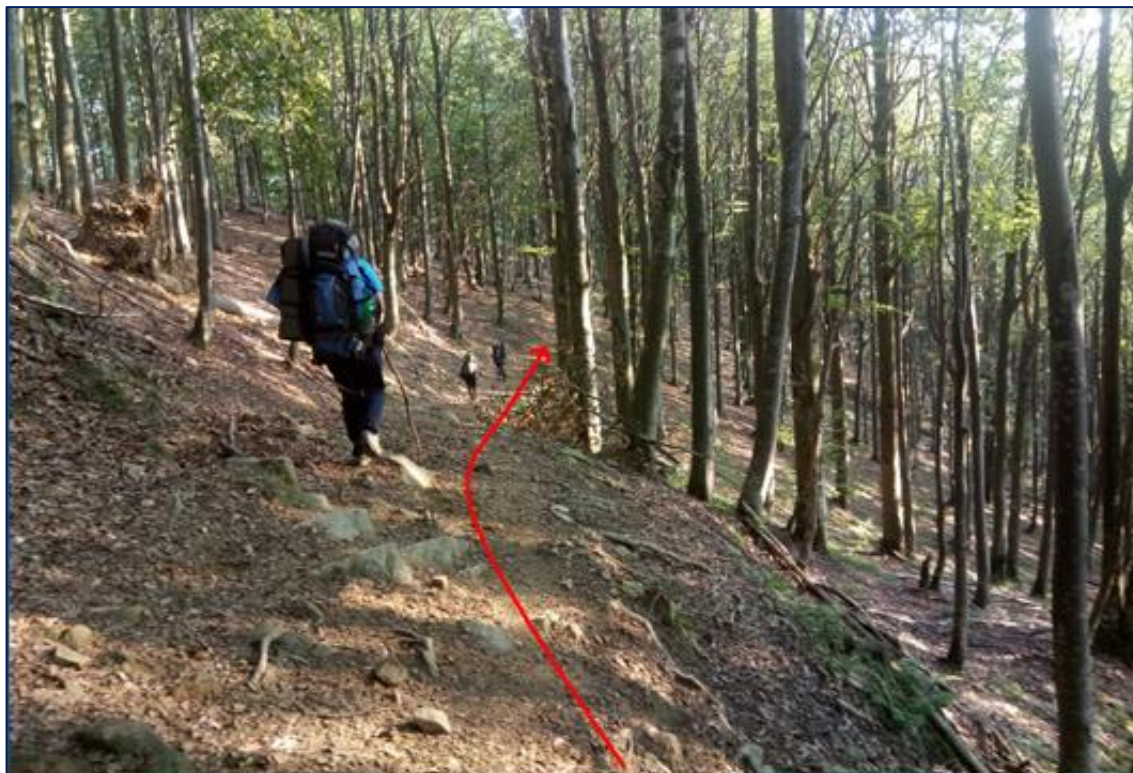

Фото 104. Спуск по буковому лісу

І знову 1,8 км підйому, за яким затяжний кам'янистий спуск 1,5 км. Траверсуємо 1 км і знову 1,5 км кам'янистого крутого підйому (фото 105). Час руху 2 год.

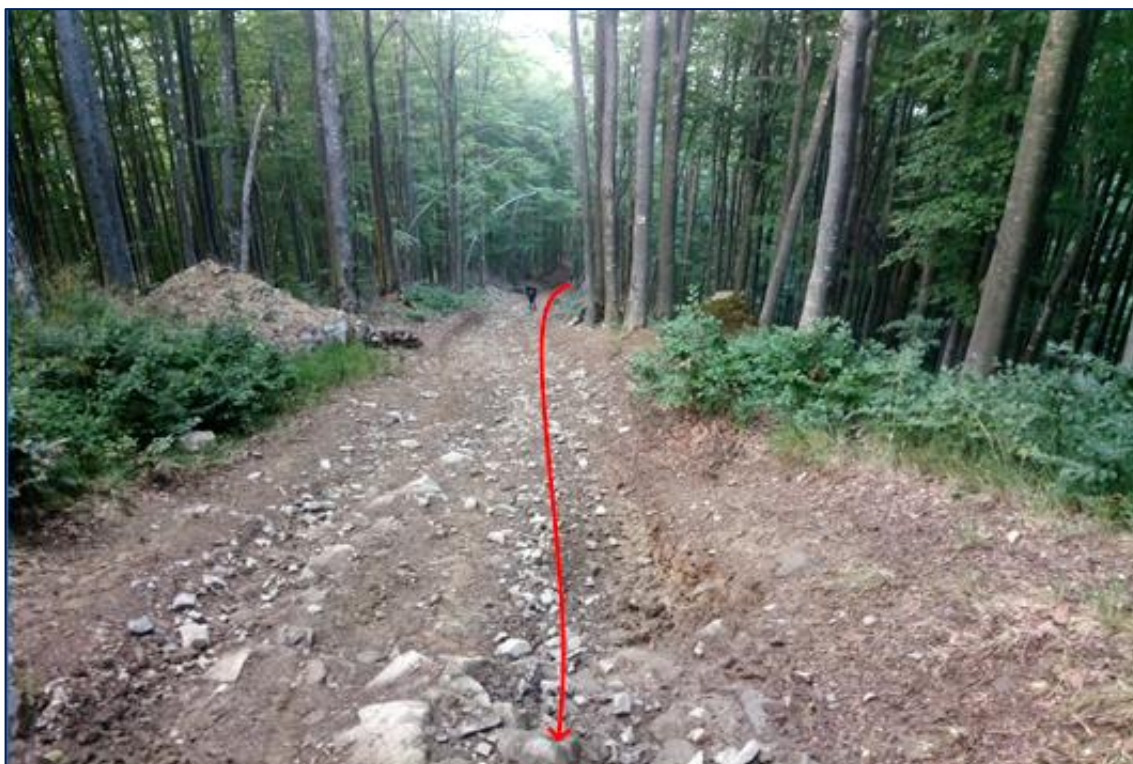

Фото 105. Затяжний підйом на полонину Кук

Виходимо на перехрестя стежок, повертаємо на північний-захід, проходимо 100 м і стаємо на ночівлю на полонині Кук о 19.00 (фото 106).

Обладнане джерело води поруч дров достатньо. Скрізь чорничні зарості.

Фото 106. Стоянка на полонині Кук

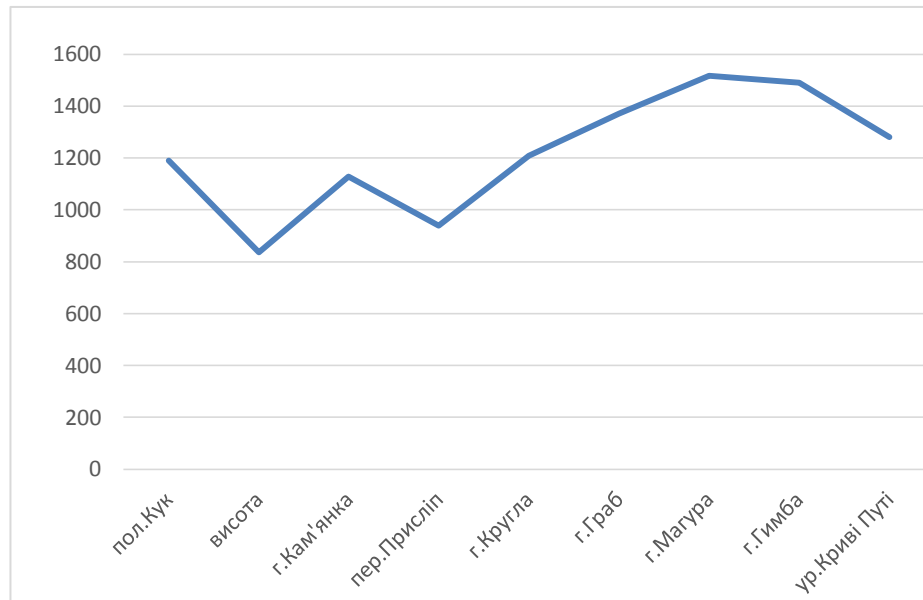
День сьомий
13 серпня 2019 року
пол. Кук – г. Кам'янка – пер. Присліп – г. Кругла – г. Кичера –
г. Магура – г. Гимба – ур. Криві Пути
Ходовий час 8 годин **Пройдено 26 км**

Погодні умови: сонячно.

Вихід о 10.00

Стали на ночівлю о 19.00

Перепад висот – 1475 м

Полонина Кук – чудове місце для милуванням сходом сонця, яке можна було у цей день спостерігати о 6:14. На маршрут виходимо о 10:00. Від місця ночівлі піднімаємося на 20 м і повертаємо ліворуч у північно-західному напрямку (фото 107).

Фото 107. Полонина Кук

Проходимо 1,3 км траверсом. Далі підйом 500 м і різкий поворот ліворуч на схід вниз на кам'янисту стежку. Спускаємося 400 м кам'янистою стежкою через полонину. Проходимо поруч з ЛЕП (фото 108). Час руху 40 хв.

Фото 108. ЛЕП перед г. Кам'янка

Починаємо зтяжний підйом кам'янистою стежкою на г. Кам'янка 1,3 км (напряв руху пн), 40 хв. (фото 109).

Фото 109. Зтяжний підйом на г. Кам'янка

Далі рухаємося 1,2 год. 4 км хребтом у північно-західному напрямку з невеликими перепадами висоти та чергуванням відкритих та лісових ділянок (фото 110).

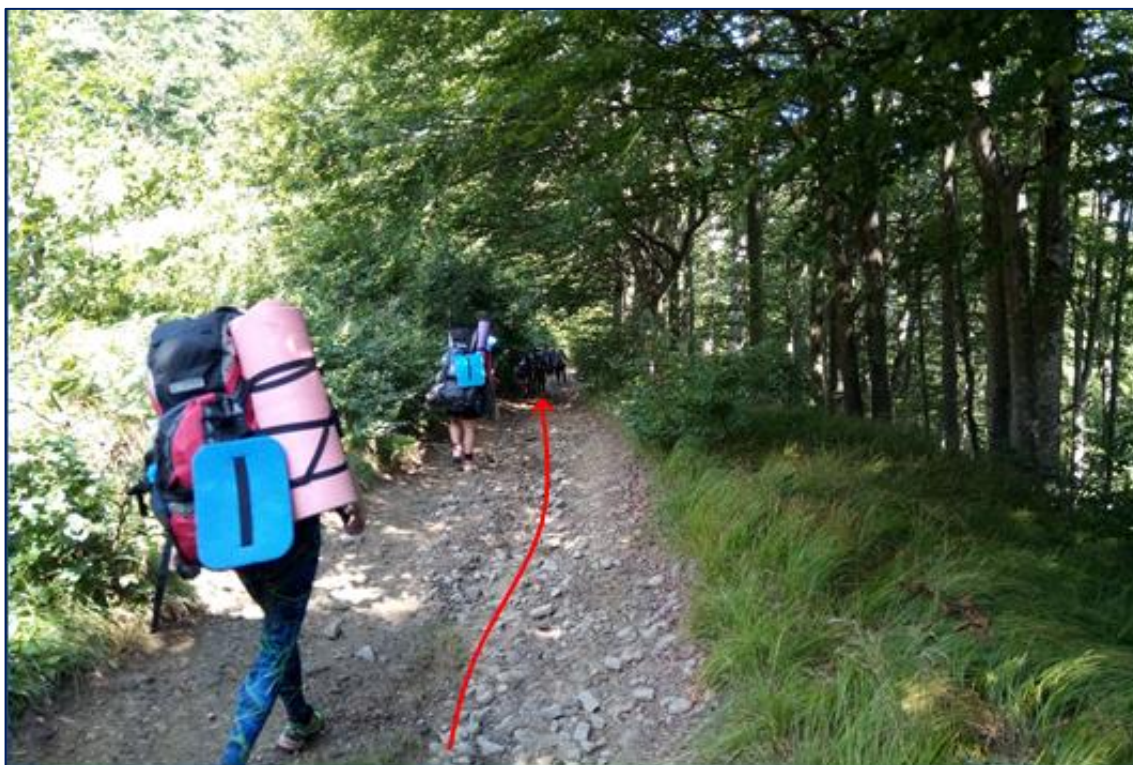

Фото 110. Рух ліською дорогою

Поступово спускаємося до перевалу Присліп. Зустрічаємо учасників моторалі (фото 111).

Фото 111. Моторалі

Фотографуємося на перевалі (фото 112) і починаємо рухатися на північний захід у напрямку на гору Ополонок.

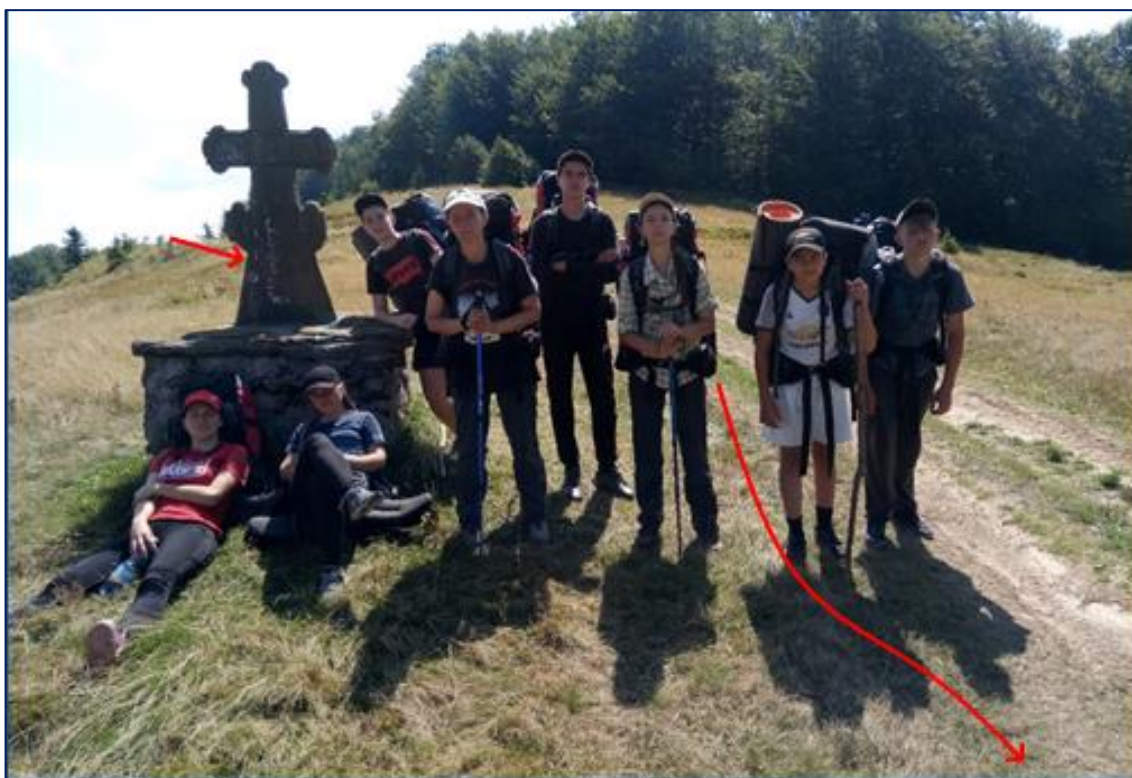

Фото 112. На перевалі Присліп

Через 1,6 км 30 хв. підйому відкритою місцевістю повертаємо праворуч (напрямок руху пн.-сх.) на траверсну стежку (фото 113).

Фото 113. Поворот на траверсну стежку

Йдемо 500 м полониною та заходимо у ліс. Зберігається червоне маркування. Зупиняємося біля джерела на відпочинок (фото 114).

Фото 114. Відпочинок у приємній прохолоді лісу

Після відпочинку, піднімаємося 4,5 км 1,3 год. ділянкою з чергуванням лісу та відкритої місцевості з поступовим набором висоти (напрям руху пн.-зх.) на г. Кругла (1209 м) (фото 115, 115а).

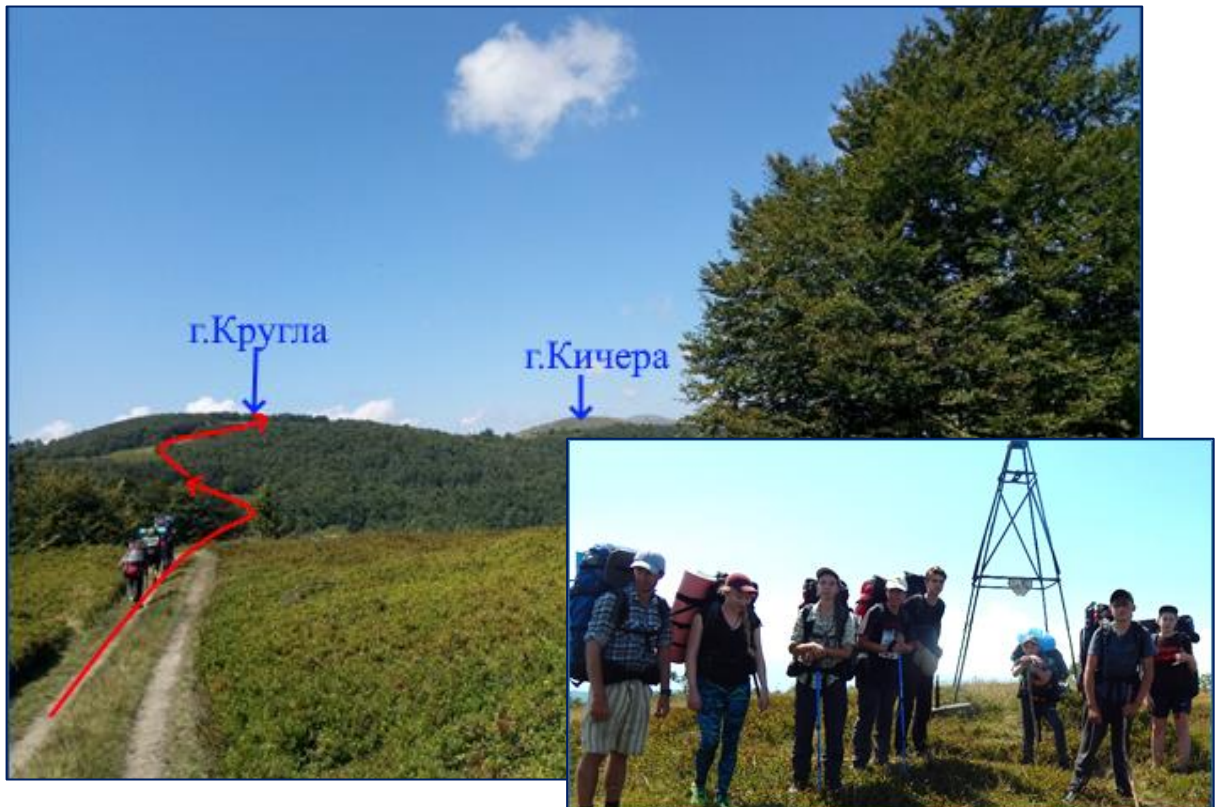

Фото 115, 115а. Підйом на гору Кругла

Спускаємося 800 м і біля джерела стаємо на обід. Після відпочинку піднімаємося 700 м на вершину гори Кичера (1257 м) (напрямок руху пн.), спускаємося (фото 116) та продовжуємо маршрут хребтом Боржава відкритою місцевістю. Напрямок руху до г. Гимба зберігається північно-західний. Час руху 30 хв.

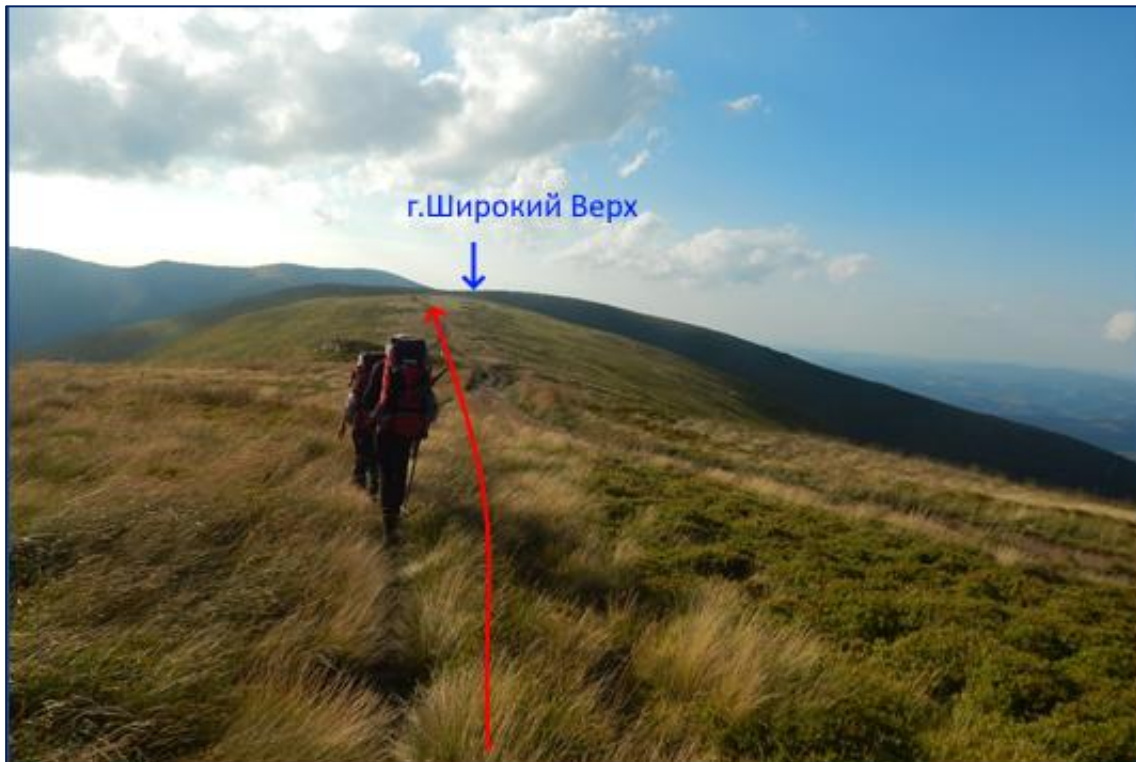

Фото 116. Спуск з г. Кичера

Проходимо 7 км 1,3 год. гребневим маршрутом з підйомами на г. Широкий Верх (1257 м), г. Граб (1373 м), г. Магура-Жиде (1517 м) (Фото 117, 118).

Фото 117. На гору Граб

Фото 118. На вершині г. Магура-Жиде

Далі 2,5 км 40 хв. до вершини г. Гимба (1491 м) – улюбленого місця дельтапланеристів (фото 119).

Фото 119. На вершині гори Гимба

З г. Гимба спускаємося 200 м у західному напрямку та продовжили рух 2,3 км у північно-західному напрямку через г. Мала Гимба (фото 120) до підніжжя г. Великий Верх та біля вказівника «Урочище «Криві путі»» повертаємо на стежку у північно-східному напрямку до водоспаду Шипіт. Час руху 1 год.

Фото 120. Спуск на Малу Гимбу

У цьому напрямку тропа ледь помітна, її важко знайти у заростах чорниці (фото 121).

Фото 121. Вказівник на стежку до водоспаду Шипіт

Спускаємося на 500 м та стаємо на ночівлю біля джерела о 19.00 (фото 122). Намети ставимо на схилі. Спостерігаємо за зорепадом та нічним с. Пилипець.

Фото 122. Місце ночівлі

День восьмий
14 серпня 2019 року
ур. Криві Путі – вдсп. Шипіт (радіально) – г. Великий Верх –
г. Плай – стоянка на р. Волівчик
Ходовий час 8 годин **Пройдено 17 км**
Погодні умови: сонячно, вночі грозовиця
Вихід о 10.00 **Стали на ночівлю о 19.00**
Перепад висот – 2509 м

Підйом на півгодини пізніше після важкого попереднього дня. Робимо радіальний вихід до водоспаду Шипіт (3 + 3 км) 2 год. по зеленому маркуванню (напрямок руху пн.-сх.) (фото 123).

Фото 123. Біля водоспаду Шипіт

Від місця стоянки піднімаємося в південно-західному напрямку 500 м до розвилки (фото 124) та здійснюємо підйом на г. Високий Верх спочатку 1 км до розвилки до г. Стій у західному напрямку, а далі 800 м до вершини у північному напрямку (фото 125, 125а). Час руху 40 хв.

Фото 124. Біля вказівника

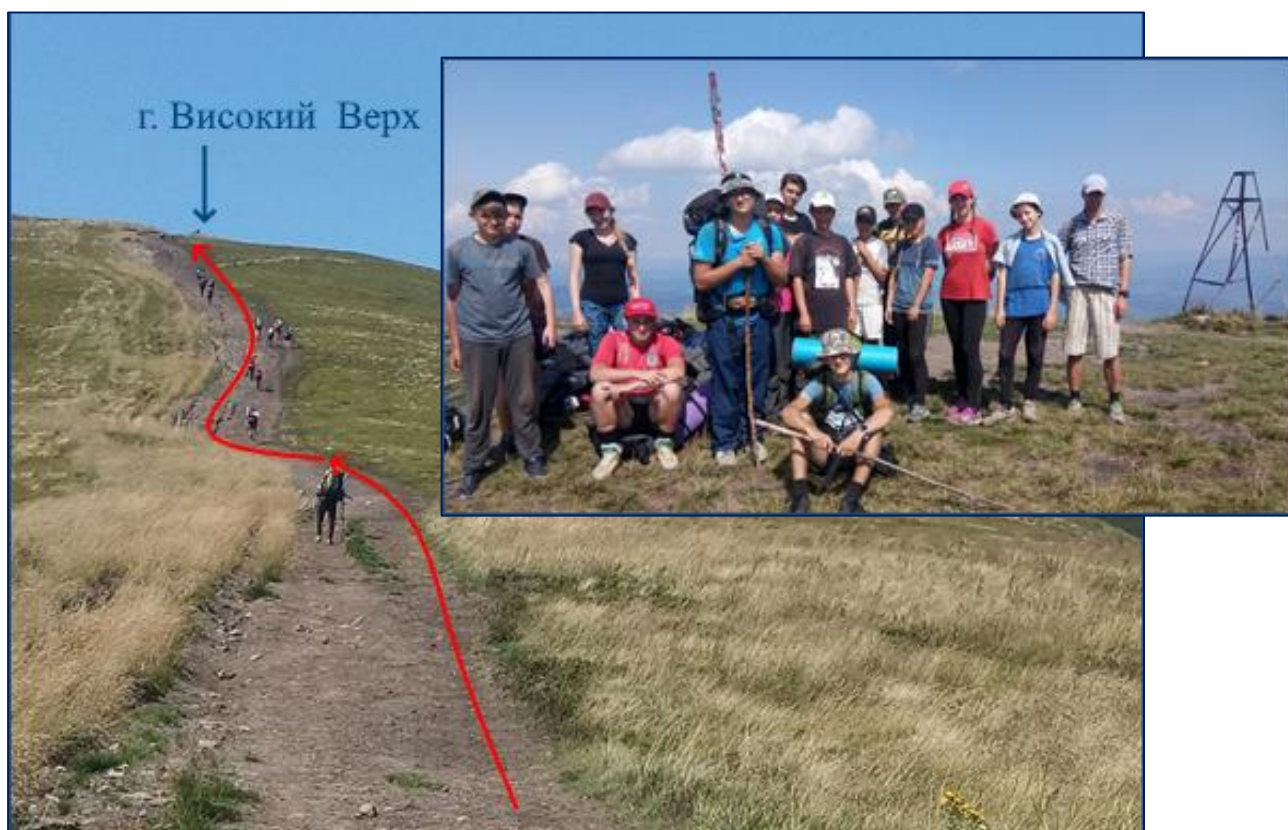

Фото 125, 125а. Підйом на гору Високий Верх

З г. Високий Верх (напря́м руху пн.-зх.) крутою кам'янистою стежкою спускаємося по червоному маркуванню 2,2 км та починаємо підйом 1,7 км на г. Плай до метеостанції (фото 126). Час руху 1,2 год.

Фото 126. Спуск з гори Високий Верх

Робимо відпочинок на обід та йдемо на екскурсію на метеомайданчик.
Від метеостанції крутий кам'янистий спуск 1 км (напря́м руху пн.) (фото 127).

Фото 127. Метеостанція на горі Плай

Дотримуємося жовтого маркування (фото 128). Проходимо залишки сироварні. Продовжуємо спуск 400 м у північно-західному напрямку, а далі 600 м на схід. Час руху 1 год.

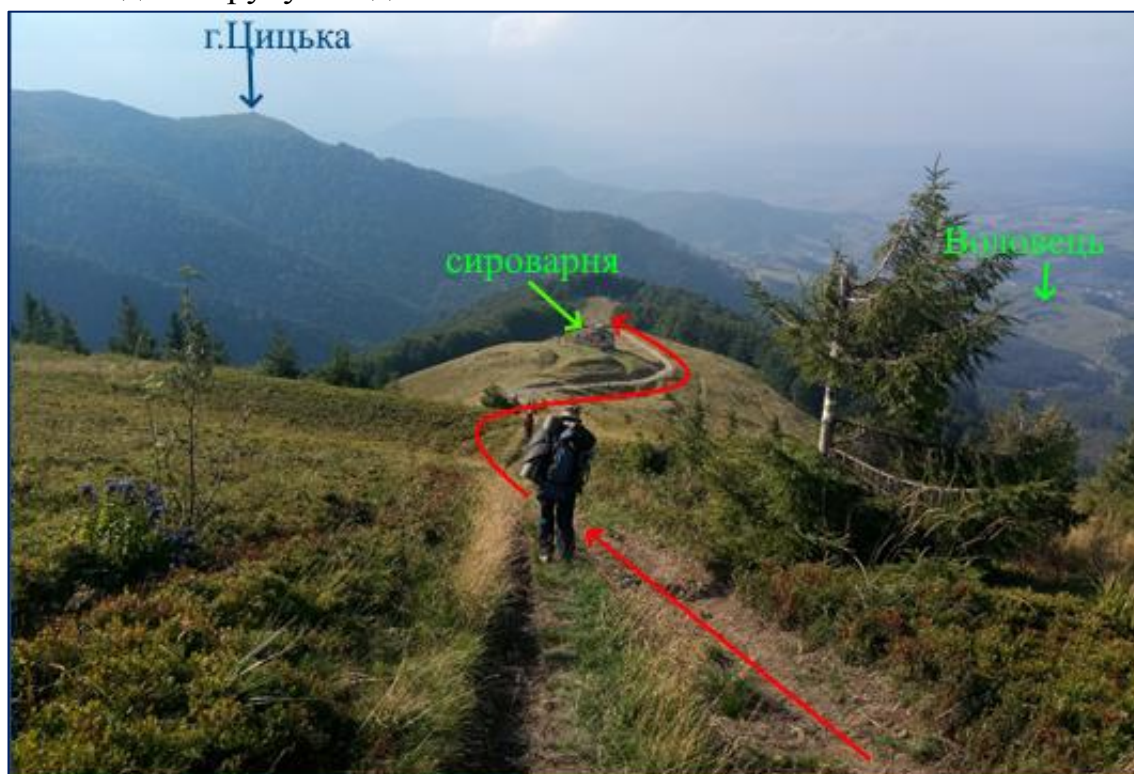

Фото 128. Затяжний крутий спуск від метеостанції

Виходимо на дуже розмиту ґрунтову дорогу. Поступово спускаємося спочатку 2,4 км у пн.-сх. напрямку, далі 600 м – у пн. напрямку, а потім 1,6 км – у пн.-зх. напрямку. Останні 400 м у пд.-зх. напрямку спускаємося до місця стоянки вздовж лісу (фото 129).

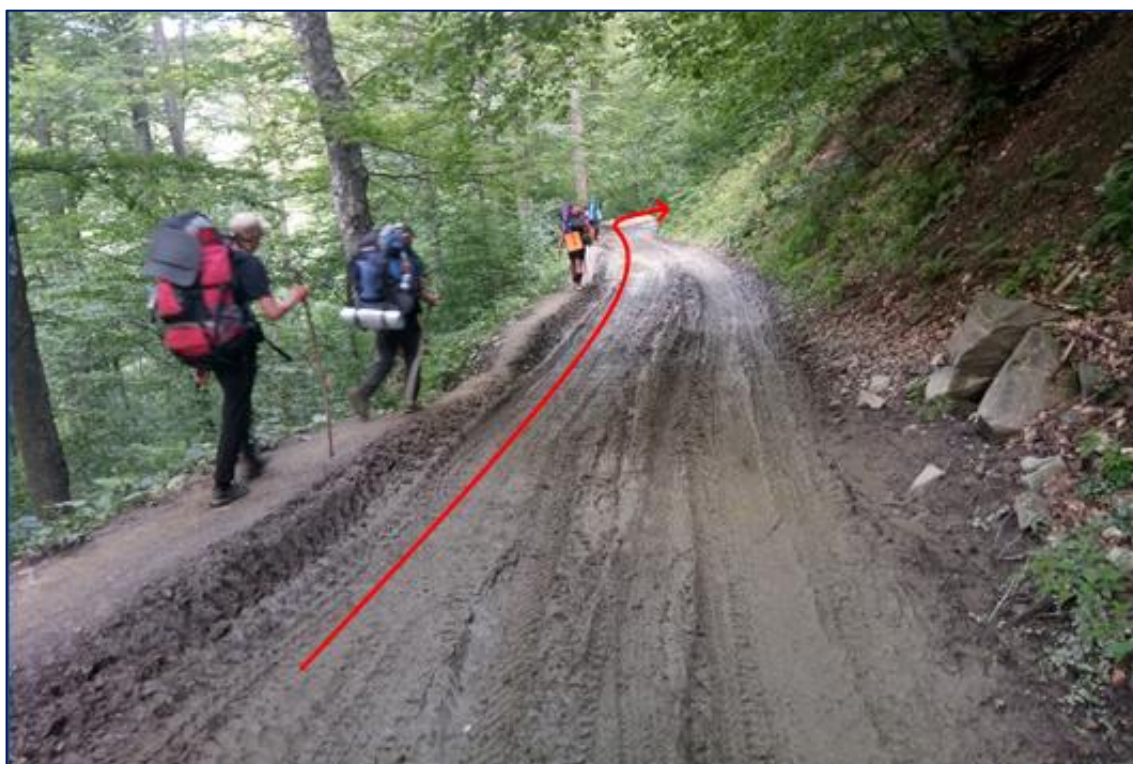

Фото 129. Спуск до смт Воловець

Через 2 год. руху стаємо на ночівлю на околиці селища Воловець біля річки Волівчик о 19.00 (фото 130, 131). Воду беремо з річки. Дров вдосталь. Вночі злива з громовицею.

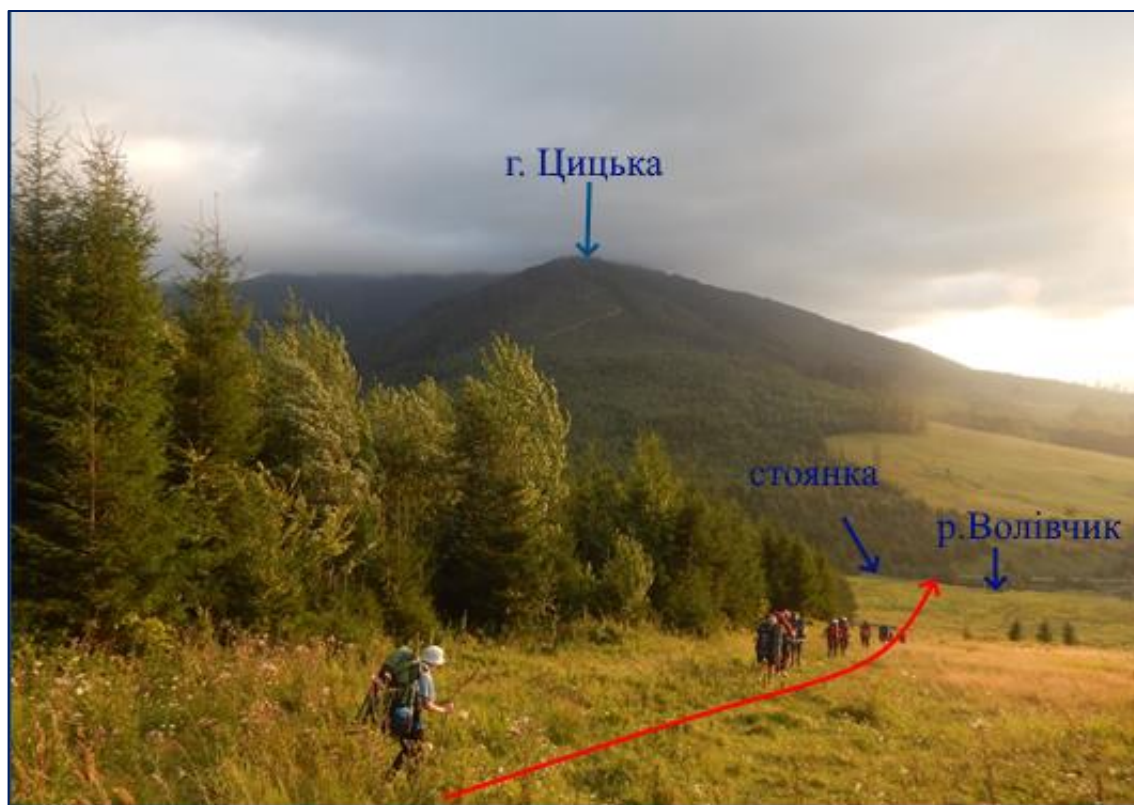

Фото 130. Спуск до місця стоянки

Фото 131. Місце стоянки

День дев'ятий
15 серпня 2019 року

стоянка на р. Волівчик – залізнична станція смт Воловець

Ходовий час 1 година

Пройдено 2 км

Підйом о 6:00. Похмуро. Погода обіцяє дощ. Швидко снідаємо і збираємо намети (фото 132).

Фото 132. Перед виходом на маршрут

Від місця ночівлі рушаємо в північно-західному напрямку до села, переходимо місток (фото 133) і колоритними вулицями йдемо 2 км до залізничного вокзалу (фото 134).

Фото 133. Перехід через річку Волівчик

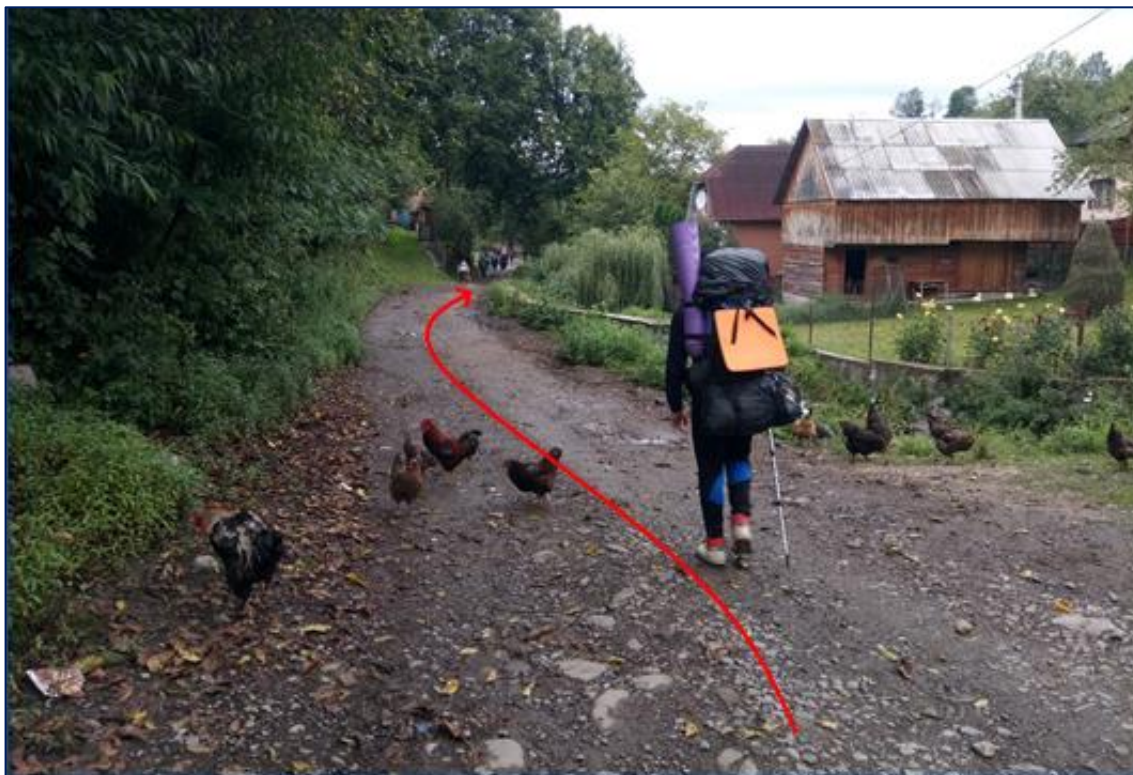

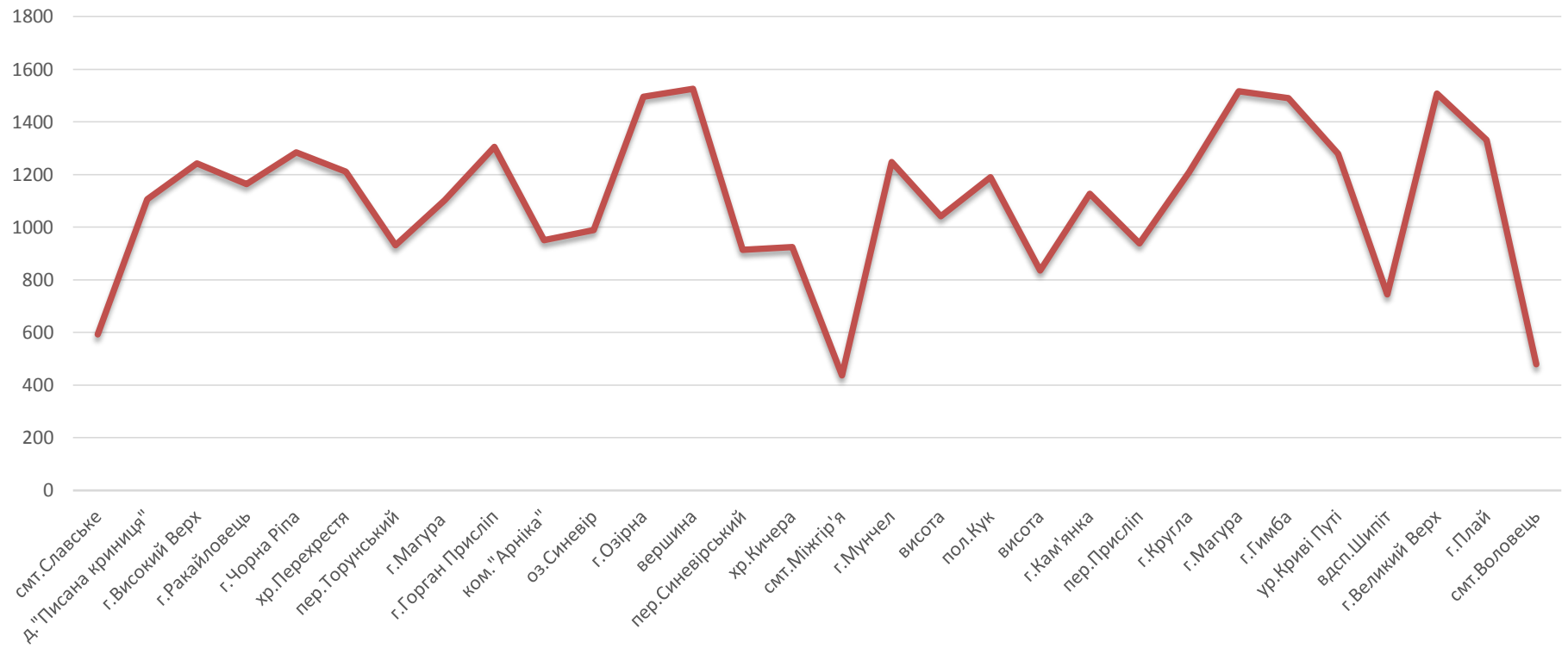
Фото 134. Вулицею селища Воловець

Активна частина походу завершена (фото 135). Наш потяг проходить через Воловець пізно ввечері, тому ми о 10:50 від'їжджаємо до м. Мукачево приміським потягом на екскурсію. А вже звідти о 22.38 сідаємо на потяг до м. Суми.

Фото 135. Фініш походу

Висотний графік походу

ОПИС КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ НА МАРШРУТІ

Карпати – джерело мудрості та сили. Вони задовольняють і потребу заядлого туриста в удосконаленні спортивної майстерності, і допитливого краєзнавця в розкритті скарбів рідної землі.

Маршрут походу проходив місцями, цікавими своїми природними та історичними пам'ятками.

Розпочався з смт Славське, що знаходиться на злитті річок Опір і Славка на висоті 590-600 м над рівнем моря на території національного природного парку у «Сколівські Бескиди». З усіх сторін селище оточене горами. Найвищими вершинами є Кічерка (845 м), Плай (876 м), Присліп (990 м), Плішка (1038 м), Ільза (1066 м), Клива (1069 м), Писана Криниця або Довбушанка (1236 м), Високий Верх (1245 м), і знаменитий Тростян (1235 м). Назва поселення має слов'янське походження та походить від слова «славні». Так називали воїнів, що відзначались хоробрістю в походах київських князів і які пізніше тут поселились. Історичною датою заснування Славська вважається 1483 рік.

Найвища гора в околицях селища Славське – Високий Верх. Її висота 1242 м над рівнем морем. Східний та північно-східний схил дуже крутий. Вершина не заліснена, тому з неї відкриваються краєвиди на довколишні гори Сколівських Бескидів, на півдні видніються вершини Верховинського Вододільного хребта. На північний захід від вершини розташована пам'ятка природи «Писана криниця».

«Писана криниця» – геологічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні. Створена з метою збереження унікальної геоморфологічної печери печери, що утворилась у скельних виходах тріщинуватих палеогенових пісковиків. Навколишні місця овіяні легендами про Олексу Довбуша. Вода тут не замерзає і в лютий мороз. А влітку приємно було насолодитися її прохолодою і приємним смаком.

Територія навколо криниці більш-менш доглянута. Розбивши табір, ми провели невелику екологічну акцію, прибравши деяке побутове сміття (бутилі, папір).

Перехід до вершини Чорна Ріпа (1285 м) відкриває чудовий краєвид на хребти Сколівських Бескидів і Полонини Боржави, а на сході, якщо придивитися, можна побачити Західні Гори.

На жаль, цим чудовим місцям довелося пережити і трагічні події історії нашої країни. Під час Першої світової війни на землях Прикарпаття, як одному з плацдармів

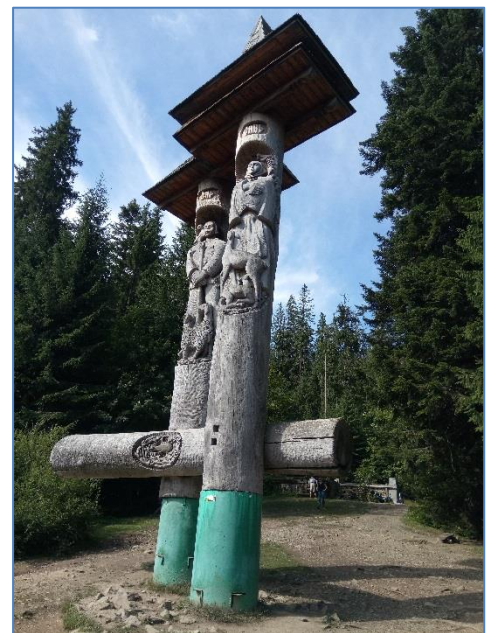

Східного фронту, відбувалася значна кількість боїв, тут проходили лінії фронту, здійснювалися відомі стратегічні операції – в результаті цього загинули тисячі військових обох ворожих сторін. Свідчення тому – австрійський військовий цвинтар на Торунському перевалі часів Першої світової війни.

Звичайно, ми не могли не відвідати окрасу Карпат – **озеро Синевир**. Офіційно воно найбільше і

найглибше високогірне озеро України, розташоване на висоті 989 м над рівнем моря. Важко уявити вік озера – воно утворилося 10 тис. років тому після землетрусу. Вивчаючи джерела, ми знайшли різні дані щодо його глибини. Дослідження українськими драйверами дна озера виявили там багато мулу і врослих дерев, які вже скам'яніли. Сотні дерев стоять вертикально до поверхні озера! Драйвери знайшли найглибшу точку озера – це 19,5 метрів. Озеро поповнюється поверхневими та атмосферними водами, з нього витікає невеликий струмок (басейн р. Терембі). Вода дуже чиста, завдяки цьому тут живе три види форелі. Купатися в озері не можна, тільки плавати на плоту – бокорі.

Неодмінна ознака Синевир – це дерев'яна композиція "Синь і Вир", створена знаменитим закарпатським скульптором, художником Іваном Бровді. За показниками висоти та ваги – це один із найбільших дерев'яних пам'ятників у світі: 13 метрів висоти і 30 тон ваги! Для скульптурної композиції використано три шматки дерева махагон, що росте тільки в Південній Америці та Африці, сягає до 100

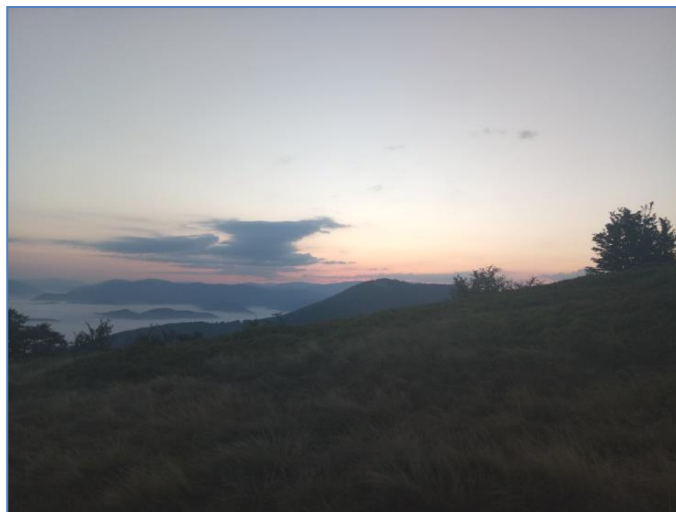
метрів висоти, у діаметрі має 20 метрів. Скульптури різали з маленьких гілок такого дерева.

Щороку у серпні біля озера проводять фестиваль “На Синевир трембіти кличуть”, також влітку щороку організовують мистецький пленер, який відвідують митці із сусідніх європейських країн.

Унікальні місця краю приваблюють режисерів. Синевир став топовою кінолокацією на Закарпатті. Тут побували навіть голлівудські зірки – спочатку Жан Рено, а пізніше Роберт Патрік. “Кілер” та “термінатор” працювали тут на зйомках своїх фільмів.

Частина походу проходила територією Боржавського хребта. Довжина масиву близько 50 км, пересічна ширина 3-4 км (місцями до 10 км і більше).

Боржава є найдовшою полониною Закарпаття. До полонини Боржава примикає полонина Кук (1361 м), на ній ми зупинилися під час ночівлі і вранці спостерігали за чудовим сходом сонця. До Боржави також відносять хребет Палений Грунь. Найвищими вершинами є Стій (1681 м), Великий Верх (1598 м), Магура-Жиде (1518 м), Гемба (1494 м), Іволове (1415 м), Граб (1374 м), Кук (1361 м), Темнатик (1343 м), Плай (1323 м). Практично

вся полонина вкрита густими заростями чорниці. Під час подорожі ми постійно зустрічали збирачів цієї корисної ягоди.

Не могли ми обійти стороною найкрасивіші водоспади Закарпаття – **водоспад Шипіт**, гідрологічну пам’ятку природи місцевого значення. Він належить до числа семи природних чудес України. Утворився на місці виходу стійких пісковиків палеогену й гравелітів з тонкими прошарками сланців. Висота його близько 14 м, кількість каскадів різної висоти – 5, знаходиться на річці

Пилипець приблизно в 6 км від села з такою ж назвою (Пилипець). Назва водоспаду походить від українського слова «Шепіт» (шепіт). Щорічно, починаючи з 1993 року, неподалік від водоспаду на початку липня проходить неформальний фестиваль, на який приїжджають хіпі та представники різних субкультур з України, Білорусі та інших країн. Ми зустріли неформалів і у серпні.

На перевалі Боржавський Присліп (висота 937,6 м над р.м. ,знаходиться між селами Тюшка і Лисичово) нас зацікавив старий кам'яний хрест. З'ясувалося, що встановлювати хрест на місцевості – дуже давня традиція східних слов'ян. Це так званні польові поклонні хрести. На Закарпатті у ХІХ столітті ставити польові хрести було звичним явищем. Яків Головацький, подорожуючи краєм у 1839 році від Хуста до Поляни, занотував: “Дорога

тягнулась над кам'янистим коритом ріки, ніде не було села, тільки по боках на берегах стояли хрести. Не знав я, з якої нагоди, аж поки пояснили мені, що тут у горах, переважно при дорогах, точніше, стежках значать хрестом місце, де близько джерельце й чиста вода”. І Михайло Драгоманов, йдучи в 1875 році із прикарпатського села Кути до закарпатського села Ясіня, також на вершині гори бачив хрести, що служили орієнтиром для мандрівників: “По гребню видно було дорогу, означену хрестами”.

Щороку, здійснюючи походами Карпатами, ми насолоджуємося їх красою і величчю. Ми повертаємося до них як до вірних друзів та найближчих родичів. Тому нам надзвичайно боляче спостерігати за руйнуванням їх унікальної природи. Вирубки уявляють собою справжнє екологічне лихо: нікому не потрібні повалені сухі дерева захаращують дорогу і не дають можливість для розвитку молодій порослі.

Всі процедури з вимірювання температури повітря, тиску, хмарності, кількості опадів роблять на високогірних метеостанціях, далеко від цивілізації.

В Україні їх три: на Закарпатті (метеостанція «Плай»), на Франківщині (Чорногірський хребет) та у Криму (Ангарський перевал).

Піднявшись на висоту 1330 м північної частини г. Плай, ми вийшли до високогірної метеостанції, яка працює тут із 1968 року. У листопаді 1978-го, її перепрофілювали у сніголавинну станцію “Плай”. Після цього вона, окрім традиційних зведень про останню метеорологічну ситуацію, у зимовий період ще передає інформацію про стан сніжного покриву. До речі, цікаво, що у 1969-1970 роках тут начальником загону

працював В'ячеслав Чорновіл, про що свідчить пам'ятний знак, встановлений на горі 15 вересня 2007 року. На метеостанції про нього згадують як про привітну та порядну людину. На меморіальній дошці із зображенням обличчя Чорновола викарбувано текст: «На метеостанції «Плай» в 1969-1970 рр. працював полум'яний борець за вільну соборну Україну Герой України, Голова Народного Руху України В'ячеслав Чорновіл. Слава Україні! Героям Слава! Встановлено Народним Рухом України вересень 2007».

Архітектурною окрасою Закарпаття є **Мукачівський замок – замок Паланок**. Він – одна з найцінніших історичних і воєнно-архітектурних пам'яток краю XIV–XVII століть. Замок розташований у південно-західній околиці міста, на горі вулканічного походження на висоті 68 метрів над рівнем моря. Будували його протягом століть. Складається він із чотирьох терас, на яких збудовано 3 замки. Нині у замку розміщено історичний музей.

Екскурсія замком перенесла нас в епоху героїчних подій. Ми захоплювалися відвагою правительки замку Ілони Зріні та її сина Ференца II Ракоці, який очолив національно-визвольну війну угорського народу проти австрійського гніту. Дивувалися фортифікаційним можливостям замку та його внутрішнім устроєм.

Похід був цікавий і у спортивному, й у пізнавальному плані. Матеріали походу були представлені під час **підсумкової конференції обласного етапу Всеукраїнських змагань з туристських спортивних походів серед учнівської та студентської молоді 30.11.2019 року.**

ПІДСУМКИ. ВИСНОВКИ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Маршрут туристичного походу було сплановано таким чином, щоб охопити якомога більше яскравих географічних об'єктів Українських Карпат. Похід було проведено на території Львівської та Закарпатської областей, які є привабливим місцем для українських та іноземних туристів.

Маршрут походу проходив між цікавими географічними об'єктами – найдовшим хребтом Українських Карпат – Боржавою та озером – легендою Синевир.

Місцевість, по якій пролягає маршрут, досить пересічна, перепади висот від 600 до 1508 м, що потребує гарної фізичної підготовки.

Велике значення в поході має вміння орієнтуватися в лісовій гірській місцевості керівникам та учасникам. Треба мати добрий картографічний матеріал, бажано карту М 1:50 000.

По ходу маршруту є джерела з питною водою, але треба мати запас води кожному учаснику, особливо влітку, розрахований на весь день. Часто струмки, указані на карті, відсутні. Забезпеченість дровами на більшості стоянках добра. Є стаціонарні стоянки для ночівель – на Синевирському та Торунському перевалах.

Дотримуючись техніки безпеки під час походу, на місцях стоянок ми зберегали унікальну природу Карпат, особливо на території заповідників. За прохід до озера Синевір на КПП платили збір – 25 грн з дорослого та 10 грн з дитини. Проживання на території готельного комплексу «Арніка» – 100 грн з палатки.

Значна частина маршруту проходить на висоті, вище границі лісу, що дає можливість намилюватися красою карпатської природи.

Мобільний телефонний зв'язок є не всюди, особливо поганий в долинах. Спеціальне спорядження під час походу не використовувалося. Для ночівлі мали 5 наметів. Спальні мішки та каремати – на кожного члена групи. Для приготування їжі використовували два котли по 8 літрів. Було взято одну сокиру, пилку, що складається у вигляді зигзагу. Кожен учасник групи мав сидишку, ліхтарик, дощовик.

Маршрут цікавий у пізнавальному плані: ознайомлення з природними та історичними пам'ятками Карпат, унікальна можливість ознайомлення з найбільшим озером Карпат – Синевиром, з водоспадом Шипіт, з найдовшою полониною карпатських гір – Боржавою.

Похід пройшли всі учасники групи – 16 осіб.

Маршрут спортивний, з достатньою кількістю природних перешкод, що характерно для походів першої категорії складності.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Шляхи під'їзду – від'їзду

Суми – Славське – потяг № 46 Лисичанськ – Ужгород. Відправлення із м. Суми о 16.37. Прибуття до смт Славське 10.36.

Вартість проїзду 245 грн.

Воловець – Мукачево – приміській потяг Львів – Мукачево о 10.50.

Вартість проїзду 57 грн.

Мукачево – Суми – потяг № 45 Ужгород – Лисичанськ. Відправлення з м. Мукачево о 22.38, прибуття до м. Суми о 18.00. Вартість проїзду 271 грн.

Витрати на маршруті:

на КПП оз. Синевир оплачували за вхід 25 грн. з дорослого та 10 грн. з дитини; перебування на території готельного комплексу «Арніка» – 150 грн з 1 намету.

Адреса готельного комплексу «Арніка»: Закарпатська область, Міжгірський район, с. Синевирська Поляна, урочище Красний. Тел.: 098 671 31 39

Замок Паланок (Мукачівський замок)

Адреса: 89600, м. Мукачево, пров. Куруців

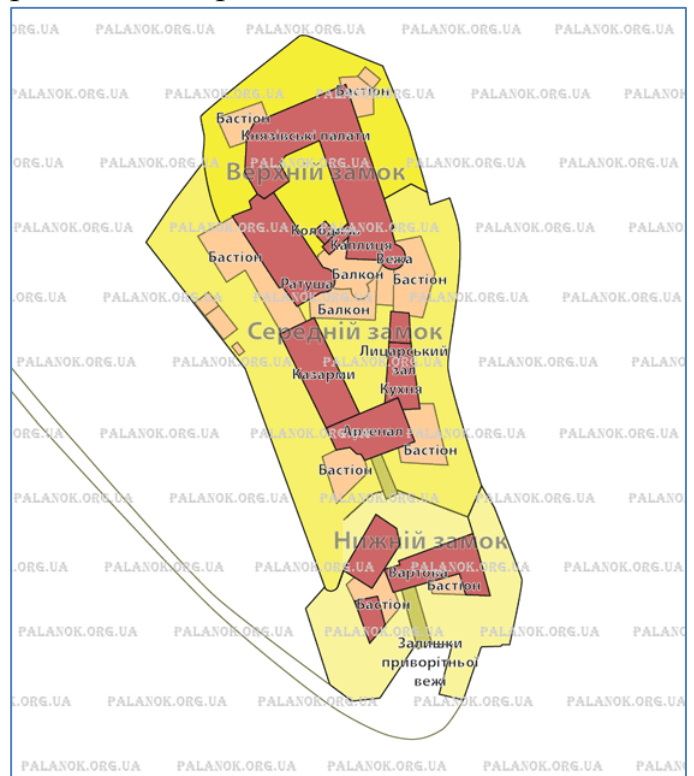
тел. (03131) 4-15-79, 4-40-53, 4-40-96

Замок працює щодня з 9.00 до 17.00 крім понеділка. Понеділок – вихідний день.

Вартість вхідного квитка – 50 грн з дорослого, 30 грн з дитини.

Вартість екскурсії – 200 грн з групи

Мапа замку Паланок

**Контактні відомості Карпатської служби
пошуку та порятунку туристів в горах**

№ п/ п	Назва підрозділу спеціалізованої аварійно-рятувальної служби з розшуку та надання допомоги туристам	Повна адреса	Телефон рятувальної служби	Мобільний телефон працівників рятувальних служб
1.	Закарпатський гірський пошуково-рятувальний загін (ГПРЗ)	88006, м. Ужгород, вул. Верещагіна, буд. 18	(0312)671413 Zak.resque@tn. uz.ua	0975856685
2.	Ужгородський ГПРП	88006, м. Ужгород, вул. Верещагіна, буд. 18	(0312)671413	0990269758
3.	Вишківський ГПРП	89023, г. Красія, с. Вишка, Великобerezнянський район	(0312)671413	-
4.	Воловецький ГПРП	89100, смт. Воловець, вул. Карпатська, буд. 100	(03136)22290	0685028551
5.	Міжгірський ГПРП	90000, смт. Міжгір'я, вул. Шевченка, буд. 16/12	(03146)22345	0978476041
6.	Усть-Чорнянський	90520, смт. Усть-Чорна, Тячівський район, вул. Підгірна, буд. 5 (турбаза «Ялинка»)	(03134)36183	0979331976
7.	Рахівський ГПРП	90600, м. Рахів, вул. Шевченка, буд. 126	(03132)21013	0962570805 0962122309
8.	Ясінянський ГПРП	90630, смт. Ясіня, Рахівський район, вул. Набережна, буд. 4а	(03132)42323	0677957444 0677627403 0673428416 (Павло)
9.	Говерлянський ГПРП	90630, с. Лозещина, урочище Депо, Рахівський район		0679471492
10.	Івано-Франківський гірський пошуково- рятувальний загін	78000, м. Івано-Франківськ, вул. Франка, буд. 6	(03422)22165 (0342)751436 ifgprz@ukr.net	0342779463 0972060276
11.	Львівський гірський пошуково-рятувальний загін	79905, м. Львів, вул. Залізнична, буд. 16	(0322)395470 rescue_tur@ukr. net	0322395070 0677875617
12.	Ворохтянський ГПРП	смт. Ворохта, вул. Данила Галицького, буд. 41	(03434)41149	
13.	Лазещинський ГПРП	с. Лазещина		0679471492
14.	Славський ГПРП	82660, Сколівський р-н., смт. Славське, вул. Устиновича, буд. 2	(03251)42102	
15.	Оперативний черговий Головного управління МНС в Закарпатській області		(0312)660701 (0312)660114	

КРАЄЗНАВЧІ ПОВІДОМЛЕННЯ УЧАСНИКІВ ПОХОДУ

Підготувала Купиро Катерина

Озеро Синевир

Озеро Синевир утворилося в результаті обвалу ще в льодовиковий період.

Криштальна гладінь озера оточена горами, покритими столітніми ялинами. Озеро виникло унаслідок завалу в Міжгірському районі Закарпатської області поблизу села Синевирська Галявина. Воно розташоване на південних схилах Горган в ущелині, утвореній горами Озерна (1495 м) і Сленізір (1235 м) і відрогом хребта Вододіляючого на висоті 987 м над рівнем моря. Площа озера 7

га. Середня глибина – 16-17 м максимальна – 24 м. Поглиблення сформувалося в результаті обвалу скель і перекриття долини гірського потоку і має довгасто-округлу форму. Живиться озеро поверхневими і атмосферними водами. З озера витікає невеликий струмочок Терембі. Вода в озері слабомінералізована, чиста, прозора, має постійну температуру (+11°C). Береги покриті лісом. Фауна представлена окремими видами мікроскопічних ракоподібних, водиться форель. Озеро розташоване у межах природного національного парку Синевир. Поряд з озером розмістилося селище Синевир. Тут можна зупинитися в затишних кімнатах, декорованих в закарпатському стилі. Кухня, відповідно, багата місцевими блюдами, яких не знайдеш навіть в орієнтованих на національну кухню закладах.

У народі ж існує легенда (а як же без цього!) про виникнення озера: "Давним-давно гори належали багатому графові, і люди працювали на нього: пасли вівці і корів, рубали ліс. У графа була красуня дочка Синь. Дівчину звали так тому, що очі її були синішими за самі небеса. Одного дня граф узяв дочку з собою в гори. Поки граф перевіряв роботу лісорубів, дочка збирала на галявині квіти. Раптом вона почула звуки сопілки, і побачила, що на лузі сидить парубок і грає. Це був Вир – пастух. Помітивши дівчину, він перестав грати. Так вони познайомилися. Після цього дівчина стала часто приходити в гори до пастуха. Вони стали зустрічатися і полюбили один одного. Але батько дізнався про це і заборонив їм зустрічатися. Не могли вони більше жити один без одного. І тоді граф наказав убити Віра. Люди графа дочекалися моменту і скинули на нього камінь зі скелі. Дізнавшись про це, Синь прибігла до того місця, обійняла камінь

і заплакала. Довго вона плакала, поки на тому місці не утворилося озеро. Вода в озері синя і чиста, як очі Синь, а посередині видно верхівка того каменю. З тих пір озеро називається Синевир. Зараз на березі озера встановлені, вирізані з дерева, фігури Сині і Вира. Сюди приїжджають святкувати весілля з багатьох куточків Карпат. Говорять, що якщо люди познайомилися і полюбили один одного на озері, то їх чекає міцна любов.

У 1989 році довкола озера створений Національний парк Синевир. Природа заповідника зберегла свій природний вигляд завдяки невтручанню людини. Лише тут можна побачити красу струнких столітніх буків, зустріти диких тварин – гірську косулю, оленя. На території парку також мешкають рись, ведмідь, дикий кабан, вовк. Крім того, в парку зростає близько 90 видів рідкісних і зникаючих рослин, занесених в червону книгу, серед яких шафран і пролісок білосніжний.

У озері водиться велика кількість форелі трьох видів. Форель – головний показник чистоти води: у брудній воді вона жити не буде. У Синевирському озері водиться велика кількість раків – їх можна ловити. Купатися заборонено. Та і не кожен захоче: температура води гірського водоймища навіть в спекотну погоду не перевищує 11 градусів.

Синевир – найбільше з гірських озер Карпат. Його краса в людській уяві викликає самі різноманітні образи. Тому місцеві жителі дали озеру не одну назву: "Морське Око", "Перлина Карпат". Якщо поглянути на нього з висоти пташиного польоту, то відкривається дивний вид – насичена синя водна гладінь в зеленій гущавині лісів, з маленьким острівцем посередині. Озеро має форму серця, а оточено його віковими буками і ялицями. Вода в озері настільки чиста, що можна бачити дно. Здалека вода здається яскраво блакитною. Повітря тут як ніде свіже і легке, наповнене ароматом хвої. Здається, що його зовсім немає, дихається вільно і легко.

Територія довкола озера густо заселена. Вище, в горах, також в гордій самоті живуть люди. Будинки виглядають так, як і сто років тому. Синевирці зуміли з'єднати красу сучасної цивілізації і, в той же час, зберегти давні традиції.

З гір стікає безліч річок і потоків. Деякі річки вважаються одними з найчистіших в Європі. Майже всі крупні річки – Прут, Черемош, Стрий – придатні для сплавів.

Підготувала Марченко Марія

Джерело «Писана криниця»

У селі Волосянка, на одному з гірських масивів, знаходиться джерело "Писана Криниця". Вода в ньому вважається цілющою, а з його історією пов'язані дві яскраві легенди.

Одна з них розповідає про те, що колодязь-джерело викопав один з перших поселенців – коваль. Він оселився на вершині гори, а колодязь був потрібен йому, щоб не спускатися кожного разу вниз за водою. Друга легенда розповідає про ватажка опришків Олексу Довбуша, карпатського "Робін Гуда", який прославився надзвичайною силою. Один з його друзів запропонував

Довбушу помірятися силами і Олекса відповів: "Найсильнішим буде вважатися той, хто зуміє розписатися рукою на кам'яному колодязі". Виконати це вдалося тільки Олексі, його суперники не змогли залишити слід на камені. З тих пір джерело називається "писаним", а місцеві жителі розповідають, що спробувавши воду з колодязя, можна знайти силу, як у легендарного Довбуша.

Писана криниця – геологічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні. Розташована в межах Сколівського району Львівської області, між селами Волосянка і Верхня Рожанка.

Площа 0,1 га. Оголошено згідно з рішенням Львівської облради від 2.10.1970 року, № 634. Перебуває у віданні ДП «Славський лісгосп» (Волосянське лісництво). Створено з метою збереження унікальної геоморфологічної пам'ятки – печери, розташованої серед букового лісу, що зростає на північних схилах гори Високий Верх (гірський масив Сколівські Бескиди). Печера утворилась у скельних виходах

тріщинуватих палеогенових пісковиків.

Це – джерело, що б'є з-під гори Писаної. Навколишні місця овіяні легендами про Олекси Довбуша. Вода тут не замерзає і в лютий мороз. Дістатися можна зі Славського повернувши ліворуч після готелю "Смерічка" або спуститися з вершини гори Зворець, де знаходиться верхня станція крісельного витягу. Пішки від церкви – приблизно 3-3.5 год.

Навколишні гори і ліси належали відомим австрійським підприємцям Гределю і Шмідту, якими було збудовано багато підприємств та закладів відпочинку, в яких відпочивали і лікувалися тисячі бажаючих з цілої Європи. Саме тут відпочивали і лікувалися такі відомі письменники та діячі, як І. Франко, В. Гнатюк, Н. Устиянович, І. Труш, Й. Курилас, О. Новаківський, О. Кульчицька та інші.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Волович И.Г. Академия выживания [текст] / И.Г. Волович. - М.: Знание, 1995.
2. Вортман Д.Я. Косміна О.Ю. Карпати українські // Енциклопедія історії України: у 10 т. / редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. - К.: Наукова думка, 2007. - Т. 4 : Ка - Ком. - С. 118.
3. Географічна енциклопедія України : в 3-х томах. Т. 2 [текст] / Маринич О.М., ред. - Київ: Укр. Рад. Енцикл., 1989. - 480 с., С. 113-114.
4. Географічна енциклопедія України: у 3 т. / редколегія: О.М. Маринич (відпов. ред.) та ін. - К. : «Українська радянська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 1989.
5. Голубец М.А. Українські Карпати. Природа. [текст] / М.А. Голубец, А.Н. Гаврусевич, І.К. Загайкевич. – Київ: Наук. думка, 1988. – 208 с.
6. Звіти про спортивно-туристські походи – переможці обласного етапу Чемпіонату України зі спортивних походів –
Доступний з: <http://www.ospo.sumy.ua>
7. Коструб А.А Медицинский справочник туриста [текст] / А.А. Коструб. - Москва: ФИС, 1986. – 67 с.
8. Мала гірнича енциклопедія: у 3 т. / за ред. В.С. Білецького. - Д. : Східний видавничий дім, 2004-2013.
9. Походи з учнівською та студентською молоддю: інф. – метод. вісн./ уп. О.М. Білецька. – Суми: ОЦПО та РТМ, 2015. – 58 с.
10. Інтернет:
ua.wikipedia.org
karpaty.ua

ЕЛЕКТРОННА ВЕРСІЯ ЗВІТУ
МАРШРУТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ
РОБОЧА КАРТА
МАСШТАБ 1 : 50 000

Умовні позначки	
	місце початку походу
	місце завершення походу
1 	місця фотографій
	8.08.місця ночівель, дата
	місце днювання
--	маршрут походу
	напрямок руху

